

m:
agazin

APRIL 2014.
BROJ 1
IZDANJE ZA BiH
BESPLATAN PRIMJERAK

INTERVJU
Goran Vlaović,
generalni direktor
kompanije m:tel

TEMA BROJA
**Bezbjednost
djece na
internetu**

PREDSTAVLJAMO
**Muzej Republike
Srpske u
Banjaluci**

SONY

Tvoj najbolji trenutak, naš najbolji pametni telefon otporan na vodu

Novi Xperia™ Z1 pametni telefon odlikuje se našim najboljim vodootpornim dizajnom, tako da možete fotografisati i snimati čak i pod vodom dubine do 1,5 metara, u trajanju do 30* minuta. Zabilježite svoje najbolje trenutke bez obzira gdje se događaju. Najbolje od Sony-ja za tebe.

BE MOVED

XPERIA Z1

*svi poklopci moraju biti zatvoreni. Može biti potopljen samo u svežoj vodi dubine do 1,5m, najviše 30 minuta. Full T&C apply. Više informacija na: sonymobile.com/testresults. Ikonice služe samo kao ilustracija. Sony make.believe, WALKMAN i WALKMAN logotipi su zaštitni znaci ili registrovani zaštitni znaci kompanije SONY Corporation. Xperia je zaštitni znak ili registrovani znak kompanije SONY MobileCommunications AB, PlayStation je zaštitni znak ili registrovani znak kompanije SONY Computer Entertainment. Inc Android, Google Chrome i Google Play su zaštitni znaci kompanije Google Inc. ©2013 SONY Mobile Communications AB.

IMATE PRIJATELJE

- 10 INTERVJU
Goran Vlaović
- 16 ZVIJEZDA PONUDE
Samsung Galaxy S5
- 20 PRIČE O PRIJATELJSTVU
**Vjerujemo u znanje
vjerujemo u mlade**

POSLOVNI SVIJET

- 38 BRENDOVI KOJIMA VJERUJEMO
LG predstavlja
- 40 SVJETSKI DOGAĐAJI
**Barcelona, zaštitni znak
mobilnih komunikacija**
- 48 MREŽA
**Kako upropastiti ideju
o poslovnom web sajtu**

S DRUGE STRANE

- 52 INTERVJU
Selma Selman
- 60 U ROMINGU
Putopis iz Lisabona
- 63 DIZAJN I ARHITEKTURA
**Ana Kraš, beogradski
šarm u Njujorku**

10

16

20

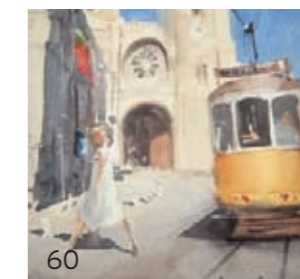
38

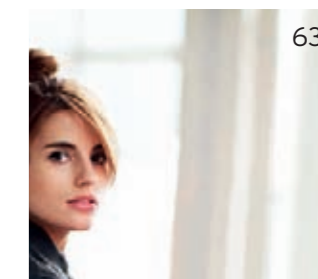
40

52

60

63

m:agazin

Ovo je, sasvim moguće, prvi uvodnik koji je ikada naslovljen prvim malim slovom. Namjerno da asocira na m:tel, kompaniju uz koju nastaje, koja vam je prijatelj i uz koju - imate prijatelje.

U m:agazinu ideja, stav i informativnost želja su nam i namjera. Biće predstavljanja divnih, talentovanih, obrazovanih ljudi. Trudićemo se da vas informišemo na malo drugačiji način, ne onaj brz, kratak. Trudićemo se da probudimo i izazovemo u vama misli i stavove. Da budemo socijalno i društveno odgovorni, empatični, ljudskim kvalitetima i tehničkim znanjima potkovani. Predstavljamo vam sve fantastične napretke i gadžete komunikacija i informatičke tehnologije, kombinovane s putopisima, analizama, foto-editorijalima, izložbama, predstavama, filmovima i koncertima.

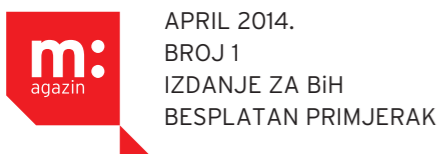
Scenaristički Oskar ove godine dobio je Spajk Džons za film "Ona", radnjom smješten u skoroj budućnosti u Los Angelesu. Za one koji nisu gledali, Teodor, pisac dirljivih emotivnih, ličnih pisama, koje će za novac odslati drugi, po krahu svoje emotivne veze nalazi u operativnom programu, a zapravo vještačkoj inteligenciji, Samantu, duhovitu, pronicljivu i osjećajnu sagovornicu. To artifičijelno prijateljstvo prerasta u ljubavnu vezu. Hoću

da vam kažem da će to, zaista, ili bar vjerovatno, biti moguće u bliskoj budućnosti, ali i da vas podsjetim na one prave, stvarne ljude, vama važne, s kojima svaki odnos i prijateljstvo biva nezamjenjivo i nemjerljivo.

Hit u vezi s novim televizijskim konceptima programa jeste norveški trend Slow TV-a, gdje satima i danima putujete brodom fjordovima da se ništa ne dogodi, ili vozom, nekuda daleko, ili se danima posmatraju samo ptice. Možda je vrijeme da malo usporimo, da s dragim ljudima, iz prethodnog pasusa, popričamo, razumijemo se i učinimo da se svi osjećamo bolje, da imamo prijatelje i da m:agazin bude vama prijatelj.

Alison Džonson, bivša potpredsjednica Apple za marketing i komunikacije, u nedavnom intervjuu otkrila je da genijalni Stiv Džobs nije volio govoriti "brend" i "marketing". Mislio je da ljudi povezuju brend s reklamiranjem i vještačkim stvarima, a da je marketing samo prodaja, a "ako ne podučavate potrošače o proizvodu, ako im ne pomazete da izvuku najbolje iz njega, onda samo prodajete, a ne bi trebalo to da radite", govorio je Džobs. Ne bismo željeli da m:agazin shvatite kao sredstvo ili alatku "brenda" ili "marketinga", važnije od toga je da saznajete, učite, zabavite se i prepoznate da u nama - imate prijatelje.

IMPRESUM

APRIL 2014.
BROJ 1
IZDANJE ZA BiH
BESPLATAN PRIMJERAK

IZDAVAČ: Mtel a.d. Banjaluka

ZA IZDAVAČA: generalni direktor Goran Vlaović, izvršni direktor za marketing i prodaju Đorđe Mišić

m:agazin TIM: Sandra Stanić, Aleksandra Šobić, Jelena Maksimović, Aida Halilović, Andrea Lazić, Vlatka Repac, Brankica Stojanović, Milica Stojaković

U OVOM BROJU ZA m:agazin PIŠU: Predrag Laketa, Darko Bajić, Siniša Tepić, Aleksandra Stojanović - Ljubotina, Marko Čavić, Milan Balaban, Zoran Savić, Nada Puvačić, Bojan Radović, Dejan Pavlović

LEKTOR: Dejan Jakovljević

DIZAJN, PRELOM I PRIPREMA: Marina Jungić

ADRESA REDAKCIJE: Ivana Franje Jukića 1, 78.000 Banjaluka // TELEFON: 051/240-875, 240-250 // FAX: 051/216-110

E-MAIL: magazin@mtel.ba // WEB: mtel.ba

ŠTAMPA: Compex, Braće Pišteljić 1, 78.000 Banjaluka

TIRAŽ: 3.000

IZLAZI KVARTALNO

m:

IMATE PRIJATELJE

LG G Flex
MOJ MIX 80
499 KM

Ergonomski dizajn
 Zakrivljeni 6" OLED ekran
 2,26 GHz QUAD CORE
 13 MP kamera

UZ MOJ MIX 80

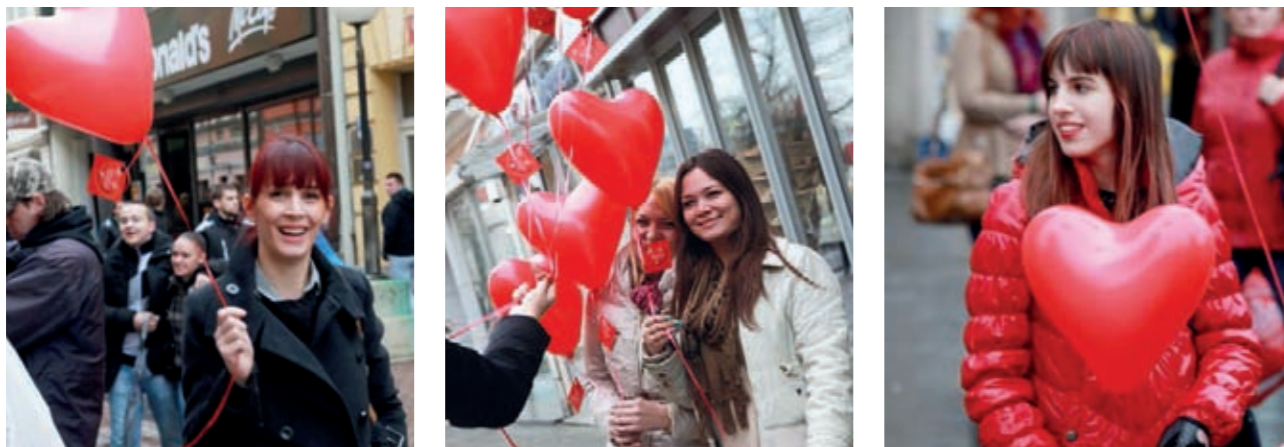
Iskoristite vrhunske bonuse od:
 500 minuta
 500 poruka
 2 GB brzog interneta

PREPUSTITE SE
NOVOM ISKUSTVU!

m:tel *imate prijatelje!*

www.mtel.ba korisnički servis 066 10 10 10

f mtelbih
YouTube
mtelimateprijatelje

Dan zaljubljenih: *Neka svaki dan u tvom životu bude dan za ljubav* - Banjaluka, Sarajevo i Mostar

Promocija: Samsung Galaxy S5

Specijalni gost: Emina Jahović

m:tel i Travel Channel vode na put: Pavle i Sanja, dobitnici poklon putovanja u Prag

SAMSUNG

GALAXY Note 3 + Gear OBLIKUJ SVOJ ŽIVOT

Autorizovani distributer za Republiku Srpsku
ROAMING ELECTRONICS
 WWW.ROAMING.RS

NUDIMO VAM

Open Quadro 4 u 1

Poklon koji svi žele

PRIPREMILA: JELENA MAKSIMOVIĆ

Telefoniranje putem fiksne i mobilne telefonije, surfanje internetom i gledanje omiljenih televizijskih programa odnedavno mogu postati dio istog paketa - paketa Open Quadro. Do sada smo u svojoj ponudi predstavljali duo i trio pakete koji objedinjavaju usluge fiksne telefonije, interneta i IPTV-a i koji našim korisnicima pružaju raznovrsnu ponudu bonusa minuta za razgovore u fiksnoj, različitim internet brzinama, kao i mogućnost odabira raznovrsnih programskih sadržaja. Dosadašnji paketi sada su upotpunjeni i uslugom mobilne telefonije.

Paket Quadro prilagođen je korisnicima koji su do sada koristili samo jednu od spomenutih usluga, ali i onima koji već koriste jedan od paketa integrisane ponude usluga (Open Duo ili Open Trio). Na taj način korisnici mogu zadržati istu fiksnu liniju i broj mobilnog, isti internet ili IPTV paket te ih ujediniti u novu jedinstvenu uslugu. Prednost jedinstvenog paketa usluga je i jednostavniji način korištenja više usluga uz samo jedan mjesečni račun.

U ponudi su četiri Quadro paketa koji se međusobno razlikuju u IPTV ponudi, brzini interneta, besplatnim pozivima u fiksnoj i bonusima u mobilnoj telefoniji.

Želite li da svoje ukućane obradujete novim televizorom, vašu djecu novim laptopom ili tabletom, punicu (svekrvu) fiksnim telefonom, a suprugu (supruga) novim mobilnim, onda je pravo vrijeme za Open Quadro. Uz Open Quadro možete odabrati najnovije televizore, mobilne i fiksne telefone, kao i tablet uređaje i laptope, po veoma povoljnim cijenama uz mogućnost plaćanja na rate bez dodatnih kamata.

Pored svega nabrojanog, uz Open pakete uvijek dobijate nove pogodnosti i popuste. Provjerite naše aktuelne ponude na web stranici www.mtel.ba i uživajte četvoros-truko.

Moj Mix

Komunikacija bez kompromisa

Zamislite situaciju da krenete na put i da ponesete kofer koji vam je neko drugi spakovao? Nedostajala bi vam ili četkica za zube ili čarapa, možda i kupaći, a vi baš krenuli na more...

Isti slučaj može vam se desiti i kada vam neko drugi pakuje bonuse za mobilnu telefoniju. Nikad dovoljno minuta ili poruka... Kako biste bili zadovoljni i kako bi uvijek imali ono što vam je najpotrebnije, mi smo vam omogućili da spakujete sami svoj mix bonusa. Dosadašnje tarife M, L, XL, XXL i tarife Smart zamijenile su nove pametnije tarife Moj Mix. One vam omogućavaju da spakujete svoj personalizovani tarifni paket, to jest odaberete bonuse minuta, poruka i po potrebi mobilnog interneta.

Izbor najprije počinje s Moj Mix Flex i Flat paketima, a to znači da će Flex pakete odabrati oni koji najviše vremena provode pričajući unutar mreže m:tel-a, a Flat pa-

kete oni koji često pozivaju i druge mreže u BiH, jer su cijene razgovora prilagođene vašim potrebama.

Kao korisnik Moj Mix Flex tarifnog modela bonus za minute možete iskoristiti za pozive prema mobilnim i fiksnim brojevima unutar mreže m:tel-a, a kao korisnik Moj Mix Flat tarifnog modela bonuse možete koristiti za pozive prema svim mobilnim i fiksnim mrežama u BiH. Bonus za poruke u oba tarifna modela možete koristiti za slanje poruka prema svim mobilnim mrežama u BiH.

Evo kako izgleda jedno pakovanje personalizovanog tarifnog paketa Moj Mix:

Ukoliko izaberete tarifni paket Moj Mix 20, za 20 KM mjesečno možete izabrati bonus od 60 minuta razgovora i bonus od 250 SMS/MMS ili drugu kombinaciju od 60 minuta razgovora, 100 SMS/MMS i 500 MB mobilnog interneta ili izaberite neku drugu kombinaciju minuta, poruka i neograničenog interneta koja vam najviše odgovara.

Kao korisnik Moj Mix tarifa možete da odaberete i jedan od telefona iz naše raznovrsne ponude. Telefone možete otplaćivati i na rate, a više informacija o ponudi i cijenama pronađite u Web Shopu na našoj stranici www.mtel.ba.

INTERVJU

Goran Vlaović, generalni direktor kompanije m:tel

Kada su porodica i zdravlje na prvom, sve ostalo je na svom mjestu

RAZGOVARALA: ALEKSANDRA ŠOBIĆ

U svijetu marketinga brendovi su mnogo više od ispunjavanja potreba putem korištenja roba ili usluga. Kada bismo ih posmatrali kao osobe, mnogi od njih bili bi takvi da čovjek s njima poželi da se druži ili skroz suprotno.

Istraživanja stavova i mišljenja korisnika kompanije m:tel, čiji se broj sve više približava impresivnom drugom milionu, govore da je m:tel brend s kojim bi se svi rado sprijateljili. Zato što je inovativan, proaktivan, kreativan, uspješan, a pored svega toga i human.

Poslovni uspjeh m:tel-a krunisan je u 2013. godini brojnim nagradama i priznanjima, a ona na koja su u ovoj kompaniji veoma ponosni su priznanja za društvenu odgovornost.

O pređenim poslovnim putevima kompanije, ali i onim koje je tek čekaju, razgovarali smo sa generalnim direktorom, Goranom Vlaovićem.

Ako biste poslovni rezultat m:tel-a morali svesti na tri stvari šta bi to bilo?

Mislim da je u proteklom periodu urađeno mnogo u svim segmentima. Decentralizovali smo poslovne procese

sprovodeći brojne organizacione promjene s ciljem bolje efikasnosti i uveli nove profesionalne standarde projekt menadžmenta.

Napravili smo čvrste osnove za zauzimanje pozicije tržišnog lidera u BiH u svim segmentima, ali i širenje poslovanja izvan granica Bosne i Hercegovine. Zaista je mnogo poslovnih poteza urađeno sa ciljem potvrđivanja našeg tehnološkog i tržišnog liderstva, proaktivnosti i inovativnosti.

Gledanje u budućnost najbolje ilustruju investiciona ulaganja, čija je vrijednost na kraju poslovne 2013. godine iznosila 90.398.755 KM. Uprkos izuzetno teškoj socijalnoj i ekonomskoj situaciji u Bosni i Hercegovini, m:tel je u 2013. godini ostao na stabilnom kursu. Akcionarima je na ime dividende isplaćeno 106.536.018 KM. Ostvarena je EBITDA od 45,22 odsto, koja ovu kompaniju već nekoliko godina svrstava u red najboljih operatora u regionu mjereno ovim kriterijumom.

Ipak, ako bih, kako ste rekli, morao uspjeh svesti na tri najvažnije stvari, to bi svakako bila ulaganja u nove tehnologije, učvršćivanje marketing orijentacije kroz kreiranje novih integrisanih usluga i korporativna društvena odgovornost.

FOTO: NEBOJŠA BABIĆ

Često ističete da je cilj kompanije m:tel dugoročni razvoj i proaktivan pristup. Šta to konkretno znači?

Savremeni poslovni svijet orijentisan je na rezultat. Vrlo često se taj rezultat svodi na jednogodišnje finansijske krivulje prihoda i dobiti. Smatram da radimo u industriji u kojoj su dugoročna ulaganja i vizije preduslov opstanka. Upravo to je bila vodilja za stratešku odrednicu da u prošloj poslovnoj godini investiramo dvostruko više u odnosu na 2012. godinu.

m:tel je među prvima u regiji i prvi u BiH testirao LTE tehnologiju i stvorio uslove za implementaciju naj-savremenije mobilne mreže četvrte generacije i u ovoj zemlji. Ovim smo pokazali da smo spremni za njenu primjenu i novu stepenicu u razvoju telekomunikacija na ovom tržištu.

Intenzivno radimo na razvoju novih mobilnih aplikacija i rješenja za m:payment, koji će građanima BiH pružiti jedan novi kvalitet komuniciranja i poslovanja.

Nabavljena je najsavremenija IPTV platforma, zahvaljujući kojoj ćemo korisnicima pružiti istinsko iskustvo gledanja full HD televizije na svim uređajima.

Ono što danas postoji, sutra neće biti dovoljno. Stoga, poslovni potezi kompanije m:tel pokreću pozitivne promjene i utiču na IT sektor uopšte.

To je sektor koji se suočava s brojnim brzim promjenama i mi moramo stvarati uslove za poboljšanje kvaliteta i širenje portfolija usluga i razvoj novih vidova poslovanja, da bismo išli u korak s potrebama korisnika i najboljim svjetskim telekom operatorima.

Tržišna utakmica danas je do te mjere pooštrena da je običnom korisniku gotovo nemoguće s lakoćom izabrati ekipu koju će podržavati. Da li je za vas konkurencija prijatna ili šansa?

Za svakog dobrog igrača konkurencija je podsticaj i šansa da i sam pruži više. Osnovano tvrdim da je kompanija m:tel jedan od najboljih.

Mi smo trenutno lideri u RS u pružanju svih usluga i s oko 1,5 miliona korisnika lideri u BiH u segmentu mobilne telefonije, ali želimo da do kraja tekuće poslovne godine osvojimo najveći dio tržišta i u segmentu digitalne televizije i interneta.

Za korisnike je svakako dobro da imaju veću mogućnost izbora, ali i priliku da se rukovode odabirom onih usluga koje im omogućavaju dugoročnu stabilnost, kvalitet i povoljne cijene.

Druge telekom operatore na tržištu BiH posmatramo kao partnere s kojima nas povezuje zajednički cilj.

Želimo da osnažimo, uredimo i modernizujemo tržište BiH, jer samo na takvom tržištu svako od nas može pokazati koliko je zaista kvalitetan i spreman da korisnicima da ono što im je dugoročno potrebno.

Kakvi su razvojni planovi kompanije i čemu će se m:tel najviše posvetiti u narednom periodu?

Postavili smo jasne i ambiciozne razvojne ciljeve i planove, te stvorili preduslove za implementaciju strateškog plana koji, kao što sam rekao, ne podrazumijeva samo poslovanje u BiH, nego i izlazak na nova evropska tržišta s najbrojnijom dijasporom.

Poslovna 2014. godina u telekom sektoru biće godina u kojoj će prihodi od prodaje usluga biti samo dio poslovnih prihoda. Kompanije će morati da se opredijele za nove poslovne strategije, gdje će fokus, osim na razvoju usluga, biti na daljem postizanju troškovne efikasnosti i novih poslovnih rješenja koja prate svjetske trendove razvoja M2M, OTT video-sadržaja, pa čak i intenzivnijeg procesa regionalne konsolidacije telekom i medijskog sektora.

Koliko pojava Vibera, WhatsAppa i sličnih servisa utiče telekom

sektor i poslovanje kompanije m:tel?

Viber, WhatsApp i drugi slični servisi svakako dotiču cjelokupnu industriju telekomunikacija, a tako i kompaniju m:tel. Upravo novi vidovi komunikacije putem interneta utiču na globalni trend smanjenja broja SMS-ova i minuta govornog saobraćaja. Međutim, to s druge strane utiče na povećanje korisnika broadband usluga i dalji razvoj naših kapaciteta u tom smjeru.

Pored kreiranja novih poslovnih strategija, o kojima sam vam govorio objašnjavajući razvojne planove, treba istaći i činjenicu da je brojnim korisnicima, pogotovo poslovnim, pored cijene, izuzetno važna sigurnost podataka i kvalitet usluge što pomenuti internet servisi svakako ne obezbjeđuju u dovoljnoj mjeri. Zato su naša integrisana rješenja s paketskom ponudom minuta, poruka i megabita sigurno optimalan izbor za komunikaciju, što oni i te kako prepoznaju.

Društvena odgovornost kompanije m:tel je jedna od njenih strateških opredjeljenja. Na koje projekte ste

najponosniji i da li smatrate da kompanije danas ulažu dovoljno u razvoj sredine u kojoj posluju?

Često ističem da najviše priželjkujem konkurenciju upravo u ovom segmentu. Šta će to značiti? Značice da su brojne kompanije prepoznale nužnost nesebičnog ulaganja u sredinu u kojoj posluju. Upravo to će kao rezultat donijeti manje siromašne i bolesne djece, manje neadekvatno opremljenih bolnica, manje izuzetnih studenata koji nemaju osnovne uslove za učenje, manje kulturnih ustanova kojima prokišnjavaju krovovi.

Zato bih ponovo iskoristio priliku da pozovem sve kompanije da slijede naš primjer. Mi smo budžet za društvenu odgovornost povećali odlukom da racionalizujemo troškove koji se odnose na korporativne zabave, službena vozila i službena putovanja, te da ta sredstva preusmjerimo u humanitarne svrhe i s tom praksom ćemo nastaviti, pomažući onima kojima je najpotrebnije.

Jedini smo komercijalni partner UNICEF-a u Bosni i Hercegovini, ujedinjeni u nastojanjima da ovdašnja djeca imaju srećnije djetinjstvo.

Pored sredstava koje smo uložili u humanost obezbjeđujući jedan krov nad glavom ili opremajući bolnice, izdvojio bih projekat m:stipendija, jer smatram da je velika stvar ulagati u mlade i znanje. Kompanija m:tel obezbijedila je stipendiju do kraja studija za najbolje studente elektrotehnike sa šest univerziteta iz cijele BiH, po čemu smo jedinstveni.

Takođe, kontinuirano ulažemo u kulturu i sport na ovim prostorima. Pored podrške teatarskoj umjetnosti kroz projekat m:teatar, nedavno smo podržali jednu od najstarijih institucija u BiH i jedan od rijetkih muzeja koji rade - Muzej Republike Srpske. Iako je cijena ulaznice za ovaj muzej bila simboličnih 1 KM, saznali smo da mnogi učenici i razredi nisu u mogućnosti da je plate i to je bio razlog da odmah reagujemo i u 2014. godini omogućimo besplatan ulaz u ovaj muzej za sve građane. Smatramo da je izuzetno važno da čuvamo kulturnu baštinu i učimo mlade ljude pravim vrijednostima.

Takvih primjera je mnogo oko nas. Zaista smo ponosni na sva ulaganja koja su pomogla da se ovdje živi bolje.

m:tel je prošle godine dobio nekoliko priznanja za uspješno poslovanje i društvenu odgovornost, a vi lično ste dobili nagrade za privrednika, odnosno gospodarstvenika godine. Koliko vam to znači?

Naša najveća nagrada je sve veći broj zadovoljnih

korisnika usluga kompanije i uspješno realizovani i započeti veliki poslovni projekti.

Ipak, kada naš trud vrednuju i drugi, to je svakako čast, ali i obaveza i podstrek da nastavimo da nižemo poslovne uspjehe i dobijena priznanja opravdamo i ove godine.

Lične nagrade ne posmatram kao svoje, već kao naše zajedničke, jer smatram da se do najboljih poslovnih rezultata dolazi timski.

Veliko priznanje za naš tim je i poziv koji smo nedavno dobili od kompanije Oracle da na njihovoj korporativnoj web stranici, pored British Telecoma, kompanije AT&T i drugih velikih telekomunikacionih imena u svjetskim razmjerama, upravo primjer kompanije m:tel predstavimo kao jednu od najuspješnijih priča o projekt menadžmentu i primjeni savremenih standarda.

Da li postoji recept ili formula poslovnog uspjeha?

Čak i da postoje isprobani recepti i formule stečene na godinama i godinama iskustva, činjenica je da svaki menadžer ima svoj stil rukovođenja.

Kao osoba koja se dugo godina profesionalno bavila sportom, izuzetno sam svjestan važnosti fokusiranja na ciljeve, kao i važnosti timske igre i timskog duha.

Jasno definisana vizija, spremnost da se u svakom novom poslovnom poduhvatu obore ranije postignuti rekordi, spremnost za zajedničku radost na pobjedničkom postolju, ali i naučene lekcije iz poraza, karakteristike su vrhunskog sporta.

Istinski se trudim da sve to primijenim u poslu i da motivišem zaposlene u kompaniji da ulože sve svoje napore kako bismo zajednički postigli više i stigli dalje.

Danas je teško pronaći balans između privatnog života i poslovnih obaveza, Da li Vam to uspijeva i kako?

Biću potpuno iskren i reći ću - izuzetno teško, gotovo nemoguće. Ova pozicija podrazumijeva brz i dinamičan poslovni život, mnogo sastanaka i putovanja i ponekad zaista ne ostavlja mnogo prostora da se posvetite sebi, čitate, gledate filmove ili predstave i da provedete dovoljno vremena s porodicom i dragim ljudima.

Nikakav poslovni uspjeh ne može vratiti vrijeme i nadomjestiti propuštena porodična slavlja, okupljanja prijatelja ili zapuštenu brigu o tijelu i duhu. Ako su porodica i zdravlje na prvom, sve ostalo je na svom mjestu.

A ja se, kao osoba koja teži perfekcionizmu i koja stvarno misli da za sve postoji rješenje, trudim da upravo tako i bude.

OPEN PREDSTAVLJA

Neograničena zabava uz **Open** kanale

Lena Danam donosi nam treću, dugo očekivanu sezonu svoje humorističke serije "Djevojke", nagrađene "Emijem" i "Zlatnim globusom". Prateći nezgode grupe prijateljica od dvadesetak godina u Njujorku, serija se usredsređuje na Hanu Horvat i mnoštvo njenih zebnji, nesigurnosti i neizvjesnosti dok se približava sredini dvadesetih godina. U trećoj sezoni, Hana je u predanoj vezi s Adamom, i njih dvoje su se skućili u Haninom stanu. Ona radi na obnavljanju svoje karijere pisca i usredsređena je na isporuku elektronske knjige ekscentričnom izdavaču.

Šošana, novopečena samica, koja uskoro treba da diplomira, smišlja kako da stvori zdravu (barem na papiru) ravnotežu između ludovanja na žurkama i studiranja. Nastavljajući da uništava živote onih oko sebe, Džesa se pojavljuje i započinje neobično prijateljstvo sa sjajnom očinskom figurom. Tokom ovih 12 epizoda prijateljstvo među djevojkama je nestalnije nego ikad, dokazujući da je žensko prijateljstvo posebna vrsta romantike. Kao i uvijek, ljubav, život, seks i smrt mogu da naruše vrtoglavi put ka svijetu odraslih - i da stignu kad se najmanje nadate.

Režija: Džes Perc

Uloge: Lena Danam, Alison Vilijams, Džemima Kirk, Zosija Mamet, Adam Drajver

KOSMOS: PROSTORNO-VREMENSKA ODISEJA

Set Mekfarlan (porodični čovjek), saradujući s originalnim kreativnim timom Karla Sagana, izvršnom producentkinjom i scenaristkinjom En Drujan i koscenaristom i astronomom Stivenom Soterom, osmislio je seriju od trinaest epizoda, u kojima se kombinuje drama, fantastika i zadivljujuća priroda. Serija je nastavak originalnog koncepta, ovjenčanog nagradama "Emi" i "Pibodi".

S voditeljem, svjetski priznatim astrofizičarem Nilom Degrasom Tajsonom, cilj ove serije je da gledaocima približi čuda univerzuma kroz naučnu perspektivu. Izvršni producent, Brenon Braga, prvi je režiser serije, dok se u režiji oprobao i direktor fotografije, Bil Poup. Novi "Kosmos" ima animirane sekvence, dok je narator Makfarlan, kao i najpoznatija glumačka imena.

"Kosmos: prostorno-vremenska odiseja" na inovativan način otkriva svu veličinu univerzuma i ponavlja poznate elemente originalne serije, među kojima je "Kosmički kalendar" i "Brod mašte". Spojivši skepticizam i čuda, preplićući rigoroznu nauku sa vizuelnim, emocionalnim i duhovnim elementima, stvoreno je uzvišeno iskustvo - vizija kosmosa na najvišem mogućem nivou.

Učite engleski uz Open

Open IPTV sadržaji daju vam mogućnost ne samo da se zabavljate, već i da učite.

Tako uz novi English Club TV kanal možete sami, u svom domu, da gledate TV i učite engleski jezik. Iako je prvenstveno namijenjen mlađoj populaciji, uz ovaj kanal i stariji gledaoci mogu mnogo da nauče.

Sadržaj kanala sastoji se od dokumentarnih, igranih i crtanih filmova, te muzičkih video-spotova, prilagođenih učenju engleskog jezika, a razvili su ga iskusni stručnjaci za metodičko učenje.

Programski raspored podijeljen je u nekoliko blokova koji odgovaraju različitim nivoima znanja i starosnom dobu. Teme svakodnevnih novosti jesu različite: svjetske teme, poslovne, šou-biznis, sport... Postoje posebni termini za djecu, vikendom za cijelu porodicu, audio i video-rječnici.

Zabavite se gledajući TV, provjerite i usavršite postojeće znanje engleskog.

Premijum filmski kanal HBO s ponosom najavljuje novu, četvrtu sezonu hit serije iz originalne HBO produkcije „Igra prestolja“, koja se premijerno prikazuje od 7. aprila u 20.05 časova ekskluzivno na HBO-u u sklopu Open IPTV-a. Novi nastavci emituju se ponedjeljkom u istom vremenskom terminu.

Bazirana na popularnom fantastičnom serijalu knjiga, „Igra prestolja“, epska je priča o izdaji i plemenitosti smještena na kontinent Westeros, gdje ljeta i zime mogu trajati godinama, a samo je žudnja za moći vječna.

„Igra prestolja“ jedna je od HBO-ovih najpoznatijih serija i veliki hit te televizijske kuće. Ove godine brojne napete priče razvijaju se prema svome neizbježnom i krvavom kraju.

Osokoljeni pokoljem na Crvenom vjenčanju u kojem su stradali mnogi od njihovih neprijatelja Starkova, Lanisteri i dalje vladaju sa Željeznoga prestolja ... Ali mogu li preživjeti vlastita ega kao i nove, te trenutne prijatelje s juga, sjevera i istoka? Dok nepokoreni Stanis Bareton nastavlja podizati vojsku u Zmajevom kamenu, nova i neposrednija opasnost dolazi s juga kada Oberin Martel, Crvena Guja Dornea i mrzilac Lanistera, stigne u kraljev Grudobran na Džofrijevo vjenčanje s Merdžori Tajler, a možda i sa skrivenim motivom.

ZVIJEZDA PONUDE

Prilagođen tebi Samsung Galaxy S5

PRIPREMILA: ALEKSANDRA STOJANOVIĆ - LJUBOTINA

Novi Samsungov flagship Samsung Galaxy S5 izdvaja mnoštvo tehnoloških unapređenja nastalih kao rezultat stalne inspiracije Samsungovih vizionara koji teže da razvoj novih generacija Galaxy modela S serije prilagode što više životu svojih korisnika.

Zalažući se za inovaciju koja ima smisla, u Samsungu su odlučili ispoštovati želje svojih korisnika i to je osnovni razlog zašto ovog puta nije stavljena u fokus najnovija tehnologija, koja je sama sebi svrha, nego je naročita pažnja posvećena vrijednostima koje nova tehnologija donosi upravo prilikom realnog korištenja telefona.

Galaxy S5, dimenzija 142x72,5x8,1mm i težine 145 grama, opremljen je 5,1-inčnim FHD Super AMOLED ekranom rezolucije 1.920x1.080 piksela. Pokreće ga novi 4-jezgarni Snapdragon 801 (Qualcomm MSM8974-AC čipset) na 2,5GHz. Samsung Galaxy S5 posjeduje 2GB RAM, i 16 ili 32GB interne memorije koja će biti proširiva uz pomoć micro SD kartica. Samsung je uz Galaxy S5 plasirao novi TouchWiz korisnički interfejs baziran na najnovijem Android 4.4.2 KitKat operativnom sistemu.

Nova kamera od 16 megapiksela pruža najbrži autofokus od samo 0,3 sekunde, a dodatnu inspiraciju prilikom fotografisanja korisnicima omogućava selektivni fokus koji dozvoljava da se određeni objekat izoštri, dok ostatak u pozadini biva zamagljen zahvaljujući efektu

**Kompanija m:tel, mjesec dana
nakon svjetske premijere,
omogućila je svojim korisnicima
da prvi u Bosni i Hercegovini
isprobaju Samsung Galaxy S5**

Lijepo dizajniran, izdržljiv telefon s dobrim performansama, moćnom i za korištenje jednostavnom kamerom, sa savršenom povezanošću na svim nivoima. Samsung Galaxy S5 pruža mogućnost da ostanete u dobroj formi i kao takav savršeno se uklapa u život svakog korisnika

plitke dubine polja (PDOF phase detection autofocus) koja se koristi na foto-aparatima.

Napajanje uređaja obezbjeđuje baterija kapaciteta 2.800mAh, a nova ultra power saving funkcija, u situaciji kada baterija bude ispod 10 %, gasi sve funkcije osim poziva i SMS poruka i sa crno-bijelim ekranom produžava rad uređaja naredna 24 sata.

Samsung Galaxy S5 otporan je na vodu i prašinu prema standardu IP67, što garantuje otpornost na potapanje u vodu od 15 centimetara do jednog metra na vrlo kratak period.

Osim ugljenocrne i svjetlucavobijele, Galaxy S5 dolazi s dvije dodatne boje, električnoplavom i, oku ugodne, bakarno-zlatne, samo kućište uređaja na poledini je perforirano na specifičan i moderan način.

Galaxy S5 sa više smisla u realnom životu!

Ovog puta Samsung je putem Knox aplikacije osigurao izuzetno visok stepen zaštite ograničivši pristup telefonu putem aplikacije koja koristi skener otiska prsta, uz mogućnost dvostepene zaštite koja pored skeniranja prsta podrazumijeva i unos šifre. Tu je i poseban mod za djecu koji dozvoljava da jednim klikom svoj telefon pretvorite u uređaj koji će biti prilagođen vašoj djeci u potpunosti, prikazujući aplikacije koje su namijenjene samo njima.

Od brojnih aplikacija, za ovu priliku izdvajamo S Health 3.0 aplikaciju koja je pored uobičajenog pedometra, snimanja vježbi i ishrane, sada dopunjena s mjeracem otkucaja srca, koji se nalazi pored LED blica i savršeno se uklapa u priču o personalizovanom uređaju kakav je Galaxy S5.

Ostanite u formi uz Gear Fit

Samsung Gear Fit sa svojim zaobljenim 1,84-inčnim Super AMOLED ekranom osjetljivim na dodir i trenutnim objavama dolaznih poziva, mejlova, SMS poruka savršeno se uklapa u nastavak priče o definitivno najpersonalizovanijem modelu iz porodice Galaxy. Ono što Gear Fit čini revolucionarnim jeste funkcija koja prati fizičke aktivnosti i podržava fizičku kondiciju što ga ujedno preporučuje kao savršenog suputnika svakom ko pazi na svoje zdravlje.

Ističući na prvom mjestu najviši nivo na kojem se novi Samsung Galaxy S5 približava svojim korisnicima, u Samsungu su prilikom predstavljanja novog modela u Barceloni i ovog puta, uvjereni smo, zaigrali na pravu kartu. U prilog tome je i informacija da ovaj izuzetan telefon može biti vaš po cijeni od 199 KM u Moj Mix 80 i Bez Limita Flex/Flat 80 tarifama.

m:i

Generacije i generacije mobilnih mreža

PIŠE: SINIŠA TEPIĆ

Scena: Dječije obdanište. Djeca se igraju. Pošto se fabula odvija u sadašnjosti, ta djeca imaju mobilne aparate kao nešto, rečeno na našem jeziku, "must have".

Akteri: Jefimija i Miloš. Jefimija: "Moj telefon je bolji zato što ima veći G od ovog tvog!"

Miloš zastade... Ja se zamislih. Muški dio ove priče locira se u koordinatnom sistemu neodređenosti.

Profesionalno deformisan, povežem žice u glavi i kreiram sliku o čemu pričaju. Pričaju o mobilnim mrežama koje mogu da podrže telefon, kategorije mobilni. Da li je zaista tako kao što djevojčica reče? Udoh u raspravu sa samim sobom (najgora rasprava). 'Ajmo polako! Prvo je bila mobilna mreža prve generacije, za one kojima je mrsko pisati, prozvaše je 1G. Mogu poslati SMS. Iza nje dolazi 2G (ovi što im je mrsko pisati u međuvremenu su prevladali), koja je koristila standard GSM. Roving je re-

kao: "Dobar dan!" Tek od ove generacije počinjemo pričati o digitalnom prenosu podataka. U igru polako uvodimo pojmove kao što je servis, multimedijalnost (ne postoji prevod na naš jezik da bude jedna riječ) i počinjemo se, doduše stidno, razbacivati pojmovima tipa "bits per second" i davati im na značaju. Pristup komunikacijskim kanalima ide po frekvencijama (FDMA) i po vremenu (TDMA), a kod Amerikanaca je bilo još zabibereno i sa CDMA. GPRS je rođen. Vau! Rekli bismo tada. Pristup internetu preko mobilnog telefona.

Mali od GPRS zove se EDGE (TDMA je). Kvalitet govora je dosta poboljšan. Sjetiti se legendarnog Čkalje sa scenom telefonskog razgovora: "Ja mislio daleko Švedska, pa moram da vičem." E, sad nastupa ono što se najviše koristi danas za komunikaciju mobilnih mreža. 3G je nastala kao rezultat potrebe korisnika za većim protokom, tačnije prenosom informacija. Potrebno je pojačati brzinu, ne-

ko reče. Upotrebljava se preusmjeravanje paketa za prenos podataka. Nastaje mnogo konkurentskih standarda. CDMA je ostao u osnovi s novim verzijama, umjetničkih naziva kao što su CDMA 2000, IS-95, WCDMA... Koristi se VoIP (aha! Evo ga džabno pričanje samo da se zakačim negdje na WLAN). Digitalizuje se sve živo (govor, slika), što usmjerava svu snagu u motore koji pokreću digitalni prenos. Morale su se postaviti nove bazne stanice i tražiti nove frekvencije. Biva potrebno novo kodovanje informacija koje može sve to ispoštovati.

Sljedeća barijera je roving. VoIP je totalno izbrisao granice i polako se naziru obrisi sljedeće generacije mobilnih mreža. Sve digitalno, velike brzine, pojam rovinga mora se mijenjati, jer pričanje iz nematične mreže sad nije toliko skupo i transparentno je. Da! Normalno! Nekomercijalno, Japanac je prvi pokrenuo 3G mrežu (NTT DoCoMo, 2001. godine). U evoluciji 3G pojavio se protokol HSDPA iz porodice HSPA, i ta se mreža krsti 3,5G ili pod uticajem mode, 3G+ ili turbo3G. Koriste ga mreže koje u osnovi imaju UMTS. To znači da se koriste mnogo veće brzine prenosa i veći kapacitet za prenos podataka. Pristup internetu sve manje košta. Mogu se kupiti netbukovi u koje se može ubaciti SIM kartica i pristojnim brzinama surfati.

Javlja se i sve više korisnika, koristi se mnogo aplikacija koje su žedne kapaciteta. Moralo se ići u izmišljanje tehnologija koje će pratiti ove zahtjeve. Opet je borba nastala oko standardizacije tehnologija i danas se ističu dvije: WiMAX i LTE (prihvaćenija). Rodila se četvrta generacija. Ta-naaa! Nema uspostave kanala između učesnika u komunikaciji prije početka komunikacije. Ovdje

izraz komunikacija mora biti zamijenjen nekim drugim, recimo nečim jednostavnijim kao što je nejednostavna komunikacija. "Sve je IP" (ovo se ne čita "sve je aj(d) pi(j)). Tačnu vrijednost brzina nezahvalno je pisati, jer postoje teorijske vrijednosti ostvarene u laboratorijskim uslovima, a realne vrijednosti su svakako manje. Takođe je bitno koliko je vremenskih slotova slobodno u trenutku pristupa na baznoj stanici. Svaka od ovih generacija podržava određenu tehnologiju koja je opšteprihvaćena u svijetu sa tačno poznatim frekvencijama. Neke države sa različite strane Velike bare imaju različite frekvencije

VoIP je totalno izbrisao granice i polako se naziru obrisi sljedeće generacije mobilnih mreža

za iste tehnologije (zašto jednostavno kad može komplikovano). Gužva nastaje i u frekventnom opsegu. Veća frekvencija omogućava veće propusne opsege, a, s druge strane, distance između učesnika u ovoj komunikaciji su manje. Kao i u gravitaciji, veći G ovdje označava veći propusni opseg, veći "pritisk" na opremu i tehnologije. m:tel kao provajder telekomunikacionih usluga nudi svojim korisnicima pristup 2G ili 3G mobilnoj mreži. Ovdje sam uradio matematičku operaciju cijeli dio broja (2,5G, 2,75G ili 3,5G se računaju).

U prvoj polovini 2013. godine, prvi u BiH i među prvima u regionu, m:tel je uspješno uradio testiranje LTE mobilne mreže. Tada je viđena blagodat prenosa 3D filma visoke definicije, strašni downloadi, te online igre.

I, da se vratim na početak - Jefimija je bila u pravu, pod uslovom da se taj isti telefon koristi u tom G... Mogao sam odmah samom sebi priznati da je bila u pravu, a ne ovoliko se svađati sa samim sobom... Šta li će biti u petoj generaciji?

PRIČE O PRIJATELJSTVU

Vjerujemo u znanje- VJERUJEMO U MLADE

Ideja koja nas vodi jeste da svojim uslugama povezujemo ljude i gradove, riječi, slike, emocije. Ali i da bojimo stvarnost ljepšim bojama, da darujemo i budemo dobri prijatelji. Jer je zaista naše samo ono što dajemo drugima

PIŠE: SANDRA STANIĆ

Ulaganje u društveno odgovorne projekte kompanija m:tel vidi kao ulaganje u budućnost društva u kojem posluje i živi, i interakciju koja stvara atmosferu afirmisanja pozitivnih vrijednosti.

Društvena odgovornost naša je strateška opredijeljenost i s naročitim ponosom gledamo na svaki projekat koji smo pokrenuli ili u njemu učestvovali, bojeći stvarnost vedrijim bojama i stvarajući preduslove za bolju budućnost. Nadamo se da ćemo svojim primjerom motivisati i druge kompanije i pojedince da načine slične korake, jer je za bujicu promjena ponekad dovoljna samo kap koja je pokreće.

Godinu 2014. započeli smo projektom m:stipendije, četvrtim po redu, stipendijama koje dodjeljujemo najboljim studentima elektrotehničkih fakulteta u Bosni i Hercegovini - ETF Banjaluka, ETF Sarajevo, ETF Istočno Sarajevo, Fakultet elektrotehnike Tuzla, Fakultet strojarstva i računarstva i Fakultet informacijskih tehnologija Mostar.

U okviru četvrte generacije 26 studenata završnih godina i apsolvirani postali su stipendisti kompanije m:tel, koji će do kraja prvog ciklusa studija dobijati stipendiju u iznosu od 300 KM mjesečno. Pored novčanog iznosa,

stipendistima je obezbijedena i praksa u kompaniji, u trajanju od mjesec dana, kao i mentor - stručnjak iz kompanije, koji će pratiti njihov rad, učestvovati u izboru teme za diplomski rad te pomoći u njegovoj izradi.

Izabranim studentima stipendije je dodijelio izvršni direktor za marketing i prodaju m:tel-a, Đorđe Mišić, na svečanoj dodjeli održanoj 18. februara 2014. godine u Narodnom pozorištu RS u Banjaluci.

- Vjerujemo u znanje, vjerujemo u mlade ljude, a još jednom potvrđujemo opredijeljenost da podržimo mlade, perspektivne studente iz cijele BiH, koji se školuju u oblasti koja je naša osnovna djelatnost. Velike nade polažemo u njih - izjavio je tom prilikom Đorđe Mišić.

Dekan Elektrotehničkog fakulteta u Banjaluci, Branko Dokić, zahvalio je m:tel-u na podršci uspješnim studentima, ističući kako je riječ o sjajnom projektu, koji, osim finansijske pomoći, podrazumijeva i veoma koristan praktičan rad te posebno naglasio da su stipendije kompanije m:tel jedinstvene i po tome što uključuju studente iz cijele BiH.

Među studentima koji su ove godine izabrani za m:stipendiste našao se i Filip Savić, student završne godine sa prosjekom ocjena 10, jedini student koji je ovakav prosjek

ostvario u pedesetogodišnjoj istoriji banjalučkog Elektrotehničkog fakulteta.

Svečanost dodjele stipendija bilo je veče prijateljstva, a naši dugogodišnji prijatelji iz Narodnog pozorišta RS, za m:stipendiste, kao i za predstavnike medija i goste, odigrali su predstavu "Izgubljeni u Bruklinu".

Nagrada za doprinos razvoju društvene odgovornosti u 2013.

Privredna komora Republike Srpske tradicionalno, u okviru manifestacije "Izbor najuspješnijih u privredi Republike Srpske", svake godine dodjeljuje nagrade privrednim društvima koja su se naročito istakla u različitim područjima djelovanja.

Za 2013. godinu, Priznanje za doprinos razvoju korporativne društvene odgovornosti Privredna komora RS dodijelila je kompaniji m:tel, što predstavlja još jednu u nizu nagrada koje je kompanija dobila za svoju orijentisanost da posluje društveno odgovorno, te da svojim djelovanjem utiče na pozitivne promjene u društvu.

Stipendisti 4. generacije

Filip Savić
Marko Bošković
Ahmed Bjelić
Branko Granula
Nejra Zulić
Dragiša Stjepanović
Ajdin Kahrović
Haris Baljić
Eman Jašarević
Aid Ahmetović
Jasmin Nišić
Faris Tanković
Rijad Skrobo
Duško Gatarić
Tajma Kovačević
Azra Ibrahimović
Medina Džebić
Mirza Avdić
Mirha Zec
Vedad Hadžić
Lamija Vuković
Adnan Puškarević
Miloš Zjajić
Nermin Mehić
Ena Huskić
Faris Čakarić

U DOBROM DRUŠTVU

Komuniciramo muzikom

PRIPREMIO: MILAN BALABAN

Grupa "Galija" pružila je banjalučkoj publici nevjerovatan koncert. Nakon petnaest godina, banjalučka publika je uživala u punoj dvorani "Borik", uživajući u osmomartovskoj atmosferi i poznatim hitovima "Galije". Koncert je bio tako dobro prihvaćen da se grupa vraćala na bis čak dva puta.

Iako grupa "Galija" pripada starijem muzičkom talasu, publika je uglavnom bila mlađa. Međutim, to nije spriječilo neke starije poznavaoce roka da dođu i uživaju u prelijepom stvaralačkom opusu ove niške grupe.

Nenad Neša Milosavljević je na pres-konferenciji, održanoj prije koncerta, izjavio kako je "Galija" imala veliku želju da organizuje koncert u Banjaluci i da su veoma srećni što im je to i omogućeno. Tekstopisac većine pjesama "Galije", Predrag Peca Milosavljević, rekao je da je "Galija" na koncertu pokušala uraditi rezime svega što im se dešavalo u životu, opisujući sva mjesta koja su obilazili, njima drage ljude, kao i sve djevojke koje su voljeli.

Prelijepu atmosferu možete vidjeti i na fotografijama.

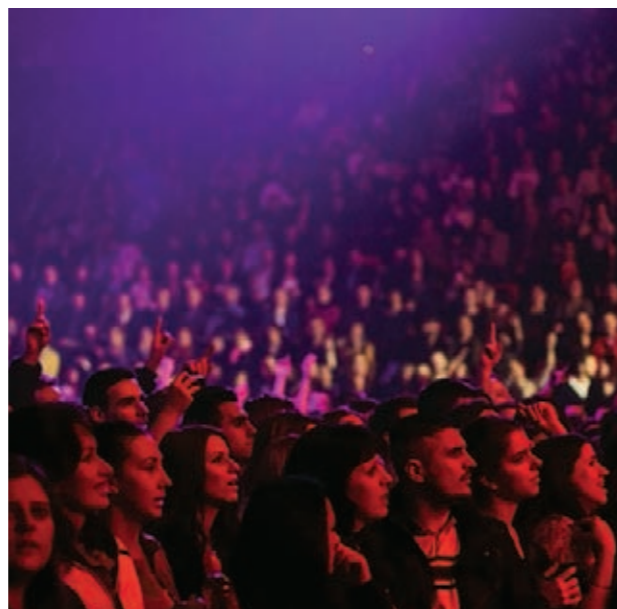

FOTO: DEJAN ĐURIĆ

Massimo Savić sakupio tri decenije stvaralaštva u jednu turneju

Stanovnici Bihaća, Tuzle, Mostara, Zenice, Sarajeva i Mostara ovog marta imali su priliku da uživaju u prelijepim pjesmama jednog od najpoznatijih pjevača sa prostora Hrvatske, Massima Savića. Pod pokroviteljstvom m:tel-a, turneja je kulminirala na Dan žena, 8. marta, u prepunom Domu mladih, u Sarajevu. Kao što obično biva na koncertima Massima, tražila se karta više.

Međutim, publika širom Bosne i Hercegovine nije jedina koja je prepoznala kvalitet ovog muzičara. Među prisutnima je bio i specijalni izaslanak EU u BiH, Piter Sorensen, koji je takođe dao komentar na nastup Massima: - On je odličan pjevač i volim njegove pjesme. Massimova reputacija govori da je on odavno shvatio

šta je potrebno da bi se uspjelo u muzici. Taj uspjeh opisao je na sljedeći način:

- Shvatili su da žena odlučuje da li ćeš biti zvijezda ili ne. Žene, iako ne muziciraju, one slušaju muziku, one same po sebi imaju instinkt koji ih privlači muzici. Ženski senzibilitet prvi prihvata ono što ja radim, a potom dolaze ljudi koji se druže s tim ženama i koji poslušaju preporuku.

Massimo je pjevao pjesme iz svih perioda svog stvaralaštva dugog tri decenije. Mogle su se čuti pjesme poput: "Dodirni me slučajno", "Gracija", "Benzina", "Jesam li još uvijek mlad", "Zar više nema nas", "Zamisli život u ritmu muzike za ples"...

SOCIAL SPACE

MONDO PIŠE

PRIPREMIO: MARKO ČAVIĆ

Tastatura i punjač od LEGO kockica!

Pogledajte kako su se LEGO kockice uklopile s modernim gadgetima!

LEGO mobilni punjač za telefone i druge mobilne uređaje koji se pune pomoću USB priključka već sada možete kupiti u onlajn prodavnicama po cijeni od 60 dolara za kapacitet od 4.200 mAh. Uređaj dolazi s dva svjetlosna indikatora, jedan za nivo napunjenosti baterije, jedan za uključen/isključen indikaciju, s mikroUSB i klasičnim USB portom i kablom za punjenje. Kada punite telefon pomoću LEGO baterije priključujete kabl na klasični USB port, a kada punite bateriju, uključujete u nju mikroUSB utičnicu.

Punjač je izrađen od velike LEGO ploče, sa držačima za telefon u različitim bojama, napravljenim od klasičnih "krov" LEGO kockica.

Iako je ideja o mobilnom LEGO punjaču skroz zanimljiva, tastatura od LEGO kockica sigurno je još više kul! Projekat je nastao još 2005. godine, ali ga je njegov tvorac, dizajner Džejson Alman, ubrzo napustio.

Zašto se na telefon javljamo s "halo"

Prema Wikipediji i drugim izvorima, Tomas Edison, pronalazač i konstruktor, prvi put je upotrijebio "halo" prilikom javljanja na telefon, pošto je pogrešno protumačio zvuk koji je došao s druge strane slušalice oko 1877. godine.

Aleksandar Grejem Bel, jedan od izumitelja telefona, insistirao je na tome da je jedini ispravan način javljanja zapravo "ahoj", pozdrav koji su koristili mornari godinama prije nego što je u literaturi prvi put zabilježena riječ "halo". S druge strane, prema tvrdnji Oksfordskog rječnika, Tomas Edison smatrao je da se ljudi moraju javljati s "halo" na telefonski poziv, što je kasnije i zaživjelo.

Koliko se brzo primilo izgovaranje riječi "halo" prilikom javljanja na telefon govori i podatak da su već 1889. godine djevojke i žene, koje su radile na razmjeni telefonskih veza, nazivane "halo-dame".

Danas se, pored "halo", u modernoj komunikaciji koriste i "da", "molim", "izvolite" i druge riječi prilikom javljanja na telefonski poziv, a u skladu sa pozivaocem i našim osjećanjima prema njemu.

OTVORENA VRATA

Jedan dan u jednoj poslovnici

PIŠE: MILICA STOJAKOVIĆ

Ovu poslovnicu u Banjaluci i ne treba predstavljati, to je "ona u centru", nadomak svega, Gospodske ulice, crkve, Banskog dvora...

Sredina je nedjelje i oko sredine prijepodnevnih smjene u poslovnici, gužva, ali ne pretjerana. m:tel-ovi zaposleni, ali i studenti koji su na obuci, vrijedno rade, ne djeluje da ima nervoznih ili napetih. Pored toga što ljudi dolaze u poslovnicu da se informišu, kupe telefon ili potraže neku od usluga koju m:tel nudi, ponekad dolaze i da se žale ili iznose primjedbe, danas ih nismo čuli.

- Širok je spektar usluga koje mi nudimo, mobilna telefonija, fiksna telefonija, internet, televizija. U ovom regionu najjači smo i najpovoljniji. Imamo veliku ponudu mobilnih telefona koja je možda najinteresantnija mladim ljudima - kaže Danijela Šestić, koja radi u poslovnici.

Danijela Šestić

- Ovdje nudimo različite usluge, od štampanja računa, davanja najrazličitijih informacija, otklanjanja sitnih reklamacija - nastavlja Danijela - kroz ovu poslovnicu prođe i nekoliko stotina ljudi svakodnevno, i ovo je jedna od najfrekventnijih m:tel-ovih poslovnica.

Danijela zna da rad s ljudima zahtijeva dodatnu energiju, tako da ovaj posao morate voljeti i tada je lako.

- Postoje dani kada je teže, i dani kada je lakše, ali uspijemo sve riješiti i izbalansirati. Dani kada su isključenja možda su malo stresniji od ostalih, ali uspijemo s prvim uknjižavanjima riješiti i te situacije. Postoje dani kada gužva i pritisak budu veoma veliki, ali onda neki pogled, i u pogledu zahvalnost klijenta bude potpuno priznanje i potire sve probleme - objašnjava Danijela.

Selena Radukić, crnokosa kovrdžava studentkinja, došla je po studentski paket s telefonom, omiljena m:tel-ova

Selena Radukić

usluga joj je Open Trio, naravno, pored mobilne telefonije, ova usluga objedinjuje internet, televiziju i fiksnu telefoniju.

- Najviše koristim internet, nama mladima je to veoma važno, internet je brz i veoma sam zadovoljna, izbor TV programa je veliki, a mama koristi fiksnu telefoniju, priča s bakom, sestrom i tetkom.

Znala je koji telefon hoće, nije predugo birala, dobila je uplatnicu, platila na blagajni u prizemlju finoj ženi koja ne voli da se fotografiše, tako da je nemamo u ovom kolažu fotografija, i s lijepim, širokim osmijehom otišla negdje s drugaricama.

- Jedan gospodin nam je došao lično u poslovnicu, jer kada pozove tri četvorke javi mu se automat, kako on kaže, ne može doći do riječi od žene koja priča - prenosi po njoj najsmješniju žalbu Jelena Stojičić. Dodaje da nastoji biti nasmejana i raspoložena i ne dozvoljava korisnicima da osjete kada joj možda i nije dobar dan.

- Uvijek postoje oni ljudi koji te nasmiju, poprave ti dan i obilježe ga, tada je posao uživanje i s lakoćom izvršavam obaveze.

Damjan Knežević u poslovnicu je došao da promijeni ugovor.

- Generalno sam zadovoljan m:tel-ovim uslugama i dok obje strane poštuju svoj dio ugovora, sve je u re-

Branko Đukelić

du, bitno je da znate šta vam treba i da nađete najpovoljniji odnos kvaliteta i cijene koju možete plaćati. Na studentskoj sam tarifi, tako da koristim sve pogodnosti koje su osmišljene za studente.

Boris Dragičević, svjetlokosi 25-godišnjak, tu je kao ekspert sa zadatkom "mom bratu treba novi telefon, pa da vidim kakva je ponuda".

- Malo je gužva, ali zaposleni su veoma ljubazni. Najviše koristim internet i mobilnu telefoniju, to i njemu treba, mada ja ću preporučiti, ali neka on sam odlučuje.

Plava pedesetdevetogodišnja gospođa Gospa Bajagić kaže da je danas nemoguće funkcionisati bez telefona, te da ona koristi i mobilnu i fiksnu telefoniju.

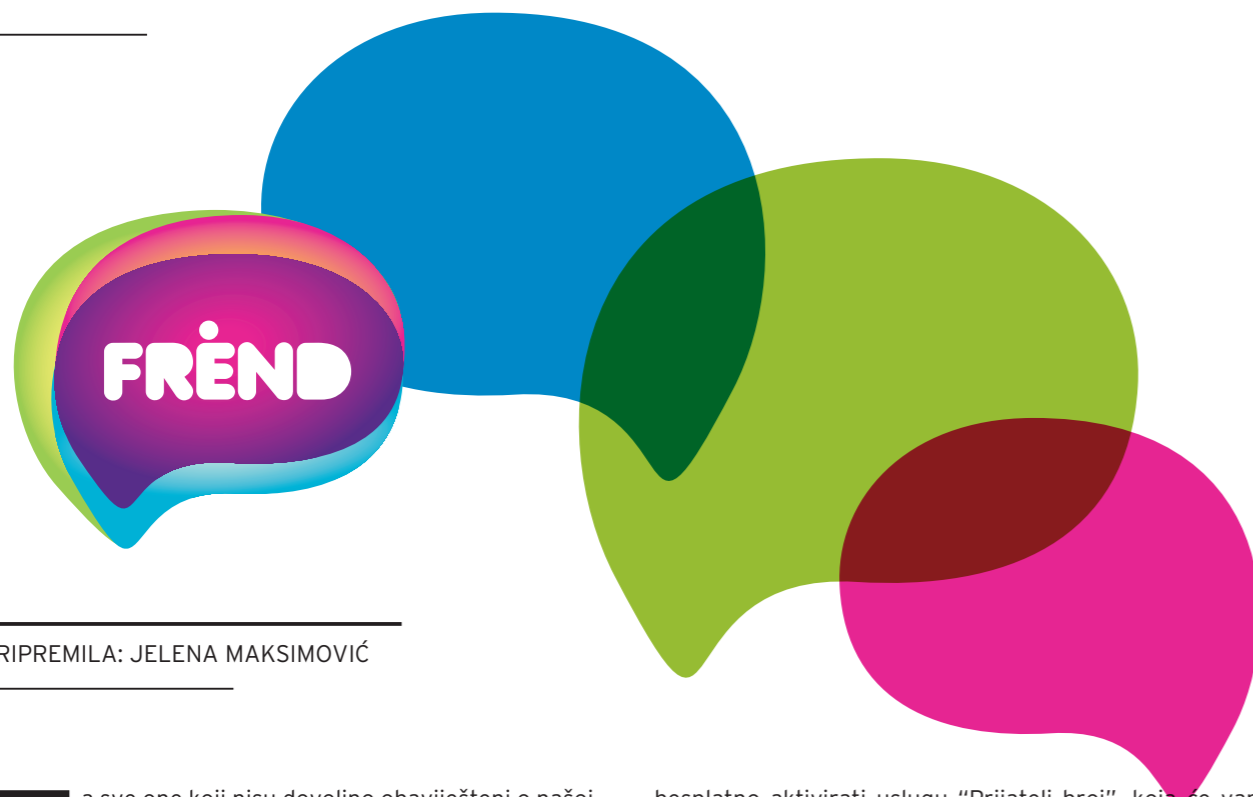
- Rijetko navratim u poslovnicu, obično račune uplatim u pošti, ali kada dođem, zadovoljna sam uslugom, djevojke koje rade u ovoj poslovnici veoma su prijatne.

I nisu samo djevojke, blažen među ženama, Branko Đukelić, jedini je muškarac u poslovnici i "mogu vam reći da sam prezadovoljan, svima bih poželio ovakvo radno okruženje i rad s ovako divnim kolegicama". Možete pomisliti, skoro je napunio zlatnih pedeset godina i svih osamnaest kolegica mu je čestitalo i poljubilo ga. Po tri puta, nije to malo!

Gospa Bajagić

FRIEND KUTAK

PRIPREMILA: JELENA MAKSIMOVIĆ

Za sve one koji nisu dovoljno obaviješteni o našoj prepaid tarifi, a vjerujemo da takvih ima veoma malo, evo objašnjenja šta ona u stvari predstavlja.

Prepaid tarifa, poznatija po svom nazivu FRIEND, najlakši je i najbrži način ulaska u svijet mobilne telefonije. Pitate se zašto? Zato što se FRIEND broj može nabaviti na svim m:tel prodajnim mjestima i kod ovlaštenih distributera širom BiH. Za kupovinu vam nije potreban nikakav ugovor, dovoljno je da kupljeni broj aktivirate i da započnete svoju FRIEND avanturu. Uz ovakav način komunikacije u potpunosti možete kontrolisati svoje troškove, pa se za ove tarife najčešće opredjeljuju đaci, studenti, penzioneri, osobe koje povremeno borave u BiH, ali i svi oni kojima je ovakav način komunikacije jednostavniji, jer se račun prepaid broja može dopuniti elektronskom dopunom, putem vaučera, putem postpaid i fiksnog broja.

Aktivacija FRIEND broja veoma je jednostavna i možete je izvršiti sami prateći uputstva data na pakovanju. Uz kupljeni broj, račun će vam od samog starta biti dopunjen bonusom od 4 KM, tako da broj možete odmah koristiti. Za razgovore prema dvije vama najvažnije osobe možete

besplatno aktivirati uslugu "Prijatelj broj", koja će vam omogućiti da s njima razgovarate po još povoljnijoj cijeni (0,08 KM/min).

FRIEND tarifu možete upotpuniti i nekim od FRIEND telefona. Odabirom ovakvog paketa s telefonom, ukoliko redovno dopunjavate vaš FRIEND račun, mi vas redovno nagrađujemo dodatnim mjesečnim bonusima. FRIEND paketi s telefonima mogu se nabaviti u svim m:tel prodajnim mjestima i kod ovlaštenih distributera.

U FRIEND tarifi cijena poziva prema mobilnim i fiksnim mrežama u BiH iznosi 0,17 KM/min, a cijena SMS/MMS 0,07 KM/min.

Uz FRIEND dostupne su vam i mnoge dodatne usluge, kao što su: mobilni internet, govorna pošta, opcije "Slušam te", "Pozovi me", "Ko me zvao"... Većinu ovih usluga možete aktivirati sami kroz servis "Moj meni" (*100#) ili putem aplikacije m:go koju možete preuzeti s "Google play" prodavnice.

Ukoliko smo vam pomogli da bolje razumijete osnovne karakteristike prepaid FRIEND tarife, ostale detalje i aktuelne ponude možete pogledati na www.mtel.ba

PRVI ANDROID TELEFON U FRIENDU

Huawei Ascend Y210
149 KM

6 KM NA RAČUNU

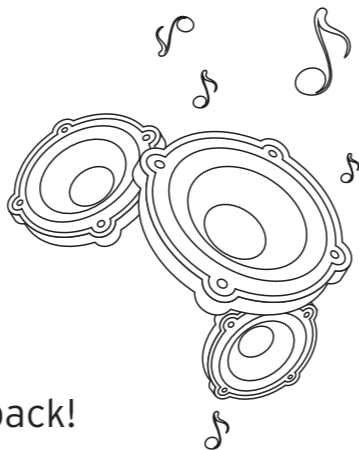

Odlični smartphone bez pretplate!

Izaberi Huawei Ascend Y210 i uživaj u android aplikacijama, fotografiši važne momente, bilježi neponovljive video-zapise i podijeli s prijateljima sve što želiš uz jednostavan pristup internetu i društvenim mrežama!

www.mtel.bakorisnički servis:
066 10 10 10
Moj meni *100#

m:music predstavlja

m:music je nova muzička usluga na BiH tržištu koja vam omogućava da svoje omiljene pjesme imate uz sebe na svom mobilnom telefonu, tabletu ili računaru. Putem ove aplikacije možete slušati više od 100 000 domaćih naslova svih muzičkih žanrova.

Stefanovski opet kao "Leb i sol"

Jedan od najboljih gitarista današnjice, Vlatko Stefanovski, punih 11 godina odmarao je od rada u bendu i u proteklih više od decenije uglavnom komponovao instrumentalnu, filmsku i pozorišnu muziku.

U tom periodu u njegovom umjetničkom životu nakupilo se podosta vrijednih stvari koje je sumirao u novi album "Seir", s potpuno novih 10 pjesama koje najvećim dijelom podsjećaju na period kulturnog skopskog benda "Leb i sol".

Iako je tokom karijere saradivao s mnogim umjetnicima, ovog puta odlučio je da bude sam svoj majstor i završi kompletnu muziku, aranžmane, tekstove i produkciju, a da ne bude optužen za sebičnost postarali su se brojni gosti: Rade Šerbedžija, Damir Imeri, Vasko Atanasovski, Zoran Madžirov, gudački kvartet "Zografski" i mnogi drugi.

Već se kao singl izdvojio "Superheroi", u kojem pjeva na makedonskom jeziku, potpomognut recitalom slavnog glumca Rade Šerbedžije.

Ipak, glavni favorit za potencijalni hit je numera "Deca na sonceto", koja zatvara album.

Pronađite svoje omiljene pjesme, sastavite muzičke liste po vašem izboru ili izboru kojeg su vam preporučili prijatelji i ponesite muziku sa sobom

"Brejkersi" are back!

Da postoji poetska pravda na ovom dunjaluku, "Partibrejkersi" bi poslije više od 30 godina vrijednog rada na mijenjanju (samo)svijesti svojih fanova danas svirali samo za svoj gušt. Pored toga što bi bili bezobrazno bogati u materijalnom smislu, vjerovatno bi, recimo u Engleskoj, dočekali da im kraljica mačem dotakne ramena.

Umjesto života kao ser Zoran Kostić, odnosno lord Nebojša Antonijević... Cane, Anton i kompanija imali su nesreću da im u krštenici bude napisano ime neke druge zemlje, koja je za umjetnike njihovog kalibra (ruku na srce) mnogo inspirativnija od nekih drugih uređenijih država. Vidjevši mnogo više od većine običnih smrtnika, spremili su nam novi album simboličnog naziva "Sirotinjsko carstvo", čiji je najavni singl "Sitna lova" već osvojio publiku svojom klasičnom "brejkersovštinom" - malo teksta - mnogo u glavi i Antonova gitara koja poput domaće šljivovice govori sve jezike!

Iako singl ima mnogo poruka, Cane je priznao da je najvažnija: "Nađi nekog ko te voli i spasi svoj život goli."

Prije izlaska albuma, koji se očekuje na ljeto, najavljena su još četiri singla, "Svakog dana", "Ne mogu da kapiram", "Ljubav ne zaboravlja" i "Šta radiš" u produkciji Borisa Mladenovića iz benda "Jarboli".

Mi ih željno iščekujemo...

Čarobni jubileji "Psihomodo popa"

Pedeset godina životnog iskustva i trideset godina postojanja kulturnog zagrebačkog benda "Psihomodo pop" obilježeni su i jubilarom brojkom albuma.

Deseti studijski album, nazvan "Čiribu-čiriba", krčkao se u glavi Davora Gopca i ostatka tima punih pet godina i kad je ugledao svjetlost dana prvi utisak je - vraćanje tradiciji izvornog rokenrola.

To dokazuje obrada pjesme liverpulskih "buba" (The Beatles) "Rain", koja je u aranžmanu Zagrepčana krštena kao "Kiša", a pored "prolječne meteorološke rok prognoze" na meniju su tradicionalne "psihopunkerštine" poput "Zločest k'o pas" ili "Supstance" do tragično ljubavnih "Donna", odnosno "Ona ludo pati"...

Da neko ne bi pomislio kako je Gobac uvijek taj koji slama srca dokonih domaćica, album zatvara numera "Bezosećajna kuja", za koju će sigurno biti urađen spot.

Sve ove okrugle cifre savršeni su uvodi za koncertnu turneju simboličnog naziva "Neograničen rock trajanja", koja je počela 11. aprila u zagrebačkom Domu sportova.

"Psihići", srećni vam svi jubileji!

"Atheist Rap" - ...samo "Drugo pakovanje"

Novosadski sastav "Atheist Rap" povodom 25. rođendana benda objavio je novi singl i spot pod nazivom "Drugo pakovanje".

U prethodnih 25 godina "Atheist Rap" bili su koncertno veoma aktivni, a dosad su objavili pet studijskih albuma, best of album, koncertni DVD i monografiju benda.

Singl "Drugo pakovanje" najavljuje novi album (zasad bez imena), čije se izdavanje očekuje do kraja godine, a do tada će simpatični Novosađani da odrade turneju po cijelom regionu.

U karijeri su nastupali na glavnim binama dva najveća muzička ex-YU festivala (EXIT 2011. i INmusic 2013) i redovni su učesnici svih drugih značajnih festivala u bivšoj državi.

Oni kao vrhunac svog rokenrol života obavezno apostrofiraju nastupe u kulturnom londonskom klubu "Barfly" i na najvećem britanskom punk festivalu "Rebellion", u Blekpulu 2011. godine.

Posebno su ponosni na činjenicu da su stejdževe dijelili s dječjačkim uzorima, poput bendova "Nomeansno", "Die Toten Hosen", PTTB, "Buzzcocks", "Cock Sparrer", "The Exploited", "Bad Religion", NOFX i "Green Day".

Danijel Kajmakoski pobjednik "X Faktora"

Makedonac Danijel Kajmakoski, pobjednik šou-programa "X faktor", je za veoma kratko vrijeme postao omiljen na cijelom Balkanu, a već nakon prvog nastupa je odskočio kao favorit i postao miljenik i publike i žirija.

Interesantno je da je morao napustiti muzičku gimnaziju u Beču jer su mu nakon pola godine rekli da nije dovoljno talentovan, ipak, profesor mu se kasnije izvinio zbog toga.

Ovaj simpatični dvadesetdevetogodišnjak već sada ima velike planove za svoju muzičku karijeru, kreće na turneju po zemljama regiona, putovaće s Kikijem Lesendrićem u SAD, a u planu je i snimanje prvog singla, koji će, kako stvari zasada stoje, raditi njegov mentor Željko Joksimović. Danijel kaže da bi jednog dana volio predstavljati svoju zemlju na Evroviziji, te da bi mu to bila velika čast. Mašta o internacionalnoj karijeri i tvrdi da sam sebi ne postavlja granice kada je muzika u pitanju.

TOP-10 SINGLOVA

1. Partibrejkers - Sitna lova
2. Psihomodo pop - Donna
3. Atheist Rap - Drugo pakovanje
4. Vlatko Stefanovski feat. Rade Šerbedžija - Superheroi
5. Love Hunters - Black 'n' blue
6. Goblini - Idemo
7. Vlada Divljan & Letnje kino big bend - Iza osmeha
8. Van Gogh - Anđele moj, brate
9. Massimo - Krug u žitu
10. Nežni Dalibor - Jurim sunce

SONY

Xperia™ SP

- 4,6" HD Reality Display sa Mobile BRAVIA® Engine 2 tehnologijom
- Corning Gorilla staklo otporno na ogrebotine sa zaštitnom folijom
- Elegantno, visokokvalitetno aluminijumsko kućište
- Osvjetljujući providni element
- Kamera od 8MP, sa Exmor RS™ for video i HDR video-opcijama
- Qualcomm dual-core procesor najnovije generacije na 1,7 GHz
- NFC funkcionalnost

Xperia™ M

- Inovativno elegantno kućište i ekran od najkvalitetnijeg stakla
- Razmjena fotografije, muzike i još mnogo toga uz one-touch funkciju
- 4-inčni displej za nezaboravnu zabavu
- Izvanredna jasnoća zvuka uz ClearAudio+ i xLOUD tehnologije
- 1 GHz dual-core Qualcomm Snapdragon procesor
- Kamera od 5MP i HDR opcije
- 4GB interne memorije + micro SD kartica (do 32GB)
- NFC tehnologija i STAMINA režim za duže trajanje baterije telefona

Xperia™ L

- 4,3" TFT ekran otporan na ogrebotine
- Kamera od 8MP, sa Exmor RS™ for video i HDR opcijama, prednja kamera VGA
- NFC funkcionalnost
- Qualcomm dual-core procesor na 1 GHz
- Android OS, v4.1 (Jelly Bean)
- 8GB interne memorije + micro SD kartica (do 32GB)
- Baterija Li-Ion 1750 mAh

Xperia™ E

- Kristalno jasni razgovori zahvaljujući HD Voice opciji i suzbijanju buke
- Jednostavna kontrola prenosa podataka i rada baterije
- Dugotrajna 1500 mAh zamjenska baterija
- 3,5-inčni HVGA displej za fantastično pretraživanje i zabavna iskustva
- "WALKMAN" muzičko iskustvo sa xLOUD tehnologijom i 3D surround zvukom
- 1 GHz procesor

m:

POSLOVNI SVIJET

Ne morate da imate
dosta zaposlenih da
biste realizovali ideju

Leri Pejđž

TEMA BROJA

Bezbjednost djece NA INTERNETU

PIŠU: AIDA HALILOVIĆ I JELENA MAKSIMOVIĆ

Moj sin još nije napunio pet, a spretniji je na tabletu od mene. Sve zna.

- Ali, to je rano djetinjstvo, pripazi, jer moji imaju 10 i 12 godina i veliku većinu vremena provode samo na računarima, uglavnom dopisujući se. Svaki dan ih opominjem da bi bilo bolje da više vremena budu napolju, družeći se.

Slične komentare čujemo svakog dana od roditelja koji su ponosni što njihovo dijete predškolskog uzrasta već zna sva slova i brojeve na tastaturi, s velikom lakoćom se služi brojnim aplikacijama na smart uređajima ili igra igrice. A onda se ponos zbog napredovanja, znanja i onlajn spretnosti rođenog djeteta odjednom pretvori u zabrinutost. Da li previše vremena provodi za računarom? Šta uopšte tamo radi? Da li je svjestan opasnosti koje vrebaju? Da li sam ja kao roditelj svjestan opasnosti kojima je dijete izloženo? S koliko godina treba da ima profil na društvenoj mreži? I pitanja se samo nadovezuju, a zabrinutost ostaje prisutna.

Ukoliko nemate problem da razgovarate sa svojim djetetom o bilo kojoj temi, uz obostrano povjerenje, onda nemate razloga ni za brigu. Međutim, šta ako vam je potpuna nepoznanica ono što se dešava dok vaše dijete satima sjedi za računarom?

Kako djeca koriste internet

Djeca danas odrastaju uz moderne tehnologije i u vrlo ranom dobu počinju da se služe internetom. Veoma je bi-

tno da roditelji budu informisani o mogućnostima i opasnostima koje internet donosi, te da u razgovoru s djecom odrede pravila ponašanja kojih će se držati. Zazvučaće strogo, ali kao i za sve ostalo, razgovor je neophodan.

Budite svjesni da djeci internet nije dostupan samo putem računara ili smart telefona kod kuće. Ne zaboravite da je danas onlajn pristup omogućen gotovo svuda: u školi, kod prijatelja, u internet kafićima. Prije svega, služi im za dopisivanje, društvene mreže, igranje igrice, pisanje elektronske pošte, omogućava im druženje, zabavu, ali i kreativnost. Usmjereno i pametno korištenje interneta veoma je važno, a kao roditelj možete mnogo da doprinesete, prvo prihvatajući moderne tehnologije, učeći zajedno s djetetom, uočavajući prednosti i skrećući pažnju na opasne situacije.

Internet ima više dobrih ili loših strana

Riječ je o izazovnom virtuelnom prostoru u kojem može da se otkriva i istražuje, druži, uči, zabavlja, obavlja mnogo svakodnevnih poslova u vezi sa školom, upoznaju drugi ljudi, kreira slobodno vrijeme, obavlja kupovina. Još detaljnije: moguće je pronaći odgovarajuće knjige, filmove, muziku, razne kompjuterske programe, ili čak budući posao.

Ako se zbog nekih sadržaja na internetu dijete osjeća loše, trebalo bi da razgovara o tome s odraslim osobama u koje ima povjerenja. Tu vi kao roditelj igrate važnu ulogu, ali samo ukoliko redovno komentarišete s djetetom

sadržaje s kojima se susreće u onlajn svijetu. Dijete u prvom redu treba da zna da problem može biti riješen ukoliko zatraži savjet ili pomoć. Pokrenite i sami temu o zloupotrebama i dajte djetetu do znanja da ukoliko ga nešto ili neko uznemirava, može računati na vas.

Vaše dijete trebalo bi da bude svjesno kada i kome može otkriti lične podatke, međutim ne smijete biti prestrog pri zabranama i ograničavanjima. Budete li previše kritični i previše strogi pri zabranama, može se dogoditi da dijete počne da koristi internet u tajnosti i bez ikakve kontrole. Vrlo je bitno da dijete zna da ne treba da vjeruje svemu što pročita na internetu. Oni nisu svjesni opasnosti, ali vi ste tu da ih držite podalje i zaštitite od potencijalnih pedofila, nasilja ili eksplicitnih sadržaja neprimjerenih djeci. Ne zaboravite i štetnosti zbog pretjeranog sjedenja za računarom, jer društvena mreža ne može i ne smije biti zamjena za druženje ili igru na svježem vazduhu. To su, ipak, prioritetne aktivnosti od kojih dijete ima najviše koristi.

Kada je pravo vrijeme za Facebook?

Pravo vrijeme određujete upravo vi - roditelji, i ta odluka zavisi isključivo od vas. Morate biti dovoljno informisani i konstantno upućeni u ovaj segment dječijeg života. Osmislite profil zajedno s djetetom, posavjetujte ga šta od ličnih podataka da objavi, objasnite mu pravila privatnosti.

Šta kažu pedagozi?

Razmislite i o ovih 10 savjeta iz kojih stoje pedagozi. Možda se nećete složiti s primjenom svih, ali će vam i te kako biti od koristi:

1. Izbjegavajte da računar držite u dječijoj sobi. Ukoliko imate malu djecu, najbolje mjesto za računar jeste dnevni boravak, kako biste u svakom trenutku mogli vidjeti šta vaše dijete radi.

2. Napravite zajednička pravila. Odredite satnicu za surfanje i pretraživanje interneta. Korisnička imena i šifre vaše djece ne smiju biti tajna.

3. Budite zainteresovani za aktivnosti kojima se vaše dijete bavi putem interneta. Pregledajte njegove omiljene stranice, zajednički istražujte aplikacije i igrice. Odigrajte igrice s djetetom.

4. Zamolite povremeno dijete da vam pronađe interesantan sadržaj ili poučnu stranicu na internetu. Pridružite mu se u pretrazi. Pokažite mu da je internet ne samo zabavan, već i poučan.

5. Dozvolite i da budete učenik, to jest da dijete podučava vas o sadržajima, alatima i programima koje koristi.

6. Ukoliko djetetu dozvoljavate da koristi neku društvenu mrežu, pomozite mu da zaštiti svoje podatke i da podesi privatnost profila.

7. Povremeno upišite ime svog djeteta u internet pretraživaču kako biste provjerili pojavljuje li se vaše dijete na nekim određenim stranicama ili fotografijama.

8. Uspostavite povjerenje. Djeca moraju biti opuštena i slobodna da vam postavljaju različita pitanja i razgovaraju s vama o svojim aktivnostima na internetu.

9. Budite kompjuterski pismeni. Budite u toku i ne hvalite se činjenicom da je vaše dijete pismenije od vas. Upoznajte se s popularnim mrežama, programima, alatima i naučite da se koristite internetskim slengom.

10. Ne zaboravite da su pravila lijepog ponašanja na internetu ista ili slična onima u stvarnom životu!

m:tel za bezbjednost djece na internetu

Naša kompanija u

više navrata bila je dio projekata "Bezbjednost djece na internetu" koje provodi Ombudsman za djecu RS i Agencija za informaciono društvo RS. Kroz radionice djeca osnovnih i srednjih škola uče o svojim pravima, a sa ciljem zaštite od svake vrste nasilja, pa i one koja dolazi s interneta. Edukacija je najvažniji preventivni način zaštite od visokotehnološkog kriminala, a čiji je najčešći oblik krađa identiteta, kao i finansijske malverzacije, trgovina djecom, dječija pornografija i pedofilija. Podsjetimo i da je MUP RS prije nekoliko godina osnovalo jedinicu za borbu protiv ove vrste kriminala, koja je, uz dobru zakonsku regulativu u ovoj oblasti, do sada otkrila nekoliko slučajeva: od pedofilije, iskorištavanja djece, do bankarskih prevara.

Mnogo je razloga za oprez, pa imajte na umu naziv nedavno održanog okruglog stola na temu bezbjednosti djece na internetu "Neko vrebalo preko veba".

BIZ&TECH

PIŠE: MILAN BALABAN

Napad pratilaca vitalnih signala

Već neko vrijeme na tržištu se mogu pronaći uređaji koji prate vaše vitalne signale da bi omogućili njihovu optimizaciju. U početku su tu bili Jawbone i Withings. Međutim, 2014. godina označila je nevjerovatan rast interesa za ove tehnologije. Shodno interesu, tehnologija ovih uređaja je napredovala. U početku su ovi uređaji na tehnički način mjerili broj koraka koje napravite. Danas ovi uređaji mjere ne samo broj koraka, nego i vaš puls, kvalitet sna, bilježe vaše obroke i prikazuju notifikacije s telefona, automatski detektuju koje vježbe radite u teretani i još mnogo toga. Takođe, nudi se analiza i prijedlozi kako da optimizujete vaše vitalne signale i zdravlje. Do sada su proizvođači uglavnom bile nove kompanije iz SAD i Britanije, a sada se na tržište uključuju i veliki igrači. Samsung je uz novi Galaxy S5 telefon predstavio i Gear Fit, kojim se priključio na tržište. U iščekivanju iPhone 6 kruže glasine da će se i Apple uključiti u trku sa slušalicama koje mogu detektovati puls, kao i mobilnom aplikacijom koja će pratiti i analizirati primljene signale. Da li ovaj trend postaje poklon kojim ćemo produžiti naš život ili uzrok stresa i krađe privatnih podataka, ostaje da se vidi.

Kako će Facebook iskoristiti WhatsApp podatke?

Nakon kupovine WhatsApp aplikacije za nevjerovatih 19 milijardi dolara, Facebook je dobio pristup ogromnoj bazi podataka korisnika. Postavlja se pitanje šta će Facebook sljedeće uraditi? Po navodima Marka Cukerberga, osnivača Facebook-a, WhatsApp će i dalje zasebno funkcionisati i korisnicima neće, kao na stranicama Facebook-a, biti plasirane reklame. Nama, kao korisnicima, to zvuči fantastično. Međutim, pitanje koje moramo sebi postaviti jeste: "Na koji način će WhatsApp zarađivati novac?" Znamo da kompanije ne ostaju u poslu samo da bi nama omogućile komunikaciju. Na neki način one moraju pravdati postojanje svojim akcionarima. Facebook je do sada zabilježio nekoliko incidenata u vezi sa lošom bezbjednošću podataka korisnika i ne možemo a da se ne zapitamo da li će se trend nastaviti i u slučaju WhatsAppa. Jedno je sigurno. Moramo preduzeti sve korake da zaštitimo privatnost i ograničimo količinu podataka kojima WhatsApp ima pristup, jer biznis model kompanija često nije dovoljno transparentan i nikad ne možemo biti sigurni kako će naši podaci, razgovori i misli biti iskorišteni.

Bitcoin - novac budućnosti

Bitcoin je nova vrsta novca na svjetskom tržištu. Taj novac je u potpunosti kreiran matematičkim formulama i kompjuterskim pravilima i on ne postoji u fizičkom obliku, nego isključivo na internetu. Svako može napraviti svoj novčanik, slati i primati novac. Transakcije su zaštićene, ali ne i anonimne. Postavlja se pitanje zašto bi neko koristio Bitcoin danas? Jedan od glavnih razloga je zato što je ta valuta u potpunosti deregulirana i nijedna država nema kontrolu nad njom. Dolarsku vrijednost valute isključivo određuju matematičke formule ponude i potražnje. Broj Bitcoin novčića ograničen je na 21 milion. Njihova trenutna vrijednost je 640 dolara, a maksimalna vrijednost po novčiću dostigla je i nevjerovatih 1.200 dolara. Bitcoin je u posljednje vrijeme postao sve više popularan i u SAD ga danas na mnogo mjesta primaaju kao sredstvo plaćanja. Mnoge države i banke još uvijek ne odobravaju ovaj način plaćanja, jer shvataju da ga je gotovo nemoguće kontrolisati. Međutim, ovo tržište, koje vrijedi trenutno preko osam milijardi dolara, neće nestati preko noći. Prognoze su da će se rast eksponencijalno nastaviti i da je Bitcoin budućnost novca. Ako i vi želite svoj Bitcoin novčanik, otvorite ga besplatno na bitcoin.org.

Google osvaja svijet

Tehnološki gigant Google u posljednjih godinu dana potrošio je ogromnu količinu novca da bi svom portfoliju dodao niz novih kompanija. Taj potez prate i druge velike kompanije, poput Apple i Tesla. Međutim, profil kompanija za koje je Google zainteresovan poprilično je usko profilisan na tržištu robotike. Sve je počelo 2011. kupovinom kompanije Motorola Mobility. Google je kasnije prodao veći dio Lenovu, ali je sačuvao dio kompanije koji je zadužen za razvoj novih tehnologija. U decembru 2013. godine svom portfoliju Google je dodao i kompaniju Boston Dynamics, koja je poznata po robotima koji izgledaju kao tigrovi, trče do 30 milja na sat i imaju nevjerovatnu koordinaciju. Početkom 2014. u portfolio su dodate još dvije kompanije, Nest Labs i Deep Mind Technologies. Prva se bavi automatizacijom doma, a druga vještačkom inteligencijom. Google trenutno posjeduje osam kompanija koje proizvode robote. Gigant je odbio da komentariše u koju svrhu je kupio sve ove kompanije. Nama samo ostaje da nagađamo na koji način će robotika uskoro iz temelja promijeniti našu svakodnevicu.

Kako da prikupite novac za svoje ideje?

Nikad nije bilo lakše napraviti sopstveni biznis nego što je danas. Uz nevjerovatne tehnološke mogućnosti, internet poslovanje i globalne svjetske kompanije, prilike za ostvarenje naših ideja su fantastične. Iz namjere da se na lakši način ostvare razne ideje rođen je Kickstarter. To je platforma koja omogućava crowdsourcing, odnosno finansiranje projekata od strane mnoštva ljudi kojima mi za inicijalni novac nudimo određene povlastice. To može uključivati pominjanje donatora na našem sajtu ili slanje prve verzije proizvoda. Kickstarter je osnovan 2009. godine, a u martu 2014. proslavio je milijardu dolara prikupljenih sredstava za projekte. Međutim, Kickstarter nije jedina platforma koja nudi ovakav način finansiranja. Tu je i Indiegogo. Trend je do sada bio da se preko Kickstarter-a uglavnom finansiraju tehnološki projekti, a preko Indiegogo platforme finansirali su se i socijalni, odnosno društveno korisni projekti. Danas se taj trend mijenja. Na obje platforme pojavljuju se projekti poput filmova, serija, knjiga i slično. Ukoliko imate ideju, podijelite je na Kickstarter-u, ali i na Indiegogo-u. To je najbrži način da dođete do potrebnih finansijskih sredstava, promovirate svoj proizvod i pretvorite svoje ideje u realnost.

BREND OVI KOJIMA VJERUJEMO

LG PREDSTAVLJA prvi na svijetu, pravi zakrivljeni pametni telefon

Postavljajući nove temelje u evoluciji pametnih telefona, LG Electronics službeno je predstavio LG G Flex. Riječ je o zakrivljenom pametnom telefonu koji prati konture lica i prvi je takvog dizajna na tržištu. Najnoviji predstavnik LG premium serije G, G Flex, dolazi s inovacijama drugih LG kompanija - nikad prije viđenim ekranom i baterijom. LG G Flex pruža i nova korisnička iskustva (UX), koja se baziraju na zakrivljenom obliku.

- LG G Flex najbolje dočarava kako bi pametni telefon trebalo da bude zakrivljen - smatra dr Jong Seok Park, predsjednik Uprave kompanije LG Electronics Mobile Communications.

- Svojim prepoznatljivim dizajnom, inovativnim hardverom i korisničkim iskustvom usmjerenim na potrebe potrošača, LG G Flex predstavlja najznačajniji razvoj u segmentu pametnih telefona otkad su ovi uređaji postali uobičajen dio svakodnevice.

I oblik i funkcionalnost: Dizajn koji razumije konture lica

Zakrivljen dizajn uređaja LG G Flex smanjuje udaljenost između usta i mikrofona tokom razgovora te tako koristi luk zakrivljenosti prilagođen prosječnom licu kako bi pružio poboljšan kvalitet glasa i zvuka. Zakrivljeni oblik povećava nivo zvuka za tri decibela, uređaj udobnije stoji u ruci, a jednostavnije ga je držati i u zadnjem džepu. U vodoravnom položaju pruža iskustvo slično IMAX biosko-

pima, uz praktičan ugao vidljivosti za gledanje videa ili igranje igara.

LG G Flex dolazi s leđnim tasterom predstavljenim na uređaju LG G2. Kako je LG G Flex lišen tastera na bočnim stranama, postoji manja vjerovatnoća slučajnog isključivanja telefona, a i praktično je koristiti kažiprst za podešavanje jačine tona tokom razgovora.

Inovacija kao rezultat saradnje

Razvoj uređaja LG G Flex omogućila je uspješna saradnja sa sestričnim kompanijama, LG Display i LG Chem.

Njegov ekran veličine šest inča najveći je Plastic OLED (P-OLED) na svijetu, razvijen za masovnu proizvodnju pametnih telefona. Ultratanki i ultralagani fleksibilni P-OLED ekran i zakrivljeni OLED panel kreirani su od plastičnih supstrata umjesto staklenih, što uređaju LG G Flex daje jedinstveni oblik i trajnost. P-OLED zaslon omogućava veću osvijetljenost i preciznost zahvaljujući primjeni Real RGB, uz koji jedan piksel sadrži tri potpiksela - crveni, zeleni i plavi.

LG Chem je, posebno za LG G Flex, razvio i prvu tehnologiju zakrivljene baterije na svijetu. Ova je zakrivljena baterija razvijena uz Stack&Folding, patentiranu tehnologiju LG Chem, koja smanjuje fizički stres na zakrivljenoj bateriji i osigurava bolje performanse i stabilnost. Uprkos tankom obliku, baterija uređaja LG G Flex ima kapacitet od 3.500 mAh, što omogućava više od cijelog dana upotrebe.

LG G Flex inovacijama predvodi revoluciju na tržištu pametnih telefona

Tu je i niz dodataka:

- **QTheater** korisnicima pruža brz pristup fotografijama, video-zapisima i YouTube-u direktno sa zaključanog ekrana. Dodirivanje ekrana i povlačenje prstima prema krajevima rezultira prikazom aplikacija uz efekat povlačenja pozorišne zavjese.
- **Dual Window** dijeli široki 6-inčni ekran na dva zasebna prozora za bolji multitasking.
- **Swing Lockscreen** mijenja sliku na zaključanom ekranu zavisno od načina na koji korisnik drži LG G Flex.
- **Face Detection Indicator** prikazuje zeleno LED svjetlo na leđnom tasteru kako bi potvrdio status prepoznavanja lica i fokus.
- **Camera Timer** omogućava treperenje LED svjetla na leđnom tasteru ukazujući da je odbrojavanje počelo.
- **Urgent Call Alert** omogućava treperenje crvenog LED svjetla na leđnom tasteru u slučaju nekoliko uzastopnih propuštenih poziva jedne osobe.

Ključne specifikacije

Čipset: četvororojezgarni Qualcomm® Snapdragon™ 800 (MSM 8974) takta 2,26 GHz.

GPU: Adreno 330, 450 MHz.

Ekran: 6-inčni HD (1.280x720), zakrivljeni P-OLED (Real RGB).

Memorija: 2 GB LP DDR3 RAM / 32 GB eMMC.

Kamera: Glavna 13,0 MP / Prednja 2,1 MP.

Baterija: 3.500 mAh (ugrađena).

Operativni sistem: Android Jelly Bean 4.2.2.

Dimenzije: 160,5 x 81,6 x 7,9 - 8,7mm.

Težina: 177 grama.

Mreža: LTE / HSPA+ / GSM.

Povezivanje: BT 4.0 / WiFi (802.11 a/b/g/n/ac) / NFC.

Boja: Titan srebrna.

Ostalo: Hi-Fi reprodukcija od 24 bita, 192 kHz.

Tehnologije usmjerene na korisnika

LG G Flex prvi je pametni telefon koji koristi premaz Self Healing na zadnjoj strani uređaja. Uz ovaj elastični premaz LG G Flex oporavlja se od svakodnevnih ogrebotina karakterističnih za uređaje koji se koriste bez zaštitnih navlaka.

Takođe, korisnici uređaja LG G Flex mogu uživati u različitim muzičkim formatima - MP3, CD ili Hi-Fi reprodukciji od 24 bita/192 kHz. KnockON, Guest Mode i Plug&Pop - pozitivno ocijenjeni pri predstavljanju na pametnom telefonu LG G2 - mogu se naći i na uređaju LG G Flex.

SVJETSKI DOGAĐAJI

BARCELONA

zaštitni znak mobilnih komunikacija

PRIPREMIO: PREDRAG LAKETA

U Barceloni je završen još jedan Svjetski sajam mobilnih komunikacija, na kojem su predstavljeni najnoviji telefoni i različiti uređaji, što čini ovu manifestaciju svojevrsnim prozorom u budućnost. Svi koji nešto znače u svijetu informacionih tehnologija predstavili su svoje tehnološke novitete brojnim novinarskim ekipama iz cijelog svijeta.

Nagrada za najbolji uređaj tradicionalno je dodijeljena posljednjeg dana sajma. To je Samsung Gear Fit, koji je

prepoznat kao najinovativniji i najkreativniji proizvod Svjetskog sajma. Samsung Gear Fit uređaj je koji nudi tehnologiju s fitnes-alatima, pružajući korisnicima mogućnost da budu fizički aktivni, a da pri tome ne žrtvuju lični stil ili mobilnu povezanost. Samsung Gear Fit dizajniran je da se udobno prilagodi ruci korisnika i nudi mnogo više od obične fitnes-trake, jer su korisnici, iako u pokretu, stalno u toku uz obavještenja sa Galaxy smart telefona, kao što su ona o dolaznim pozivima, elektronskoj pošti, SMS, alarmu i drugim aplikacijama. Promjenjive trake u

crnoj, narandžastoj i mokasivoj boji pružaju korisnicima mogućnost da izraze svoj individualni stil, mijenjajući izgled uređaja Samsung Gear Fit kako bi se slagao uz odjeću, raspoloženje ili bilo koju vrstu aktivnosti.

Frank Siren, kolumnista „Dojče vellea“, prenio je svoja zapažanja iz Katalonije, a koja su prenijeli vodeći listovi i televizijske stanice. On primjećuje da je među korisnicima modernih mobilnih telefona vječno pitanje bilo: „Apple ili Samsung?“, i da je konačno došlo vrijeme da korisnici upamte i dvije kineske marke. O čemu se zapravo radi? U Barceloni se kao nikada do sada intenzivno razgovaralo o dva kineska proizvođača pametnih telefona. S jedne strane, tu je Huawei: tiho i mirno, to se preduzeće s juga Kine proteklih godina popelo na treće mjesto najvećih prodavaca pametnih telefona na svijetu, odmah iza Samsunga i Apple. Huawei je u Barceloni predstavio pet novih modela, a menadžeri ovog koncerna jasno su stavili do znanja da i oni pretenduju na to da budu na vrhu. S druge strane, nepodijeljenu pažnju posjetilaca privukla su dva telekomunikaciona giganta, Huawei i Lenovo, što i ne čudi. Siren podsjeća da se ta pekinška kompanija trenutno nalazi na petom mjestu najvećih svjetskih proizvođača pametnih telefona, odmah iza LG-a. Međutim, prije nekoliko sedmica Lenovo je iznenadilo javnost informacijom koja bi uskoro tu rang-listu mogla promijeniti u korist Lenova. Kinezi su, naime, objavili da kupuju Motorolu, a to je opet uskomešalo konkurenciju, jer telekomunikaciona industrija ovu akviziciju smatra potpuno izvjesnom, a što se i pokazalo tačnim. Taj posao koštao je 2,9 milijardi američkih dolara.

Novo tržište, koje je u velikom porastu, već odavno je tržište pametnih telefona i tablet računara. I Lenovo i Huawei imaju dobru polaznu poziciju da bi mogli konkurirati vodećim svjetskim proizvođačima, Apple i Samsungu. Njihova najveća prednost je očita: Kina, domaće tržište ta dva proizvođača, ujedno je i najveće tržište na svijetu. Ko se na tom tržištu uspije popeti na vrh, tome je lakše doći na poziciju vodećeg preduzeća u cijelom svijetu. Od oko milijardu pametnih telefona, koliko ih je protekle godine prodato u cijelom svijetu, svaki treći uređaj prodan je u Kini. Samsung je na tom tržištu još uvijek vodeći, ali je udio tog južnokorejskog giganta na tržištu opao s 20 na 18 procenata, dok je udio Lenova porastao sa 11 na 14 procenata. Analitičari procjenjuju da će Lenovo postati kineski broj jedan i da je to pitanje dana.

I još nekoliko pikanterija iz Katalonije koja zavređuju pažnju javnosti. Sajam u Barceloni donio je još pregršt noviteta, od kojih uzdajamo: veliku pažnju javnosti izazvali su android telefoni kompanije Nokia; Google

je najavio da će do kraja godine postaviti 64-bitnu verziju androida, itd. Apple već godinama svjesno izbjegava Svjetski sajam mobilnih komunikacija i svoje nove proizvode radije predstavlja u svome sjedištu u Palo Altu. Tako se Samsungu otvorio dodatni prostor da uživa u svjetlu reflektora, što je on i iskoristio predstavljajući glamurozno svoj Galaxy S5. Kako bilo, svijet informaciono-komunikacionih tehnologija je i u Barceloni potvrdio ranije spoznaje da je svijet uplivaio u višu dimenziju tehničko-tehnoloških dostignuća, za čija rješenja niko ne vidi smisleni kraj. Predstavnici kompanije m:tel i ove godine prisustvovali su sajmu u Barceloni i tako dobili priliku da se upoznaju s najnovijim ponudama iz svijeta mobilnih komunikacija, a što će im i te kako koristiti u primjeni novih rješenja u opisu tehnološke ponude m:tel-a

Samsung Gear Fit

PRIČA O USPJEHU

Leri Pejdž

Jednostavnost je moć

PIŠE: ZORAN SAVIĆ

Lorens Leri Pejdž rođen je 26. marta 1973. godine u državi Mičigen. Pejdž, čiji su roditelji bili profesori informatike, predstavlja jednu od najznačajnijih figura IT industrije u svijetu. To je čovjek koji je zajedno sa Sergejom Brinom, 1998. godine, osnovao i izgradio jednu od najznačajnijih i najvrednijih svjetskih kompanija - Google.

Sadašnja vrijednost kompanije Google približava se astronomskoj sumi od 250 milijardi dolara. Uvijek visoko kotiran na "Forbsovoj" listi najbogatijih Amerikanaca, sa ličnim bogatstvom koje premašuje 20 milijardi dolara, Pejdž je postao poznat po algoritmu PageRank, koji je osnova algoritma za pretragu koji koristi web pretraživač Google.

Pejdž je, zajedno sa svojim partnerom, kompjuterskim genijem Sergejom Brinom, Moskvljaninom koji je kao šestogodišnjak s roditeljima emigrirao u SAD, dijelio pasiju prema kompjuterima. Studirajući na Stenfordu izgradio je jednu od najvrednijih svjetskih kompanija i stvorio internet pretraživač koji je postao više od toga - postao je osnovno sredstvo za milijarde ljudi širom svijeta kada žele da se

informišu, obrazuju, rade ili kupuju. Google je postao neprikosnoveni vladar svjetske kompjuterske mreže, koji je nastao kao rezultat spektakularnih karijera Lerija Pejdža i Sergeja Brina.

I pored različitih karaktera, a sličnih interesovanja i genijalnosti, Pejdž je u Grinu našao savršenog partnera, čiji matematički genije je pomogao da se napravi softverski model na osnovu Pejdžove ideje. Njih dvojica su postavili mrežu polovnih kompjutera u svojim studentskim sobama i uporno radili na projektu internet pretraživača koji će se kroz godinu dana pojaviti u okviru Stenfordovog sajta na adresi google.stanford.edu.

Njihov pretraživač je vrlo brzo postao toliko popularan među kolegama da je došlo do zagušenja na univerzitetskim serverima. Shvativši poslovni potencijal softvera kojeg su razvili, Pejdž i Brin odlučuju da napuste studije i da sa samo 25 godina u garaži naprave, 1998. godine, kompaniju Google Inc.

Sve je počelo čekom od 100.000 dolara koji su primili od investitora, a u sljedećih više od 15 godina Google je

postao jedna od najvećih internet kompanija na svijetu. Urbana legenda kaže da samo ime Google potiče od matematičkog izraza googol, koji predstavlja broj 1 sa 100 nula, a postoji i druga priča koja kaže da je investitor na čeku u stvari napisao pogrešno ime.

Leri Pejdž je bio glavni izvršni direktor kompanije Google od 1998. do 2001. godine, kada je postao predsjednik Sektora za proizvode. Ponovo je postao glavni izvršni direktor kompanije 2011. godine, zamijenivši Erika Šmita. Od tada je odgovoran za svakodnevno funkcionisanje Google-a, kao i za upravljanje strategijom razvoja proizvoda i tehnološkom strategijom kompanije. Pejdž ima diplomu osnovnih studija inženjeringa En Arbor univerziteta Mičigen, kao i master diplomu računarstva Univerziteta Stenford. Član je Nacionalnog savjetodavnog odbora (National Advisory Committee - NAC) Fakulteta za inženjering Univerziteta u Mičigenu, a zajedno sa suosnivačem Google-a, Sergejem Brinom, dobitnik je Markonijeve nagrade za 2004. godinu. Povjerenik je Odbora fondacije "X prize" i član Američke nacionalne akademije za inženjering.

Ovaj projekat samo je zahvaljujući geniju njihovih osnivača za samo dvije godine uspio da postane konkurentan gigantima kompjuterske industrije. U saradnji sa još jednim poslovnim genijem, Erikom Šmitom, koji je postao glavni izvršni direktor, Google je postao veoma značajna globalna kompanija, koja je u međuvremenu kupila YouTube.

Jedna od tajni uspjeha je i u činjenici da je Google ponudio korisnicima cijeli niz besplatnih servisa: Gmail, Google Docs, Google Maps, Google Earth, Google+, Google Chrome, u čiji razvoj su uložene desetina miliona dolara, a koji su izgradili imidž brenda Google i stvorili bazu od desetina odnosno stotina miliona korisnika. Jedan od ključnih razloga munjevitog uspjeha Google-a nalazi se i u njegovom kvalitetu i efikasnosti, ali i stalnom usavršavanju, koji omogućava više od milijardu pretraga na internetu svakog dana.

Izvrsnost je tek početak

Leri Pejdž je uspio da tokom proteklih godina Google provede kroz sva iskušenja poslovanja u IT sektoru, kroz

kritike zbog zaštite privatnosti podataka, optužbe EU zbog monopolskog poslovanja, ali i žestoku konkurenciju drugih velikih IT kompanija, pa i narastajućih društvenih mreža poput Facebook-a ili Twitter-a, da izgradi jednu od najvrednijih korporacija na svijetu, koja se s kompanijom Apple bori za vodeću poziciju na rang-listi najvećih.

Pored poslovnih iskušenja, Pejdž je intenzivno radio i na kreiranju ugleda Google-a kao etičke i društveno odgovorne kompanije - preko nekonvencionalnih uslova rada za zaposlene u njihovom korporativnom sjedištu u čuvenoj Silikonskoj dolini, preko promovisanja softvera otvorenog koda (open source), do humanitarnog rada preko neprofitne organizacije Google.org, koja se bavi rješavanjem globalnih problema siromaštva, zdravlja, obnovljivih izvora energije i klimatskih promjena.

Veličina Google-a je i veličina Leri Pejdža, njegove vizije, njegovog genija, ali i humanosti, ne baš svojstvene današnjem krupnom kapitalu. Zato Pejdž predstavlja jedan od stubova globalnog tehnološkog razvoja svijeta, među kojima je i Stiv Džobs ili Bil Gejts, kao i njegov partner Sergej Brin.

Skroman momak

Leri Pejdž i njegov poslovni partner, Sergej Brin, oduvijek su važili za skromne momke velikog biznisa, bez obzira na basnoslovno bogatstvo koje su stekli vodeći jednu od najboljih svjetskih kompanija.

Dokora se o njima pisalo kao o dvojici uspješnih mladih ljudi koji su svojim radom i zalaganjem dospjeli na liste najbogatijih i najuticajnijih, ali to nije previše uticalo na njihov način života, u skladu sa životnim motom "Ne budi zao" (Don't be evil). Ipak, u posljednje vrijeme, u skladu sa rastom kompanije Google, koja je i dalje među prvih pet na listama najboljih poslodavaca, kao i na listama najvrednijih kompanija, i njihovi lični prohtjevi su se malo promijenili.

Naime, Leri Pejdž je 2011. godine za 45 miliona dolara kupio luksuznu jahtu "Senses", koja ima šest paluba na različitim nivoima i opremljena je svim detaljima koji idu uz luksuznu jahtu (džakuzi, helikopter...). Osim jahte, Leri ima i veliko imanje u Kaliforniji, koje ga je koštalo sedam miliona dolara. Na imanju se nalaze dvije kuće, od kojih je jedna potpuno ekološka, ali ne i manje luksuzna. Ima 325 kvadratnih metara i prostire se na tri sprata. Modernog je dizajna, a na krovu ima baštu i solarne panele.

Leri ima i automobile koji čuvaju životnu sredinu, a za svaki dan mu služi toyota prius.

BUDUĆNOST PRED VRATIMA

PRIPREMIO: MILAN BALABAN

Google Glass

Google Glass izaziva velike kontroverze otkad ih je Google prvi put najavio. Trenutno se na tržištu nalazi mnogo beta-verzija proizvoda (kako ih Google zove: istraživačka verzija) i ljudi imaju priliku da iskuse šta će za njih Glass značiti. Da podsjetimo, riječ je o naočarima koje u sebi imaju ugrađen mali računar, povezane su na internet i imaju ekran. Ova revolucionarna tehnologija omogućava nam da na realnost dodamo još jedan sloj koji se zove proširena realnost. Zamislite da hodate i zanima vas cijena cipela koje vidite u radnji pored koje prolazite. S obzirom da će Glass imati virtuelnog asistenta, sve što je potrebno jeste da pitate. Moći ćete da snimate sve što vidite, da šaljete mejlove, odgovorite na poruke, tražite recepte i skoro sve drugo što vam može pasti na pamet. Integracijom s novom medicinskom tehnologijom Glass će vam omogućiti i da pravovremeno dobijate rezultate o svom zdravstvenom stanju.

DNK sekvenciranje

Kako sve više pažnje usmjeravamo na zdravlje i produženje života, potrebno je da znamo i više o sebi. Toliko personalizovan pristup zdravlju postaje sve više moguć i finansijski mnogo pristupačniji. Genetsko sekvenciranje najbitniji je korak u određivanju bolesti kojima smo podložni i na šta bi trebalo da obratimo posebnu pažnju. Jedan od najbitnijih ljudi u ovom polju jeste Kreg Venter,

koji je i započeo moderno (odnosno jeftinije) sekvenciranje. Danas, uz pomoć kompanije 23andMe (u vlasništvu Google) možemo da sekvenciramo najbitnije dijelove koda za samo 99 dolara. Oni nude i analizu koja nam govori čega bi trebalo da se pazimo, a koje genetske stavke nam idu u prilog. Sve je veći broj ljudi koji koriste ovu uslugu i kroz nekoliko godina će sasvim normalno biti da se nerođena djeca rutinski testiraju na sve poznate genetske anomalije.

Bežična energija

Da bismo pokrenuli bilo kakav uređaj potrebna nam je energija. U današnje vrijeme sve više koristimo električnu energiju za gotovo sve proizvode, od računara, tableta, pa sve do automobila. Međutim, još od borbe Tesle i Edisona, električna energija nije doživjela značajniju transformaciju. Mi, koji smo danas živi, imamo privilegiju da svjedočimo jednoj takvoj promjeni. Naime, kompanija WiTricity uspjela je da prenese električnu energiju na manje udaljenosti bez ikakve upotrebe žica. Na taj način možemo puniti i napajati naše uređaje s jednim uređajem koji se nalazi na plafonu. To znači da ćemo uskoro reći konačno zbogom kablovima, što bi većini nas mnogo olakšalo život. Druga decenija XXI vijeka označava vrijeme kada je Teslin san postao realnost. Dobro došli u budućnost.

INFOGRAFIK

U pozorištu ne bi trebalo da koristite
mobilni telefon!

SVJETLOST

ZVUKOVI

VIBRACIJA

ZAŠTO?

Zato što glumcima smeta svjetlost blica.

Zato što publici oko vas smeta svjetlost vašeg telefona.

Zato što glumcima i publici oko vas smetaju zvukovi.

NEŠTO O...

Vježbe koje možete uraditi u kancelarijskoj stolici

Ako i vaše zanimanje spada među ona koja zahtijevaju višečasovno sjedenje u kancelarijskoj stolici, a radno vrijeme vam ne oostavlja previše prostora za bavljenje fizičkim aktivnostima, jedino što vam preostaje jeste da vježbanje prilagodite sjedećem položaju.

U današnje vrijeme rijetki su oni koji imaju vremena za vježbanje nakon posla, a "ne vježbam, jer ne stižem" postalo je omiljeno opravdanje. Jeste li se ikad zaista zapitali šta možete uraditi da prilagodite fizičku aktivnost radnom vremenu?

Vjerovali ili ne, u sjedećem položaju možete odraditi mnoštvo vježbi istezanja, za jačanje mišića, pa čak i kratke aerobne vježbe. Ako u to uključite i malo šetnje uz stepenice umjesto korištenja lifta, bićete na dobrom putu da svoje tijelo vratite u formu.

Ljudsko tijelo stvoreno je da bi se kretalo, ne da bi većinu vremena provelo u sjedećem položaju. Ma koliko vaše kancelarijske stolice bile kvalitetne, anatomske napravljene, dugotrajno sjedenje izaziva bol u leđima, glavobolju i tromost, što automatski znači smanjenu produktivnost na poslu.

Za održavanje dobre forme doktori preporučuju najmanje 30 minuta umjerene fizičke aktivnosti, pet puta sedmično, ali malo je onih kojima zaista obaveze dozvoljavaju vježbanje u tolikoj mjeri. Upravo iz tog razloga stručnjaci za fitness osmislili su program aerobnih vježbi koje možete raditi tokom radnog vremena.

1. Uspravno sjedenje

Prema pojedinim stručnjacima, čak i sjedenje uspravno, ravnih leđa, može se tumačiti kao svojevrsna vježba, jer oblikuje brojne grupe mišića gornjeg dijela tijela. Jednostavno sjednite ravno u stolici, skupite koljena i lagano stežite butne mišiće i mišiće zadnjice. Uvucite stomak koliko je to moguće prema kičmi, ispravite se, a ramena

zabacite prema nazad, lagano ih spuštajući prema dolje. Veoma je važno da vrat tokom ove vježbe ostane neutralan. Ostanite u ovom položaju koliko god možete.

1.

2.

2. Jumping Jacks na stolici

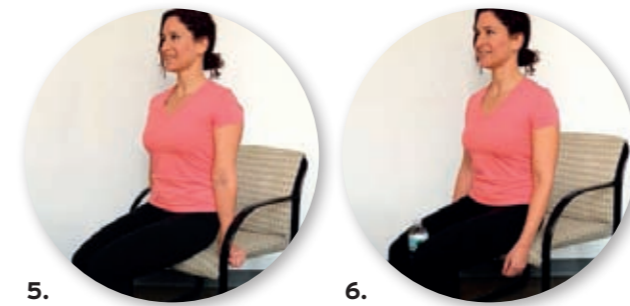
U stolici čak možete da radite i kardio-vježbe, kao što su popularni Jumping Jacks, i to bez bilo kakvog pritiska na zglobove.

Sjednite na samu ivicu stolice, širite ruke i noge kao kad radite normalne Jumping Jacks vježbe, ali sad sjedeći. U toku dana uradite tri serije ovih vježbi od 20 ponavljanja.

3.

4.

5.

6.

3. Vježbe za stomačne mišiće

Snažni stomačni mišići ne samo da čine da nam odjeća bolje stoji, već nam pomažu da stabilizujemo gornji dio tijela, što smanjuje bolove u donjem dijelu leđa i kukovima.

Sjednite na ivicu stolice i prekrstite ruke preko grudi. Duboko udahnite i stegnite stomačne mišiće, lagano izdahnite i gornji dio tijela uvrćite na desnu stranu. Udahnite, pa se vratite u početni položaj. Isto ponovite i na lijevu stranu. Tokom dana preporučuju se tri serije ove vježbe od po 20 ponavljanja.

4. Vježba za mišiće nogu

Sve što treba da uradite da biste ispravili i učvrstili mišiće nogu jeste da ih ispružite.

Sjednite na ivicu stolice, a ruke postavite sa strane, ispružite desnu nogu, da bude ravna, a stopalo postavite tako da je peta usmjerena u pod. Nogu podignite koliko god visoko možete, a da ne morate kriviti leđa. Brojite do tri, spustite nogu i ponavljajte 10 puta s obje noge.

5. Vježba za ruke

Da biste tokom radnog dana razradili ramena i trapepe pokušajte s ovom jednostavnom vježbom koja ne opterećuje zglobove.

Sjednite na kraj stolice, uspravno, a ruke stavite sa strana kao da želite da se odgurnete, da se podignete sa stolice. Stisnite mišić ruku kao da se odgurujete (ne morate se podići), brojite do tri, otpustite i ponavljajte vježbu u tri serije po 10 ponavljanja.

6. Vježba s bočicom vode

Da biste olakšali bolove u vratu, leđima i ramenima, od velike pomoći će vam biti tri vježbe koje možete bez problema obavljati u kancelarijskoj stolici, a kao pomoćni rekvizit neka vam posluži bočica s vodom.

Sjednite na polovinu stolice, ravnih leđa, zabačenih i

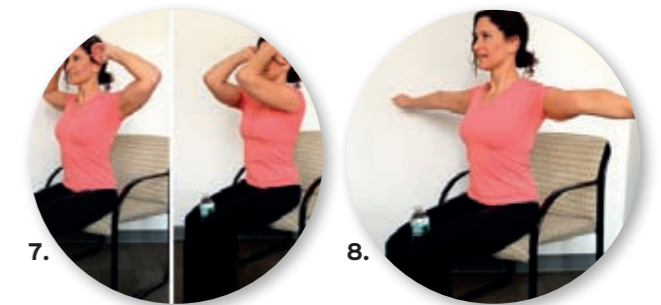
pomalo spuštenih ramena. Bočicu s vodom stavite između koljena, da vam potkoljenice i butine budu pod uglom od 90 stepeni, a stopala razmaknuta najmanje 10 centimetara. Stiskajte bočicu s vodom 30 puta.

7. Vježba za grudi i ramena

Raširite ruke i savijte laktove, a poluskupljene šake stavite na sljepoočnice. Nakon toga polako skupljate laktove prema naprijed i vraćajte ih u početni položaj. Vježbu ponovite 30 puta. Ova vježba će vam pomoći da otvorite grudni koš i ojačate mišiće ramena.

8. Vježba za fleksibilnost

Ako želite da poboljšate fleksibilnost i popravite držanje, raširite ruke sa strane, u ravnini ramena i što više približite plečke jednu drugoj. Skupite šake, dlanovi su okrenuti prema podu, pa radite lagane kružne pokrete prema naprijed s obje ruke - ponovite 20 puta. Nakon toga okrenite dlanove prema gore i uradite još 20 kružnih pokreta, ali u suprotnom smjeru.

7.

8.

Kako dugotrajno sjedenje utiče na zdravlje

Mnoga naučna istraživanja pokazala su da ukoliko mnogo vremena provodite u sjedećem položaju, imate veće šanse da obolite od dijabetesa, da dobijete bolesti bubrega, kao i mnoge hronične bolesti.

Da bi koliko-toliko ostali u formi potrudite se da redovno radite neke od vježbi koje smo opisali, ali i da uvedete neke sitne promjene kad su u pitanju vaše životne navike:

- Umjesto automobilom, taksijem ili gradskim prevozom, na posao odlazite pješke ili biciklom, posebno kad je vrijeme lijepo i kad ima više sunčanih intervala.
- Umjesto lifta, uvijek birajte stepenice.
- Umjesto da s radnim kolegama komunicirate putem maila, prošetajte do njihove kancelarije da tražite savjet ili da im odgovorite na pitanje.

MREŽA

Kako upropastiti ideju o poslovnom web sajtu

PIŠE: DARKO BAJIĆ

Da li znate za poslovni sajt koji nije koristan u onoj mjeri koliko se od njega očekivalo? Vjerovatno ih znate priličan broj. Ovakvi sajtovi nemaju mnogo posjetilaca i nisu velika pomoć pri prodaji proizvoda i usluga. Oni su nastali bez jasne ideje i vizije, a plan izrade najčešće je prebačen na izvođače posla. Postoji cijela lista klasičnih grešaka zbog kojih online investiranje može predstavljati bacanje novca i one se mogu razvrstati u par grupa - početničke, strateške i tehničke.

Početničke greške su najočiglednije, ali i najčešće. Propast poslovnog web sajta započinje time što mnogiiskusni poslovni ljudi web prezentaciju ne doživljavaju na isti način kao i fizički poslovni prostor ili kancelariju. Neaktivni linkovi, neažurirani podaci, oznake Under construction, amaterski napisan sadržaj, slovne i gramatičke greške, odaju utisak loše i neprofesionalne firme, online zapuštene prodavnice. Isto tako, neumjerenost u animaciji, netransparentni kontakt-podaci, spora e-mail komunikacija (dugo čekanje na odgovor) neće navesti posjetioce da ponovo dođu ili preporučite sajt.

Druga vrsta grešaka su strateške greške, koje nastaju u planiranju i izradi web prezentacije. Karakteristično za naše prostore, prilikom izrade sajta za manja i srednja preduzeća, biraju se jeftinija i nekvalitetnija rješenja. Limitirani budžeti najčešće dovode do toga da se izbor bazira na cijeni*, a ne na dizajnerskom iskustvu i stručnosti, što dovodi do problema prilikom budućeg razvoja ili izmjena sajta. Takođe, prije i tokom izrade sajta potrebno je kvalitetno isplanirati optimizaciju (SEO - Search Engine Optimization) radi boljeg pronalazjenja na pretraživačima. Loš SEO drastično utiče na korisnost sajta. Svaki vlasnik poslovnog sajta morao bi i da predstavi "traženi odgovor", to jest da definiše šta bi želio da korisnik uradi kada dođe na njegov sajt (Da pogleda određenu ponudu, pošalje upit i sl.). Najčešća strateška greška je slaba promocija

sajta, kako online tako i offline. Velika je greška ukoliko poslovni sajt nije uređen kao CMS (Content Management System), ali to je sve rjeđi slučaj. U duhu novog vremena, sajt mora biti prilagođen za mobilne uređaje i povezan s društvenim mrežama.

Tehničke greške ne tiču se samog izgleda i funkcionalnosti poslovnog sajta, već se odnose na kontrolu podataka i vlasništva sajta. Koliko god neprijatne bile prethodno navedene greške, pravi problem može nastati ukoliko vlasnik preduzeća nije i direktno registrovan kao vlasnik internet domena i web hostinga, već je to neki posrednik, na primjer web developer ili IT konsultant. Ukoliko dođe do prekida saradnje, vlasništvo postaje sporno i nije u rukama pravog vlasnika, kome to može stvoriti veliku glavobolju i nanijeti znatne troškove u saniranju štete.

Poslovni sajt može biti veoma važan alat za marketing i prodaju. Da bi se izbjegle moguće greške i ispravili propusti, dobro je vlastiti sajt posmatrati očima korisnika kojima je taj sajt namijenjen. Ukoliko sajt ne dopire do ciljanih korisnika, ukoliko su nejasne sve funkcionalnosti koje sajt može pružiti i nema učinka pri prodaji, potrebno je potražiti profesionalnu pomoć. Loš sajt ne poboljšava prodaju, loše utiče na poslovni imidž i predstavlja čisti trošak.

* "Komšijin mali, što se bavi računarima, uradiće to jeftino."

IDEJE POKREĆU SVIJET

PRIPREMIO: MILAN BALABAN

USB

Prije nekoliko godina USB stikovi su munjevitom brzinom počeli da zauzimaju tržište DVD-ova i CD-ova. Brzina prenosa podataka, kompaktan dizajn i prenosivost glavne su odlike USB stikova. Trenutno na USB stik možete da pohranite nevjerojatnih jedan terabajt podataka. Da bismo to lakše stavili u perspektivu, to znači da na taj stik može stati 10.000 sati (odnosno 40 dana) video-materijala.

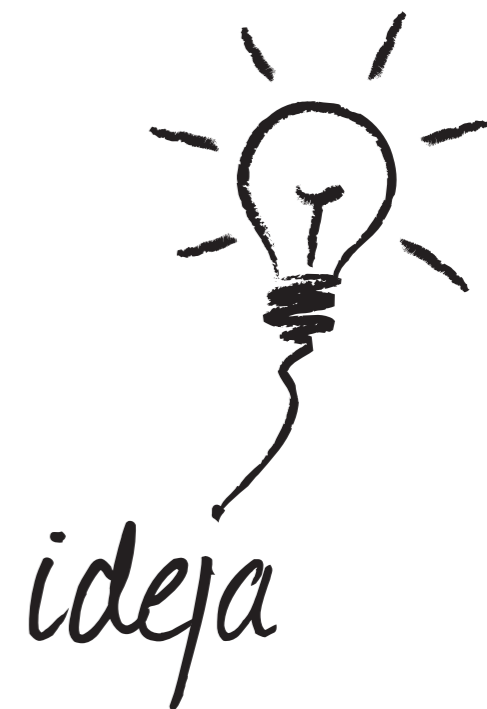

CLOUD

Kako svijet postaje globalno selo, često nas posao vodi na različita mjesta u svijetu. Ponekad je bitno da imamo centralizovanu bazu podataka kojoj možemo pristupiti s bilo kojeg mjesta i u bilo koje vrijeme. Uz Cloud, naše postavke su iste na telefonu i računaru, onaj Word fajl koji nam je prijeko potreban uvijek je dostupan bez obzira na hardver koji imamo. Uz neke servise, poput Mega.co.nz, možemo besplatno pohraniti nevjerojatnih 50 GB podataka. Kome je zaista potrebno više?

PHILIPS S10

Granica između mobilnih i fiksnih telefona sve je manja. Philips S10 tu granicu čini gotovo nevidljivom. S10 izgleda kao vaš pametni telefon s mnoštvom funkcija, poput pretvaranja zvukova u zvono, 3,5-inčnim ekranom, čuvarom ekrana i slično. Najveća prednost S10 u odnosu

na konkurenciju jeste što se on povezuje sa vašim pametnim telefonom preko Bluetooth sistema. Kada vas neko pozove, zvonice i vaš fiksni i vaš mobilni telefon i imaćete izbor da se javite na onaj koji vam je bliže.

NEST TERMOMETAR

Kućna automatizacija uzima sve više maha u današnje vrijeme. Većina ljudi preferira konstantnu temperaturu tokom dana. Zato se na tržištu pojavio Nest, pametni termometar. Nakon nekoliko dana korištenja, ovaj uređaj "nauči" kakvu temperaturu preferirate u koje doba dana i automatski je tako podešava. Kada izađete možete ga isključiti da uštedite struju. On se povezuje preko WiFi sa vašim telefonom, što vam omogućava da ga, preko aplikacije, kontrolirate bez obzira gdje se nalazite.

**HUAWEI
ASCEND G510**
m:music Moj Mix 30
1 KM

Uhvati svoj ritam!

Odaberi Huawei Ascend G510 za 1KM uz m:music Moj Mix tarifu i zabavi se sa više od 100 000 pjesama domaće muzike, koju možeš slušati bilo kada i bilo gdje! Uživaj i u mjesečnim bonusima od 100 minuta razgovora, 100 SMS poruka i 500 MB flat mobilnog interneta.

m:tel *imate prijatelje!*

mtel.ba/music

www.mtel.ba

korisnički servis 066 10 10 10

f mteIbIn You Tube mteIimateprijatelje

m:

S DRUGE STRANE

ANA KRAŠ

Kreativnu slobodu
označava kao veoma
bitnu u svom radu

FOTO: ANA KRAŠ & DEVENDRA BANHART ZA METAL MAGAZIN

TALENTI

Selma Selman

Ja bih da obrazujem svojom umjetnošću

Selma Selman, rođena 1991. godine u Bihaću, studentkinja je završne godine Akademije umjetnosti u Banjaluci. Bavi se slikarstvom, instalacijom, performansom i videom. U svojim djelima u prvi plan stavlja borbu protiv diskriminacije nad Romima

RAZGOVARALA: MILICA STOJAKOVIĆ

Ova mlada djevojka uzor je mnogim mladim Romkinjama iz njenog kraja, koje su zahvaljujući njoj upisale srednju školu. S njom studiraju i njena dva polubrata, Mersud i Ferdi, a porodica Selman postala je poznata u umjetničkim krugovima Bosne i Hercegovine.

Selmina životna priča nedavno je predstavljena i u serijalu "Moj heroj", koji je kompanija m:tel produkovala u saradnji s udruženjem "Moj heroj" iz Beograda, sa ciljem da se više govori o ljudima čije vrline mogu postati uzor drugima.

U predavljanju Selma nam je rekla da nije postala umjetnica preko noći te da je oduvijek težila slikarstvu. Uspjehom smatra činjenicu da je odlučila da uspije i počne da ostvaruje svoj cilj. Prvu samostalnu izložbu imala je u trećem razredu srednje škole, kada je i počela njena karijera umjetnice. Sebe vidi kao normalnu, prizemnu osobu i ne voli kad je nazivaju medijskom zvijezdom.

- Ja sam samo umjetnica i ništa drugo - kaže Selma.

Selma slikom, instalacijom, performansom, video-radom, svojom umjetnošću prikazuje društvu drugu sliku romske pripadnosti, pomalo nepoznatu. Smatra da se diskriminacija Roma, kao pojava, često zanemaruje, ali da je prisutna i da je ponekad osjetiti i na svojoj koži. Upravo iz tog razloga želi da obrazuje nerome o Romima i Rome o neromima. Njeni radovi govore o njenoj zajednici i proizlaze iz želje da svi budu ravnopravni, a umjetnost joj je

sredstvo da pobjegne od loših stvari s kojima se suočava, ali ne i da sakrije ono što jeste.

Šta vas je predodredilo da se bavite umjetnošću?

- Smatram da nijedan umjetnik ne zna da će biti umjetnik, to se jednostavno desi. Mnogi sebe nazivaju umjetnicima, ali postavlja se pitanje šta je umjetnost i ko je umjetnik. Imam previše pitanja o umjetnosti, šta, kako, zašto, ali trudim se da sebi ne stvaram pritisak odgovorima, jer smatram da će oni sami doći jednog dana.

Kojim vam je umjetničkim izražajem najlakše iskazati ono što osjećate?

- Izdvojila bih performans kao medij u kojem sam se, jednostavno, našla. Kroz taj medij mogu iskazati osjećanja i prenijeti ih na nekog. Performans izvodim da bi meni bilo lakše, ali i da bi drugim ljudima bilo lakše. Kad radim performans postajem druga Selma, pokušavam da zavedem ljude, da zavedem sebe i da kažem istinu. Po meni, umjetnik je samo čovjek koji govori istinu, ništa drugo.

Šta je najčešći motiv u vašim radovima? U čemu nalazite inspiraciju?

- Sama umjetnost za mene je inspiracija, ne mučim se dok stvaram. Naravno, pripremim se i istražujem, ali za mene je moj život najveća inspiracija. Kroz odrastanje u romskoj porodici često sam se suočavala sa diskrimina-

cijom i upravo kroz lično iskustvo shvatila sam šta želim da kažem ljudima. Ne želim da kažem da sam patila, da nemam dobar život, naprotiv, ja sam srećna tu gdje jesam, zadovoljna sam, ali nisam zadovoljna ljudima.

Smatram da sam bahata i pohlepna u umjetnosti i da želim neopisivo mnogo toga i šta god uradim smatram da mogu još, trudim se da crpim sve što mogu. Nisam sebična i svoje radove ne skrivam za sebe i ne radim ih

koristi plastičan nož i kečap, a u performansu koristiš pravi nož i pravu krv. U performansu upotrijebiš pravi nož i svoje tijelo da nešto dokažeš. U performansu stojiš iza svojih riječi i iza svojih djela, iza sebe. Bez obzira koliko ljudi kritikuju, iako kritika može biti dobra ili loša, znam šta sam uradila.

Ljudi reaguju na odnos između njih i mene. Smatram da su svi performansi koje sam radila do sada uspješni. Bi-

za sebe, nego i za druge. Renoar je rekao da je dosta toga dosadnog u životu da bi to slikali, zato se trudim da slikam i radim ono što je ljudima razumljivo i zanimljivo. Kroz svoju umjetnost bavim se tradicijom, mojom etničkom grupom, obrazujem i Rome i nerome. Sebi sam dala zadatak da kažem istinu. Bavim se realnim životom, ništa ne izmišljam.

Kakve su reakcije na vašu umjetnost, na performanse?

- Pomenula bih svoj prvi performans "Vi nemate pojma", gdje sam na ulici glasno govorila "Vi nemate pojma!", ali se nisam obraćala ljudima, govoreći im da su neznalice, već da ne znaju ko sam, kako se osjećam, koji su moji problemi. Marina Abramović kaže da se u teatru

lo je i dobrih i loših reakcija. Ljudi ovdje generalno nisu imali priliku da vide mnogo performansa. Kolege s Akademije i ja osnovali smo grupu "PA", koja izvodi performanse. Ljudi su prvo mislili da smo ludi, da ne znamo šta radimo. Za vrijeme izvođenja performansa "Vi nemate pojma" ljudi su mi dovikivali: "Esmeralda, ti nemaš pojma, hoćeš da dođem da te udarim!", ali to je sve dobro, to je reakcija, tako znaš da si uspio.

Kakvo je vaše iskustvo na festivalu BL-Art, gdje ste se predstavili performansom "Sestro, čuvaj se kriminalaca"?

- Za vrijeme tog performansa 45 minuta sam vikala: "Sestro, čuvaj se kriminalaca!" Inspiraciju sam pronašla u predrasudama i stereotipima o romskom narodu. Čes-

to se za nas govori da smo kriminalci, ali kriminalaca ima i među svim drugim nacijama. Odlučila sam da kao Romkinja kažem vama (neromima) da se čuvate kriminalaca. Termin sestra u ovom kontekstu predstavlja čovječanstvo. Srela sam Roma beskućnika, a do mene su stajala dva dečka koja su mislila da sam se uplašila tog Roma i htjeli su da mi pomognu, a on, Rom, meni je na to rekao: "Sestro, čuvaj se kriminalaca!" Istog trenutka znala sam da ću uraditi performans na tu temu.

Da li je teško baviti se umjetnošću?

- Pripadam romskoj nacionalnosti, žena sam i još na to sve umjetnik, tri problema (smijeh), ali ne želim da pričam o teškim temama, nastojim da budem optimistična, trudim se da uzmem sve od života što mi se pruža. Smatram da ću za deset, dvadeset, godina dobiti feedback, smatram da mogu promijeniti barem mali dio društva, da mogu uticati na ljude.

Možete li da živite od umjetnosti?

- Prodajem slike zato što mi je potreban novac da bih radila, iako ga ne volim, ali moram kupiti boje, platna, potreban mi je da bih se uopšte bavila umjetnošću. Ovo je mala sredina i nisam u mogućnosti da prodam mnogo slika, ali uspijem da ih prodam dovoljno da bih pokrila neke svoje troškove. Nekad i poklanjam svoje radove.

Gdje se vidite u budućnosti?

- Nisam prorok, iako ljudi kažu da Romkinje znaju da proriču budućnost. Postoji riječ šaman u umjetnosti, to su umjetnici koji se bave proročanstvom, oslikavaju vrijeme koje će doći, tako smatram da će doći i moje vrijeme, ali, naravno, ne znam kad, gdje ću biti, u kojem gradu, na kojem kontinentu. Vidim se kao uspješnu performericu. Možda ću izlagati u MoMA, ali to nije ključno, bitno je da je rad dobar, da ga neko vidi i da ostavi utisak na ljude, da pošalje neku poruku.

FOTO: DRAGAN GAJANOVIĆ

HILJADU RIJEČI

SARAJEVO

Dejan Đurić rođen je u Banjaluci 1986. godine. Fotografijom se bavi od 2000. godine, a sve je počelo kada je dobio na poklon svoj prvi analogni aparat. Od 2012. godine je izvršni urednik portala fotografija.ba i izvršni direktor festivala fotografije "Fotografija godine BiH", a 2013. godine, od strane umjetničkog savjeta Asocijacije za umjetničku fotografiju u Bosni i Hercegovini, dobio je laskavo zvanje "Fotograf I klase". Do sada je imao jednu samostalnu i nekolicinu grupnih izložbi u BiH i regionu. Više o ovom mladom umjetniku možete potražiti na web stranici www.dejandjuric.com.

FOTO: DEJAN ĐURIĆ

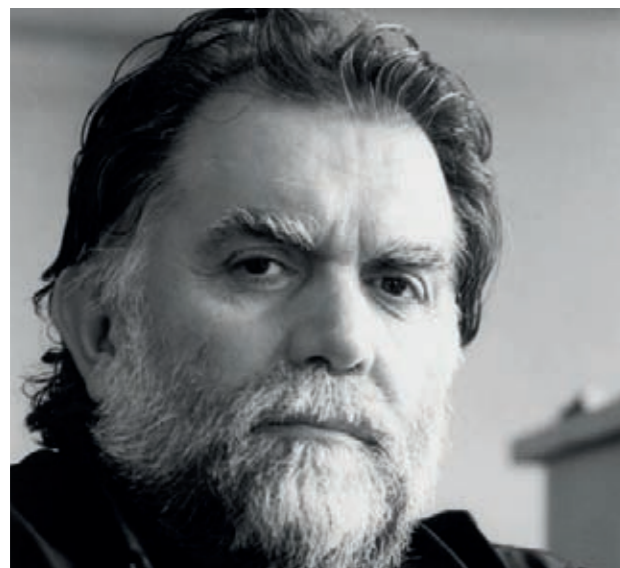

NA DASKAMA

PRIPREMILA: MILICA STOJAKOVIĆ

Josip Pejaković 45 godina na daskama

Narodno pozorište u Sarajevu obilježilo je predstavom "Učerivanje" četrdeset godina premijere monodrame "Oj, živote" i 45 godina umjetničkog rada Josipa Pejakovića. U monografiji izdatoj ovim povodom pobrojane su sve uloge u plodnoj Pejakovićevoj karijeri, od Augustina u

Hemingvejevom "Za kim zvona zvone" septembra 1969, do Hajrage, zvanog i Bukara, u Brešanovom "Hamletu u Mrduši Donjoj".

- Kad čovjek dođe u ludnicu, njemu glava mora biti prazna. Oni te ne mogu zaprimiti ako ti išta imaš u glavi. Ne mogu te razdužiti, odnosno pustiti prazne glave, i šta onda? Oni ti moraju nešto učerati, samo takvog te mogu pušćati iz ludnice. Daklem, uđeš prazan, a izađeš pun - bila bi glavna poruka iz najnovije monodrame Josipa Pejakovića.

Sarajevsko Narodno pozorište hit predstavom "Balkanski špijun u Sarajevu", prema tekstu Dušana Kovačevića, u adaptaciji i režiji slavnog pozorišnog reditelja Sulejmana Kupusovića, odlazi na dva gostovanja, u Hrvatsko narodno kazalište Zadar i JU Centar za kulturu i informisanje u Srebrenik.

Teroristi sa dušom

Narodno pozorište Republike Srpske premijerno je izvelo dramu Albera Kamija "Pravednici", napisanu i inspirisanu istinitim događajima. U Moskvi, 1905. godine, teroristička grupa Revolucionarne socijalističke partije pripremala je atentat na velikog kneza Sergeja. Grupu su sačinjavali mladi ljudi, spremni da žrtvuju svoj život za slobodu ruskog naroda, pravdu i jednakost. U višedec-

nijskom ratu carske Rusije i socijalista, ova grupa bila je posebna. Kami ih je nazivao teroristi sa dušom, a njihovu borbu terorizam s ljudskim likom. Ubijajući, oni nikad nisu pristali na ubijanje, čineći nasilje borili su se protiv svijeta nasilja. Nobelovac je napisao i jednu bilješku političkog karaktera o komadu "Pravednici": "Htio sam da predočim ove, tamom prekrivene, zanesenjake, velike muškarce i žene, njihovu pravednu pobunu i, rekao bih, napore da se pomire s ubijanjem ljudi - i da na taj način izrazim svoju odanost koju osjećam prema njima."

Drama "Pravednici" govori o veličini malih ljudi koji revoluciji pristupaju iskreno, da bi promijenili svijet, a ne došli na vlast. Poredeći je sa stvarnošću, ona je veoma aktuelna, ali istovremeno i romantična, jer današnji pojam terorizma nema veze s onim što su Kamijevi likovi smatrali terorizmom. Danas je ubijanje nedužnih ljudi postalo vrsta terorističkog akta, a tada je to bilo nedopustivo. Tada je i terorizam bio pod moralnim skrupulama. Zato je zanimljivo gledati ljude koji odlažu političko ubistvo i dovode svoj život u opasnost, jer su u kočiji velikog kneza bila djeca, koju nisu mogli i htjeli da ubiju. Uprkos svemu!

Zeničani u gostima

Bosansko narodno pozorište Zenica gostovalo je u Crnoj Gori u Podgorici i Nikšiću s tri predstave i ansamblom od čak 50 članova. Predstave, "Gole žene", rediteljke Mirele Trepanić, "Mousefuckers", u režiji Stevana Borožića, i koprodukcijski projekat East West centra i BNP, "Mujo, Suljo i Fata u društvu spektakla", u režiji Harisa Pašovića, bile su na repertoaru. Pored predstava održan je i okrugli sto na temu "Pozorište u društvu spektakla", kojem su prisustvovali autori predstava "Mousefuckers" i "Mujo, Suljo i Fata u društvu spektakla".

- Gostovanje, podržano i finansirano od strane Ministarstva kulture Crne Gore, predstavlja nastavak dugogodišnje saradnje BNP i CNP - ističe Hazim Begagić, direktor BNP Zenica.

Direktor Crnogorskog narodnog pozorišta, Janko Ljumović, kaže da, bez obzira na ekonomsku krizu i mala ulaganja i kulturu, treba jačati regionalnu saradnju te da su važnost i značaj ovog projekta prepoznati od strane Ministarstva kulture Crne Gore, koje ga je u potpunosti podržalo.

Krajem marta održan je TKT fest u Tuzli, a Bosansko narodno pozorište učestvovalo je s predstavom "Priča sa istočne strane", a zatim kao jedini predstavnik iz BiH gostuje u Kranju na 44. festivalu slovenačke drame s predstavom "Razred", autora Matjaža Zupančiča, a u režiji Gorana Damjanca.

PREDSTAVLJAMO

Muzej RS u Banjaluci

Vrijeme kao eksponat

PIŠE: NADA PUVAČIĆ, DIREKTORKA MUZEJA RS

Čitaoci koji su prije ovog teksta pročitali "Točak vremena" Roberta Džordana, a pogotovo oni koji su citirali "Kratku povijest vremena" astrofizičara Stivena Hokinga, lako će razumjeti naslov teksta kojim tvrdim da je VRIJEME najvredniji eksponat svakog muzeja.

Kako drugačije objasniti duboki poriv da uđemo u muzejska zdanja i utonemo u prostor u kojem leže kosti mamuta koje je na obalu kod Gradiške izbacio ledeni Vrbas, a stigle su nam iz još ledenijeg LEDENOG doba i da putujući kroz vrijeme uz artefakte kao dokaze oživimo svijet paleolita, neolita, metalnog doba, antike i srednjeg vijeka. Da vidimo mačeve iz Jajačke banovine, Osmanske imperije, Prvog svjetskog rata, Vrbaske banovine, Drugog drugog rata, preko etnologije, istorije umjetnosti i vanrednih primjeraka flore i faune krajiškog područja. U tišini velike zbirke, poput visokog vladara, osvaja posjetilac prostor, vrijeme i događaje koji žive ispod muzejskog krova.

Utoliko je jasnije zašto je prvi i najvažniji nam zadatak bio da vrtiće i osnovce uvedemo u naš muzej, jer bolju slikovnicu i priču za djecu neće lako pronaći. Da nam dođu studenti na muzejski čas, ambasadori i konzuli, gosti stranci i upoznaju nas bolje, da uklone sve predrasude o Balkanu, uložili smo poseban trud, jer je manir modernog svijeta i posjeta muzejima prva lekcija turista, putnika namjernika, diplomata i umjetnika.

Govorimo o Muzeju Republike Srpske u Banjaluci, koji je osnovan 1930. godine po nalogu kralja Aleksandra Karađorđevića. Prvi ban Vrbaske banovine, Svetislav Tisa Milosavljević, vizionar, agilni brigadni general iz Niša u Banjaluci izgradio je sve što je i danas reprezentativno i što

je otvorilo njene vizure kao evropskog grada. Za protekle 84 godine promijenio je Muzej pet društvenih sistema i sedam adresa. Smjenjivale su se vlasti, okončavali ratovi, upravnici, direktori, ali je Muzej sve preživio voljom pedantnih muzealaca, građana, donatora, pronalazača, radoznalaca koji su poslije dugih istraživanja ili slučajnih

nalaza dopunjavali svoje zbirke. To je danas kompleksan muzej sa stalnom izložbenom postavkom, od paleolita do savremenog doba, s odjeljenjima arheologije, istorije, prirode, etnologije i istorije umjetnosti. Čuvamo i negujemo dokaze vremena i ljudi koji su ga gradili stručnošću i profesionalnošću, ali prije svega čuvanjem tradicije. Nije ona samo sjećanje niti su muzeji tamne kuće u kojima spava istorija. Učinili smo sve da ovdje tradicija govori savremenim jezikom, a kremene alatke, miljokazi, antička glava žene ili naušnica iz 11. vijeka, zlatovez i arapska soba, uz slike Špire Bocarića potvrde naše porijeklo, identitet i profesionalnost i da je tradicija kamen-temeljac nacionalnog identiteta.

Evo nas kod prvog upravnika, slikara iz Budve, Spiridona Špire Bocarića, prijatelja Petra Kočića, zaljubljenika u etnografiju, etnologiju, u Zmijanje iznad Banjaluke i pjesme djevojačke za koje kaže "to su pjesme pisane

sa 41 radnikom Muzeja, uspjeli smo, kako ocjenjuje javnost, pozicionirati ovaj muzej u red najznačajnijih i agilnijih u porodici muzeja Zapadnog Balkana.

U Muzeju RS, novim pristupom "otvorenog muzeja" u proteklim godinama, uradili smo više od 160 manifestacija, otvorili se u svim segmentima prema javnosti, povećali posjetu, postali centar dešavanja i imali u ruci argumente za sve prioritete.

Dijelimo sudbinu teškog vremena i manjka novca, kao i uvijek, za kulturu pogotovo. Ona je uvijek stradalnica. Ali, ona je uvijek puna entuzijazma i kreativnosti koja kompenzira manjak na svakom računu. Jer znamo da ne može samo novac graditi grad, kulturu, muzeje. Grad gradom čine ljudi koji čuvaju, a ne razaraju, grad ne čine oni koji u gradu samo stanuju, nego oni koji imaju građansku svijest, a to se gradi najduže i najupornije.

iglom". Ta pjesma i ta igla sačuvale su do danas plavi vez, zmijanjski vez, koji je u svojoj ljepoti zasjenio sve drugo i uputio se na listu UNESCO-a, a koja čuva nematerijalnu kulturnu baštinu i ulazi u pamćenje svijeta. To i treba da rade muzeji, da istraže, sakupe, obrade, izlože, pokažu narodu sve što je iza nas ostalo, pronađeno i sačuvano. Na nama je da ga čuvamo još brižnije, jer novo vrijeme brisanja istorije, granice i istine opasan je protivnik namjeri da se potpuno ne izbriše naša prošlost. Sa više od 30.000 predmeta, stalnom postavkom, redovnim tematskim izložbama kustosa, gostujućim izložbama, radionicama, tradicionalnim manifestacijama, kolektiv

Utoliko tražim da se zaštiti svaka ploča, svaka kuća, svaka ličnost, jer ako lako zaboravimo ratnike, junake, umjetnike i graditelje i ako "svijet od nas počinje", sutra će i nas zaboraviti, a to je zaista najteži kraj. Uvijek ističem svoje lično saznanje - I MI SMO NEČIJA PROŠLOST. Sutra će nas proučavati, istraživati, pitati... "Šta ste radili?" Moći ćemo reći da smo od potpuno marginalizovane kulturne institucije, poslije rata, od 1995. godine do danas, podigli značajnu kulturnu instituciju koja je ovog trenutka ravnopravan saradnik u četiri velika evropska projekta na polju istorije, etnologije, etnomuzikologije i arheologije.

U ROMINGU

Fado je tuga u riječi Portugal

Putopis iz Lisabona

PIŠE: ALEKSANDRA ŠOBIĆ

U Lisabonu nisam išla u muzeje, iako ih mnogo volim. Zato što je svaki gradski prizor bio živopisna slika iz najboljeg muzeja u kojem mogu biti - muzeja života.

Vrijeme sam provodila na trgovima, u kafeima, antikvarnicama, knjižarama, parkovima, avenijama, na terasama i vidikovcima. U razgovorima s ljudima, vjetrom i rijekom koja izgleda kao more.

Kao profesionalni oduzimač dahova, ovaj grad ih oduzima bezbroj, ulazi pod kožu, budi osjećanje pripadnosti i želju da ga doživite ponovo.

Beskrajno bogati u raznolikosti, ljudi u Lisabonu će vam privući pažnju snažnom religioznošću i molitvenom mimikom ukoliko ih posmatrate za vrijeme molitvi u katedralama, neopisivom strastvenošću dok gledaju fudbal i neobičnom ležernošću kada vam na ulici prodaju sve i svašta.

Kretanje kroz ovaj grad na sedam brda moguće je na mnogo načina. Nezaboravna je vožnja žutim tramvajima, čija drvena unutrašnjost izgleda isto kao prije stotinu godina, kada su transportovani iz Amerike da bi zamijenili konje. Broj 28 vozi najljepšom putanjom.

AKVAREL: LISABON, DALIBOR POPOVIĆ MIKŠA

Ne treba propustiti ni vožnju liftovima. Zamislite džez koncert u liftu. To je u Lisabonu sasvim moguće. Jedan od njih je Elevador de Santa Justa, koji je projektovao učenik konstruktora Ajfelovog tornja, Raoul Mesnier du Ponsard.

Lift se nalazi u blizini trga Lago do Carmo. Ovaj trg je suviše mali i nedovoljno značajan i fotogeničan da ga smjestite u turističke vodiče, zato ispravljam nepravdu i proglašavam ga najljepšim sporednim trgom u Lisabonu. Najviše su me na njemu fascinirale ljubičaste krošnje koje su mi uporno zbunjivale mozak. Na tom trgu možete u miru ispijati svoj galão (kafa s mlijekom) ili pijuckati porto uživajući u koncertima uličnih muzičara, sajmovima umjetnina ili školi oslikavanja keramičkih pločica.

Ipak, u sjećanje su mi se najviše urezali parkovi i beskonačne šetnje starim jezgrima grada Baixa, Alfama, Chiado i Bairro Alto. Tu su i špartanja avenijom koja u svom nazivu ima slobodu - Avenida da Liberdade. Lako se zaljubiti u elegantne bulevare s divnim rastinjem i portugalske ulice prekrivene mozaicima. Jedino tu, gdje je nebo ljubomorno na pločnik, imate opravdanje da gledate u pod.

Snažno grli srce i misli taj grad tako da je i sada, gotovo dvije godine nakon što smo se upoznali, sasvim dovoljno da zatvorim oči i katapultiram se tamo u priče koje su me opčinile.

Pijaca Mercado da Ribeira, izgrađena 1882. godine

Prilazim dijelu u kojem se prodaju ribe, osjećajući blagu nesvijest od intenzivnog mirisa. Gundajući što mu je riba gotovo iskliznula iz ruku, debeljuškasti prodavac je hvata, smije se i pruža je mušteriji, lijepoj ženi koja izgleda kao da je upravo išetala iz Vendersove "Lisabonske priče". Prodajući joj buduću večeru dugo i glasno joj nešto objašnjava. Ne razumijem ni riječ. Neki mladi Portugalac mi prevodi: "Obavezno pronađite uz ovu ribu neko dobro vino, jer ova riba kaže: Kada me zaliješ vodom, imam osjećaj da me je pojeo pas."

Prodavnica rukavica Luvaria Ulisses

Pronašla sam u Lisabonu definiciju šarma. To je mali ušuškani kutak u koji mogu stati jedva dva do tri čovjeka. Juni je i ne trebaju mi kožne ručno šivene rukavice koje se tu prodaju, ali ih isprobavam, i zamišljam ko ih je i kada kupovao još od vremena njenog otvaranja 1925. "Treba obavezno da kupim ovdje rukavice", mislim "onda ću se svaki put, kad ih zimi stavim, sjetiti lisabonskog ljeta".

Zaboravila sam da kupim rukavice. I sad treba da idem ponovo.

Kafane u kojima je srce ostavio Fernando Pessoa

Treba da odem ponovo i zbog uličnih prizora i kolačića sa cimetom pastéis de nata (ko voli cimet voljeće i

Lisabon) u jednom od najstarijih kafea, kafeu "Brasileira". U njegovoj blizini mogu ponovo da posmatram ljude koji se fotografišu sa statuom čuvenog pjesnika. U blizini je univerzitet i profesori i studenti provode pauze u toj bašti. Jedna djevojka objasnila nam je da nije idealno što su Fernanda stavili baš tu, iako je doduše tu često svraćao, jer je omiljeni pjesnikov bistro niže, na impresivnom trgu Praça do Comércio i zove se "Martinho da Arcada".

Otišla sam i tamo da se ogrnem dva vijeka starom prošlošću tog mjesta, nekadašnjem okupljalištu boema, umjetnika i ljudi iz tadašnjeg visokog društva. Tamo još uvijek postoji sto na kojem je Pessoa pisao o unutrašnjim olujama. Ručkove je plaćao pjesmama koje sada uramljene ukrašavaju zidove.

"Na kraju krajeva, osjećati - to je najbolji način putovanja", pisao je.

Fado u Alfami

Osjećanja nas preplavljaju dok hodamo ulicama Alfame, najstarijeg dijela Lisabona, jedinog preživjelog svjedoka velikog zemljotresa koji je zadesio grad 1755. godine. Ovaj splet uličica i kuća obučeni u oslikane pločice (azulejos) zaslužuje posebno poštovanje i pomnost razgledanja i upijanja.

U potrazi smo za značenjem riječi saudade. Riječ opisuje osjećanje duboko ukorijenjeno u portugalsku kulturu, vrstu trajne suptilne melanholije i nostalgичnog žala za ljudima i stvarima koje su prošle i koje se možda nikada više neće desiti. Postoji nešto divno u riječima koje je nemoguće jednostavno prevesti na druge jezike, nešto što suštinski obilježava gradove, predjele i narode.

- Fado je tuga u riječi Portugal - poigrao se lijepo riječima jedan moj prijatelj i pjesnik.

Kao u svemu, velika je razlika između fada za turiste i onog pravog izliva duše kroz glas i gitarske žice i mi smo dugo hodali strmim sokacima, ubijedeni da ćemo naći čošak u kojem ćemo se uz pravi fado prepustiti emocijama.

Na kraju smo došli do restorana u kojem se izvodi amaterski fado - fado vadio, koji su, pored muzičara, pjevali svi, konobari, kuvari, a u našem slučaju i elegantna vlasnica od sedamdesetak godina, ogrnuta crnim trouglastim šalom sa resama. Osluškiivala je kako pjevujemo moje društvo i ja i nagovorila me da se okušam u pjevanju. Lijepo je bilo. Meni. Onima koji su slušali baš i ne znam. Cijelu tu noć sam u mislima pisala mejlove: "Ostala sam u Lisabonu..."

- Zamisli, napišem vam mejl u kojem vas obavještavam da sam ostala u Alfami da pjevam fado, pa popadali biste u nesvijest - pričala sam prijateljima kad sam se vratila kući. - Zašto misliš da bi nas to toliko začudilo? - pitali su. I, to je nešto najljepše što mi je iko ikada rekao.

DIZAJN I ARHITEKTURA

Ana Kraš

beogradski šarm u Njujorku

PRIPREMILA: MILICA STOJAKOVIĆ

Pretražujući internet prostranstva tražeći informacije o mladoj beogradskoj dizajnerki namještaja i fotografkinji Ani Kraš, ostali smo više nego iznenađeni količinom afirmativnih tekstova na engleskom, a gotovo nimalo onih na maternjem. Danas, s trenutnom adresom u Njujorku, Ana Kraš daleko od svog rodnog grada stvara divne komade namještaja, pravi sjajne fotografije i ilustracije.

Ana Kraš rođena je u Beogradu 1984. godine, što je svrstava u generaciju koja je imala malo mogućnosti za normalan život i odrastanje. Pričajući o svom djetinjstvu, Ana kaže da je bilo i lijepo i ružno, navodeći da se odrastanje u ratu nikako ne može okarakterisati kao normalno, ali da je cijela ta situacija na brdovitom Balkanu za njenu generaciju bila korisno iskustvo i lekcija koju smo morali naučiti.

Iako je postati dizajner u zemlji koja je više puta u novijoj istoriji bivala pogođena ratom, među ljudima koji uglavnom ne mogu da priušte nove, dizajnerske komade namještaja, više nego teško i komplikovano, rad Ane Kraš ne ocrtava ništa od te borbe, barem ne na prvi pogled.

Ana kaže da je odrastanje u uslovima kakvi su bili u Srbiji tokom devedesetih godina i te kako ostavilo traga, kako na njen rad, tako i na pogled na život uopšte, jer "kad morate voditi računa o najosnovnijim stvarima i kad imate veoma malo, jednostavno morate biti kreativni i naći način da uživati".

To je samo jedan od razloga zbog kojih ova talentovana dizajnerka i dan-danas tokom stvaranja namještaja na neki način reciklira i od nečijih ostataka pravi nove komade.

Kao maloj djevojčici Ani je omiljena animacija bilo pravljenje kućica od lego kockica, ali nikad nije mogla ni da zamisli da dizajn namještaja može biti stvaran posao sve dok nije otišla na prijemni ispit na univerzitet. Naj-srećnija je kad stvara i crta stvari koje ne odražavaju nju samu nego kad već od postojećih ideja i stvari napravi nešto novo, svoje. Ona kaže da je to razlog zbog kojeg sebe ne vidi kao umjetnicu, jer je više inspiriše praktičnost nekog predmeta od toga kako taj predmet izgleda.

Ana kaže da je to rješavanje problema najviše zadovoljava, čak i više od potpune slobode i beskrajnog budžeta, jer jednostavno voli da pronađe izlaz iz teške situacije.

Iako je cijelog života stvarala, crtala i pravila stvari u maloj fotokopirnici koja je bila u vlasništvu njenih roditelja, njena karijera počela je da poprime svoj oblik kada se tokom posljednje godine studija prijavila na

izložbu namještaja u Milanu sa svojim diplomskim radom - stolicom koju je nazvala "Zagrljaj".

Anin rad prihvaćen je i prikazan među radovima brojnih mladih dizajnera iz cijelog svijeta, što je bila šansa koju je objeručke prihvatila. Sljedeće godine na istoj izložbi prikazano je mnogo više Aninih komada namještaja, gdje

Inspiraciju pronalazi u svim malim sitnicama koje čine običan život

su se ljudi iz struke mogli detaljnije upoznati s njenim stvaralaštvom i otada karijera mlade Ane Kraš ide samo uzlaznom putanjom.

Američka priča za Anu Kraš počinje u Los Angelesu, gdje, tražeći svoju šansu, ostaje godinu i po dana, nakon čega se, prvenstveno zbog ljubavi, a zatim i zbog nostalgije za gradskom strukturom, seli u Njujork, gdje je i danas.

Njujork kao trenutno mjesto za život opisuje kao možda ne potpuno savršenim u ovom trenutku, ali i svjesnim izborom koji je donijela. Kaže da Njujork i voli i ne voli. Voljela bi da su prostori veći, a manja gužva i buka. S druge strane, sviđa joj se dinamika života, ali naglašava da joj je nakon nešto više od godinu dana tamo sve relativno novo i da joj treba vremena da se navikne.

Iz rodnog Beograda u Njujork bi na prvom mjestu ponijela porodicu, prijatelje i domaću hranu. Za Srbiju kaže

da nije pretjerano napredna zemlja te da su tehnologija i produkcija poprilično zastarjeli, ali naglašava i kako je Srbija jedna od posljednjih zemalja koje su zabranile upotrebu genetski modificirane hrane i zato je, kako ona kaže, "paradajz iz supermarketa u Srbiji mnogo ukusniji od svježe ubranog paradajza s američke farme", a rastužuje je činjenica da je organska hrana u Americi luksuz.

Inspiraciju pronalazi u svim malim sitnicama koje čine običan život, ali, s druge strane, inspiracija joj nikada nisu neke posebne stvari. Iako je dizajniranje namještaja njeno primarno zanimanje, ona pored toga fotografije, crta, slika, izrađuje skulpture, jer bi joj, kako sama kaže, vezivanje samo za jedno zanimanje život učinilo dosadnim i zato se još bavi grafičkim dizajnom, vezom i raznim drugim aktivnostima i kolaboracijama koje su povezane s umjetnošću.

FOTO: ANA KRAŠ / ANA KRAŠ, VLADIMIR MILADINVIĆ

Njeni komadi namještaja su, iako apstraktni, veoma praktični, a kritičari su za njen namještaj na izložbi u Milanu rekli da je na veoma jednostavan način napravljen najbolje moguće i da nosi određen šarm i sofisticiranost. Prozvali su je djevojkom dobrog ukusa, a za neke od njenih "bombon-lampi" metalne konstrukcije, obmotane vonom, rekli su da više podsjećaju na nakit nego na namještaj.

Na njen rad utiče i dugogodišnji partner Devendra Banhart, muzičar i vizuelni umjetnik. Ana kaže da je njihov uticaj na uzajamni rad neizbježan, jer crtaju jedno pored drugog te završavaju jedno drugom radove.

- On crta oblike koji liče na moje lampe, a ja crtam posude koje liče na posude koje on crta, ne znajući da su posude - objašnjava Ana.

Novi projekti na kojima radi uvijek su novi, inovativni i drugačiji komadi namještaja, a sve više se posvećuje

FOTO: NJEMAČKI VOG

crtanju. Pored toga, radi na knjizi fotografija i dizajniranju knjiga za druge autore. Upravo je završila saradnju s jednim modnim brendom za koji je radila vez, u vezi sa čim je veoma uzbuđena. Uskoro je očekuje i putovanje u Italiju, gdje planira da pravi skulpture uz pomoć novih tehnika koje tek treba da razvije i usavrši.

Kreativnu slobodu označava kao veoma bitnu u svom radu, ali kaže da nema problem ni s određenim granicama i limitima kada sarađuje s drugim umjetnicima, jer joj je uvijek interesantno naći se na pola puta s tuđim idejama.

Ana kaže da nema hobije koji nisu povezani s njenim poslom, ne bavi se sportom, ne posjećuje časove joge. Kad ne radi sklopča se, mazi, jede i gleda dokumentarne filmove, a najsrećnijom je čini njen pas Kinsa.

U SVIJETU KOMUNICIRANJA

Gerila marketing: Komunikacija koja zavodi

PIŠE: ALEKSANDRA ŠOBIĆ

Isprovocirani činjenicom da su im poštanski sandučići prepuni promotivnih letaka, umjesto nekadašnjih šarenih kartončića s mnogo toplih i slanih pozdrava s Jadrana, stanari u jednoj banjolučkoj zgradi postavili su ispred sandučića drveno postolje s natpisom: "Ovdje možete ostaviti svoje reklamne letke. Hvala!"

Izgleda da su im na vrh glave promotivni "kupi! kupi!" pozivi kojima su bombardovani sa svih strana.

Broj poruka kojima smo izloženi svake godine višestruko raste. Ako prošetate do obližnjeg supermarketa ili upalite omiljenu TV seriju, vrlo brzo ćete se umoriti brojajući ih. I zaista, kako u tom mravinjaku poruka uopšte privući pažnju?

Iako bi se već sada možda moglo reći da je svako privlačenje pažnje gerila, termin gerila marketing kreirao je

Džej Konrad Levinson još prije dvadeset godina objašnjavajući "umjetnost obraćanja pažnje". Kako navodi u svojoj knjizi "Gerila marketing", ovaj termin koristi se za onu vrstu marketinškog komuniciranja kojom se uobičajeni poslovni ciljevi ostvaruju na neuobičajen način.

Upoređujući ga s gerilskim načinom borbe, Levinson je davne, 1984. godine pokrenuo pravu revoluciju u svijetu oglašavanja.

Danas, kada nas marketinške poruke, zbog prezasićenosti naših čula, vrlo često ne dotiču, gerila marketingom se smatraju maštoviti, upečatljivi koncepti koji privlače pažnju, kreiraju buzz i motivišu nas da i mi dalje (najčešće virtuelno) širimo primljenu poruku.

Mediji kojima se koriste ljubitelji gerile najčešće nisu tradicionalni, ali to mogu biti.

Da bi bili uspješni u kreiranju i implementiranju gerila marketinga, neophodno je da kreatori kampanja savršeno poznaju tržište i tradicionalne načine marketinškog komuniciranja, upravo da bi osmislili nešto provokativno i drugačije. To drugačije može biti priča za sebe ili kreativni dodatak uobičajenoj kampanji koja najčešće podrazumijeva TV spotove, radio-džinglove, novinske oglase, bilborde, internet banere...

Ne postoji idealna formula za uspješnu gerila strategiju, ali ono što se svakako koristi kao mjera (ne)uspješnosti jeste profitabilnost ideje. Gerila marketing ne karakteriše veliki budžet, nego veliki efekti. Stoga je ovaj način slatke tržišne borbe, u najvećem broju slučajeva, karakterističan za male biznise, jer je njegovo glavno obilježje, s jedne strane, manjak novca, a s druge višak mašte, kreativnosti, znanja i ideja.

U vremenu u kojem svi godinama govore o krizi i smanjenju svih troškova, pa tako i troškova marketinga, koje kao razoran zemljotres pogađa oglašivačku indus-

triju, gerila marketing upravo ima svoju šansu. Armija kreativaca s prstima na čelu osmišljava jeftina, efikasna i inspirativna rješenja.

- Srž gerila marketinga jeste pravilno korištenje oružja. Njegova osnovna preporuka jeste da budete svjesni svih dvjesto oružja, da iskoristite i testirate mnoga od njih, a onda eliminišite ona koja vam nisu dala nikakve rezultate - navodi Levinson.

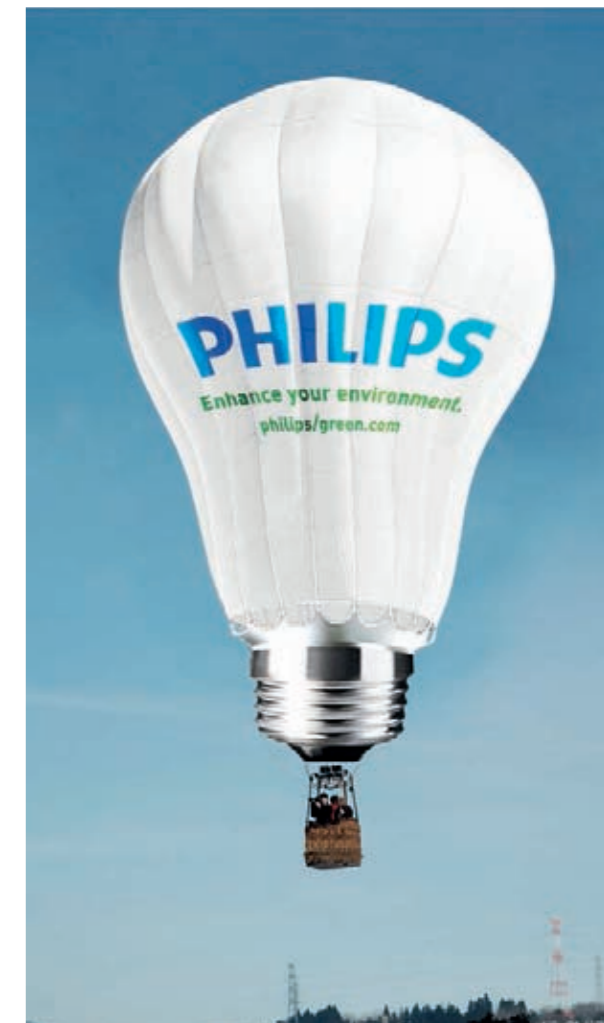
Dakle, neophodno je izaći iz udobnosti, pokušati drugačije pristupe, rizikovati i stvoriti arsenal efikasnih načina zavođenja pažnje. To mogu biti grafiti, ulična umjetnost, zvučni efekti, multimedijalni bilbordi, viralni marketing, drugačiji oglas, interaktivna rješenja ili nešto sasvim drugo. Upravo razvoj informacionih tehnologija i ekspanzija društvenih mreža stvaraju prostor za bujanje novih ideja i njihovo još brže širenje.

Po Levinsonovim tvrdnjama, jedna od ključnih razlika između tradicionalnog i gerila marketinga jeste ta što je tradicionalni marketing "ja marketing" i uglavnom monolog, dok je uspješna gerila "vi marketing" i dijalog.

Oči ljudi koji se bave ovim vidom komuniciranja ne prestano prate kako ljudi reaguju i šta žele, te im u skladu s tim pružaju nova nedoživljena iskustva na neočekivanim mjestima.

Neki distributer kafe, na primjer, mogao bi u proljeće zavesti stanare gorepomenute zgrade ostavljanjem kafe i kartonskih čaša na njihovo postolje za flajere, uz poruku: "Sipajte vrelu vodu i popijte kafu s komšijama. Hvala."

Možda bi se oni u takav pristup zaljubili i zavoljeli ga. A duga i srećna ljubav je cilj svake bajkovite priče. Pa i poslovne.

KAŽU...

Facebook kampus

Kažu da će ovako izgledati novi Facebook kampus, koji je dizajnirao kanadsko-američki arhitekta Frenk Geri, a o njemu u saradnji sa službama Facebooka u magazinu "Tajmu" piše Ketj Stajnmek.

Od čuvenog dizajnera zatraženo je da spusti loptu u svojim idejama, koje su već premašile znamenitosti kao što su koncertna sala "Volt Dizni" u Los Angelesu ili muzej "Gugenhajm" u španskom Bilbaou.

lagodi prirodnim močvarama koje već postoje u Menlo Parku u Kaliforniji.

- Neki od prijedloga dizajna bili su im isuviše neukusni i ne toliko u skladu s kulturom Facebook-a, pa su zatražili da dizajniramo više anonimno, bez ostavljanja ličnog pečata - rekao je Gerijev partner Kreg Veb za Palo Alto Dejli njuz i dodao da je Frenk bio voljan da ublaži neke od izraza arhitekture na toj zgradi.

Ako se svaki kvadratni metar predloženog zemljišta na kojem će se graditi kampus složi u jednu dugu liniju, dužina tog niza bila bi 75.400 dužina vlasnika Facebooka, Marka Cukerberga, od glave do pete (prim. aut. 1,75 cm). Završetak novog "Vest kampusa" planiran je za proljeće 2015. godine, a prostiraće se na 40.279 kvadratnih metara.

Nove fotografije modela kampusa, koje je "Tajmu" dostavio Facebook, pokazuju dizajn koji je premašio sve druge znamenitosti ovog arhitekta - poput, na primjer, srebrnih jedara koja su sastavni dio koncertne sale "Volt Dizni" u Los Angelesu. Kompanija Facebook tražila je da dizajn bude malo manje smio, da se više pri-

Zgrada je duguljastog oblika, što otprilike odgovara obliku pravougaonika, u kojem se na F-stranici upisuju komentar ili status, a najviša građevina ima oko 22 metra. Plan je da jedan prostor od te džinovske, otvorene radne površine koju start-up kultura obožava, bude bez pregrada i kancelarija ogradenih zidovima. Portparol Facebook-a objašnjava da neke prostorije, poput kupatila, neće biti otvorenog tipa. Svi radnici Facebook-a, kojih trenutno ima 2.800, moći će da stanu u taj novi prostor, koji je otprilike veličine trenutnih kancelarija, koje se nalaze na jugu zaliva San Francisco u Kaliforniji i prostiru se duž autoputa u Silikonskoj dolini, koja označava središte najsavremenije industrije.

Kruna dizajna biće krov, koji će zapravo biti park u kojem će se nalaziti drveće presađeno iz okoline Kalifornije, a koji će biti prekriven travom otpornom na sušu. Objekat će, između ostalog, u svom sastavu imati i kafeteriju, trafiku s brzom hranom, staze za šetnju i obilje klupa. Zaposleni će u prizemlju imati s jedne strane pogled na još jedan park, a s druge na prirodne močvare.

Kako navodi blog Facebook-a, ova kompanija morala je mnogo toga da obeća lokalnom gradskom vijeću kako bi dobila odobrenje za svoje planove. Jedan od uslova bio je i ulaganje miliona, da bi ljudi lakše dolazili do pristupačnijih stanova, a takođe su se obavezali da će pokrenuti nove humanitarne fondacije.

Nakon jednoglasne odluke da se planovi Facebook-a odobre, ova kompanija dobila je i sve pohvale gradonačelnika Menlo Parka, Pitera Ohtakija, koji je tom prilikom rekao:

- Čestitam vam. Gdje je ovdje opcija "Like"? - aludirajući na mogućnost koju ta društvena mreža nudi ukoliko vam se dopada ono što vidite.

Izvor: "Tajm" magazin

Budućnost Microsofta

Heri Mekraken iz "Tajmovog" djela "Time-Tech" kaže da će Microsoft-ov direktor Nadela predstaviti Nadelin Microsoft.

- Kada velika tehnološka kompanija najavljuje konferenciju za štampu, ono što me obično najviše interesuje jesu proizvodi koje planira da objavi. Bar dio novosti s konferencije koju će Microsoft održati u San Francisku

trebalo bi da uključuje verziju sistema Microsoft Office za iPad. Takav proizvod bio je povod za glasine od 2011. Zato je upravo jedan od razloga zbog kojeg se nadam da će biti predstavljen to što sam umoran od nagađanja.

- Što se ovog događaja tiče, takođe me interesuje i šta imaju da ponude i van novih proizvoda. Sve što Microsoft navodi o novostima je da obuhvataju "ukrštanje oblaka i mobilnog telefona" i da će Microsoft-ov novi direktor, Satja Nadela, iznijeti svoju napomenu. Ovo je prvi javni događaj kojim će Nadela predsjedavati otkad je na dužnosti. To je i najbolji trenutak da jasno izrazi svoju viziju budućnosti kompanije, koja bi trebalo da se razlikuje od vizije svog prethodnika, Stiva Balmera.

Mekraken ne očekuje nikakvo momentalno i radikalno odstupanje od Balmerovog Microsoft-a.

- Vjerovatniji je scenario da će doći do postepene promjene, umjesto iznenadnog pomjeranja epoha.

Ipak, jedna stvar na koju treba obratiti pažnju jeste ta da Microsoft-ov trenutni pristup s iPhone i Android verzijama Office aplikacija je takav da ih predodređuje za plaćenje pretplate na svoju Office 365 uslugu, koja i dalje ima najmoćniju verziju Windows Office 365 verziju Windows Office, toliko moćnu i dominantnu da, bukvalno, mogu kontrolisati ili uticati na konkurenciju u tom polju. Ako korisnici iPad dođu do verzije Office bez plaćanja Office 365, to će se odraziti na značajne promjene u strategiji - smatra autor teksta u "Tajmu".

Čak i da Nadela ne kaže ništa zapanjujuće, biće vrijedno tražiti tragove preuzimanja kompanije koju sada vodi. Da je Microsoft želio da ostane isti kakav je bio posljednju deceniju, a nije se mnogo mijenjao za to vrijeme, Stiv Balmer bi vjerovatno i dalje bio "gazda". Posljednje ponavljanje njegovog Microsofta, kako je i sam govorio, bilo je njegovo reinventiranje u "uređaje i usluge" kompanije. Pažljivo ću slušati da li će Nadela ići u tom smjeru, ili će pokazati suptilne znake odustajanja od njega.

Izvor: "Tajm" magazin

Životna sredina

“Njujork tajms” iz pera Džastina Gilisa kaže da naučnici objavljuju da je alarmantno stanje na polju klimatskih promjena. Rano u svojoj karijeri naučnik po imenu Mario H. Molina bio je uključen u naizgled opskurna istraživanja o čudnim hemikalijama koje se šire u atmosferi. U roku od godinu dana on je pomogao u otkrivanju globalne ekološke krize, zbog čega je osvojio Nobelovu nagradu. Sada, u 70. godini, dr Molina pokušava da upozori javnost na još veći rizik. On je predvodio komisiju Američkog udruženja za unapređenje nauke, najvećeg svjetskog naučnog društva, koje je objavilo izvještaj o globalnom zagrijavanju, u kojem alarmantno upozorava da se već osjećaju efekti ljudskog emitovanja gasova, koji su usljed toplote zarobljeni, da bi krajnja posljedica mogla biti veoma loša i da ističe vrijeme da se nešto uradi po tom pitanju.

“Dokaza ima veoma mnogo: nivoi gasova iz staklenih bašti u atmosferi rastu”, piše u izvještaju. “Temperature rastu. Proljeće stiže ranije. Ledene sante se tope. Nivo mora raste. Obrasci kišnih padavina i suše se mijenjaju. Topli talasi su sve izraženiji, kao što su i ekstremne padavine. Nivo kiselosti okeana se uvećava.”

Iako ovo djeluje kao samo još jedan od mnogih izvještaja o globalnom zagrijavanju u posljednjih nekoliko decenija, za svakoga ko se posvetio temi izvještaj ne sadrži ništa novo. Ali rječnik koji se koristi u izvještaju, napisanom na 18 strana, pod nazivom “Šta znamo?” žustriji je, jasniji i pristupačniji nego možda bilo koji drugi koji je naučna zajednica objavila do današnjeg dana.

Asocijacija ne namjerava da se zaustavi na tome. Grupa, koja među članovima broji 121.000 naučnika, kao i onih koji ih podržavaju širom svijeta, planira kampanju širokog opsega kako bi plasirala precizne infor-

macije, tako da svima budu razumljive. Naučnici u ovom slučaju zapravo žele da iskoriste svoj uticaj i znanje da bi pojasnili nedoumice u javnosti o ovom pitanju.

Istraživanja pokazuju da je većina Amerikanaca, makar u maloj mjeri, zabrinuta kada je riječ o globalnom zagrijavanju. Ali ono što većina ljudi ne razumije jeste da je došao krajnji trenutak da se ovim temama pozabave. Sudbina budućih generacija, ne nužno u tako dalekoj budućnosti, određena je nivoom emisije gasova koje mi danas ispuštamo u atmosferu. Uzgred, prosječan građanin, uglavnom, misli da je cijeli problem pitanje naučne debate.

Izvještaj naglašava da su eksperti došli do konsenzusa.

- Na osnovu utemeljenih dokaza, oko 97 odsto klimatologa zaključilo je da je čovjek glavni uzročnik klimatskih promjena - tvrde eksperti.

To ne znači da su došli do odgovora na sva pitanja koja se mogu postaviti o klimatskim promjenama, veliki broj nedoumica ostaje, a nauka o globalnom zagrijavanju nastavlja svoju ogromnu burnu polemiku.

Globalno zagrijavanje mnogo je teže za razumijevanje, ne samo zbog kampanje dezinformacija koju finansiraju oni koji pripadaju industriji fosilnih goriva. Ali novi izvještaj svojevrsno je priznanje od strane naučnika da i oni snose dio odgovornosti za konfuziju, da su njihovi dobronamjerni pokušaji da se prenesu sve nijanse i neizvjesnosti složenog polja prikrile osnovnu poruku o rizicima. Izvještaj odražava njihovu riješenost da pokušaju ponovo, tako što će biti jasniji.

Hoće li američki narod ovog puta čuti poruku?

Izvor: “Njujork tajms”

MINI-SAVJETNIK

PRIPREMILA: AIDA HALILOVIĆ

Šta da uradite kada vam telefon upadne u vodu?

More, rijeka, bazen, kada, lavabo ili WC šolja - većini ljudi se desilo da mobilni telefon završi na nekom od ovih mjesta. Nakon prvobitnog šoka, prvo što bi trebalo da uradite jeste da provjerite da li se telefon sam ugasio nakon što je završio u vodi. Ukoliko jeste, nemojte ga ponovo uključivati, već odmah izvadite bateriju i SIM karticu. Sljedeći korak je fen - i to hladna opcija, nikako topli vazduh. Ukoliko vam fen nije pri ruci, iskoristite papirnu maramicu da prebrišete telefon. Zatim, bilo bi dobro da telefon odstoji bar 24 časa u čaši sa rižom koja će pokupiti svu vlagu iz telefona. Nakon toga, vrijeme je za trenutak istine, odnosno da uključite telefon. iPhone je nemoguće spasiti od vode, kao i android telefone, osim, naravno, ukoliko se ne radi o modelu otpornom na vodu.

Kako da baterija na laptopu traje duže?

Ukoliko posjedujete uređaj s litijum-jonskom baterijom, koju ima gotovo svaki tablet, laptop ili telefon, onda su vam poznati i problemi koji vas mogu snaći kada je njihovo trajanje u pitanju:

1. Punite bateriju u kratkim intervalima

Umjesto da bateriju ispraznite do kraja, litijum-jonske najbolje rade kada ih ispraznite malo, pa dopunite malo.

Istraživanje je pokazalo da tada baterije imaju najduži vijek trajanja.

2. Nemojte puniti bateriju do kraja

Ovaj tip baterija ne treba puniti sve do 100%. Najbolje funkcionišu kada su napunjene između 40% i 80%.

3. Jednom mjesečno skroz ispraznite bateriju

Ovo možda djeluje kontradiktorno, ali većina modernih uređaja koristi “pametne baterije”. To znači da mogu da vam “kažu” koliko će još trajati, a ta informacija može biti netačna zbog brojnih kratkih punjenja.

4. Sklanjajte bateriju od izvora toplote

Većina korisnika ne obraća pažnju na ovo. Toplota je, osim za procesor, loša i za bateriju. Što je više izložena izvoru toplote njen vijek trajanja se smanjuje.

Folija kao odlična zaštita ekrana smartphona

Folija je najbolje rješenje da zaštitite ekran mobilnog telefona od grebanja. Zaštitne folije izrađene su od PVC materijala. Prave se namjenski, a postoje i univerzalne koje se sijeku za određeni model. Postoji nekoliko vrsta zaštitnih folija za ekran: providna (clear), mat (matte), ogledalo (mirror) i dajmond (diamond).

Uz svaku kupljenu foliju dobićete krpicu za čišćenje, kojom je potrebno detaljno očistiti površinu ekrana. Na foliji postoji strana jedan i dva, odlijepite prvo stranu jedan, provjerite pravi položaj folije i počnite da lijepite foliju od gornjeg dijela telefona. Zatim odlijepite stranu dva i pređite krpicom preko površine ekrana, u slučaju da je ostao vazduh. Sada je ekran zaštićen!

SVIJET IZ OBA UGLA

Modna detoksikacija: Nježno proljeće

PIŠE: AIDA HALILOVIĆ

Već mjesecima smo pod udarom tamnih boja i teške odjeće, kada je riječ o poslovnoj garderobi, ali i onoj koju privatno nosimo. Dame su se umorile od detalja sa šljokicama, kojima su pokušale da razvedre prilično hladan i tmuran zimski period, a i muškarcima je potrebna modna detoksikacija.

Brojni brendovi već imaju rješenje, pa tako kažu da je odličan izbor za ovo proljeće košulja roze nijanse. U obzir dolaze i nježne boje pudera i sve ružičaste nijanse, koje će, sigurni smo, pomoći da na pravi način doživimo proljeće. Tako je naš savjet i za žene i za muškarce, u ovom izdanju m:agazina da svakako priuštite sebi košulju roze nijanse po želji. Poslovni look ovog proljeća nezamisliv je bez takve nijanse, a biće nosiva i u drugim prilikama.

Na proljećnom repertoaru ove godine naći će se i obuća u sličnim bojama, dok će nas cvjetni uzorci laga-

1. Košulje u roza nijansama
2. Cvjetni parfemi: Flowerbomb za nju, Bvlgari Aqva za njega
3. Prosecco

no uvesti u ljeto. Ukoliko nemate hrabrosti za cvjetni uzorak na garderobi ili čak obući, za cvjetnu bombu by Viktor & Rolf svakako ćete imati. Avangardni holandski dvojac stvorio je cvjetni mirisni svijet koji obara s nogu! Flowerbomb je prava eksplozija cvijeća u bočici izrezbarenoj poput dijamanta.

Muškarcima ovog puta preporučujemo Bvlgari Aqva, koji će nakon teških zimskih parfema donijeti prozračnost i svježinu.

Tako trendy obučeni i diskretno namirisani uživajte u radnom danu, proljeću, a poslije radnog vremena odvojite trenutke za opuštanje uz čašu Prosecca. Pjenušavo vino, voćne note, dašak Italije, sjajna su kombinacija za kratak odmor poslije posla, početak vikenda ili posebnu proslavu. Uživajte, jer je tokom prošle godine u svijetu ovo sjajno piće zabilježilo veću prodaju od šampanjca.

URADI SAM

Želite neobičnu suknju za ovo proljeće? Veoma jednostavno od šala napravite trendi suknju.

Originalne i personalizovane šolje možete napraviti sami tako što ćete voodootpornim markerom ispisati željenu poruku, a zatim šolju pola sata zagrijavati na temperaturi od 180°C.

Ukoliko običnu svijeću stavite u posudu napunjenu kafom, njena toplota će doprinijeti da se prostorijom širi blagi miris kafe.

Nevidljiva polica za knjige.

ŽIVOT U PRIČAMA

Zelen, a plav

PIŠE: BOJAN RADOVIĆ

“Nije ništa strašno”, glasi krilatica kojom sam pokušao da olakšam svijet svojoj trogodišnjoj kćerki. Razbila se čaša, naprslo je staklo na stočiću, pukla je patofnica, prosut je sok, posuli smo se supom i rezancima, pocijepala se suknjica na lutki, probušio se balon u obliku žirafe koji nam je napravio klovn lično, a mi gospodu klovnovne baš volimo, istrošile su se baterije na Vini Pu lampi za uspavlivanje, izduvala se lopta, uprljao se medo - nije ništa strašno, tata. Nije, srećo, to i ja kažem.

Prije nekoliko mjeseci, dok smo ljetovali u Grčkoj, iz kupatila sam čuo zvuk padanja telefona. Čovjek se navikne na taj tresak, jer telefon uglavnom i služi da bi ti ispao iz ruke. Čuo sam suprugu kako je strogim glasom pita šta je to uradila, na šta joj je mala odgovorila da “nije ništa strašno”. Moj supermoderni telefon je bio razbijen, ali i dalje funkcionalan. Okrenuo sam se ka kćerki i klimnuo joj glavom. Slažem se, nije ništa strašno. Uostalom, i dalje ga koristim.

ILUSTRACIJA: MERHAN K.

Kažu da prva ljubav zaborava nema i meni je to kristalno jasno. Telefoni su mi ispadali, razbijali se, gubio sam ih, a neki su mi čak i ukradeni, ali prvi telefon koji je bio samo moj zauvijek će biti moja ljubav. Otuda i moja ležernost sa svim aparatima koji su uslijedili.

Nemam pojma kada je izašla Nokia 6110, jer se radilo o vremenu dial upa i nije bilo šanse da pratim dešavanja u svijetu tehnologija, a da ne izbombardujem račun za telefon, istovremeno sprečavajući ukućane da istim razgovaraju. Da, ja dijelim vrijeme na ono prije i poslije interneta. Mogu sada da otvorim stranicu na Wikipediji i da provjerim sve tehničke detalje ovog telefona, ali to ne bi bilo fer. On je za mene bio više od specifikacija.

Prvi put sam ga vidio u rukama mog starijeg brata. Presijavao je na dnevnoj svjetlosti u dvije boje i u zavisnosti od ugla posmatranja bio je čas zelen, a čas plav. Potpuno nevjerovatan! Za mene je bio kompletno čudo tehnike i želio sam ga za sebe.

Pošto je brat vidio koliko sam odlijepio za njim, a starija braća sve vide, posle nekoliko mjeseci mi ga je poklonio. Čak ga je i zapakovao u kutiju tako da izgleda kao pravi poklon. Nije mi smetalo što je polovan. Za mene je bio nov.

Imao je ikonice za svaku funkciju, kalendar (koji, doduše, nije uticao na moju studentsku neodgovornost), prenos podataka infracrvenim zracima (koliko to samo kul i danas zvuči), alarm koji sam mnogo više “snuzovao” nego koristio za buđenje, konvertor valuta za periode maštanja u kojima bih zamijenio svojih milion evra u dolare ili jene... Pošto nemam sreće sa satovima, od njega svaki telefon koristim kako bih znao kasnim

ILUSTRACIJA: MERHAN K.

li ili ne. A igrice? Hej, pa to je bila zabava. Zmijice za jednu osobu i potpuna sreća kada naletim na osobu sa istim telefonom, pa uz pomoć infracrvenih zraka igramo “jedan na jedan”. Ili igra memorije - ono što i sada imam instalirano na novom aparatu, jer je kćerka obožava.

Šta smo sve nas dvoje prošli, pa to je tek za priču. Bio je sa mnom dok sam bio student, konobar koji je zarađivao za svoju školarinu, postao je novinarski telefon, onaj u kojem se pišu reporterske bilješke, a onda i urednički, onaj u kojem se bilježe obaveze drugih novinara. Pošto je baterija znala da traje tri ili više dana, moja Nokia je bila nezamjenjiva. Bio je uz mene kada sam dobijao batine

od policije koja ponekad ne umije da napravi jasnu razliku između demonstranta i novinara, upadao je u vodu, sušio se u pirinču, sa mnom je ušao u kancelariju kada sam sreo suprugu, vibrirao mi u džepu kada sam je zaprosio i poslao poruku jednoj mami da postaje baka.

Izlizan do neprepoznatljivosti, bez ispisanih brojki i slova, s oguljenom maskom (koja je ispod kameleonskog sloja boje zapravo crvena), poslije sedam godina samo se ugasio. Bez “ćao”, “doviđenja” ili “zbogom”. Zaspao je bez namere da se ikada više budi.

Odložio sam ga u kutiju i rekao sebi da nije strašno. Poslije mog zeleno-plavog telefona ništa neće ni moći da bude strašno, jer ništa neće ni biti toliko vrijedno da značajno nedostaje.

Prvi telefon je sjećanje, a sve ostalo su aparati.

Kažu da prva ljubav zaborava nema i meni je to kristalno jasno

POSLOVNI BONTON

Dobar ton u poslovnom životu

PRIPREMILA: SANDRA STANIĆ

Bontonom, u ophođenju uopšte, podrazumijevaju se pravila lijepog ponašanja na svakom mjestu. Jedan segment društvenog života jeste i radno okruženje, pa stoga postoje i pravila poslovnog bontona.

Tituliranje i pozdravljanje

Način oslovljavanja titulom često je u upotrebi, posebno kada se obraća osobama s određenim, specifičnim zanimanjem. Čak i kada se lično ime zna, iz poštovanja se može čuti obraćanje sa: profesore ili doktore. Ovo je počasn način obraćanja, a odnosi se, često, na uniformisana lica. Tituliranje se, dakle, može vršiti po funkciji koju neko obavlja ili stepenu stručne spreme. Međutim, nisu samo ljekari oslovljavani kao doktori. Ovaj način obraćanja se odnosi na nekoga ko je doktorirao (odbranio doktorat, doktorsku tezu) iz bilo koje oblasti, pa time stekao najviše zvanje u hijerarhiji obrazovnog sistema vrijednosti. Naravno, uz ovu titulu mora ići prezime osobe kojoj se obraća.

Od kulture, tradicije, načina života, običaja, društvenog uređenja, zavisi način oslovljavanja i tituliranja. U nekim zemljama vlada jednostavniji način obraćanja, kao, na primjer, u Velikoj Britaniji. Rjeđe se sreće tituliranje, osim kada nisu u pitanju oso-

be plemićkog roda. Uobičajen način oslovljavanja je: Mr Fong, Mrs Willan i slično. Slično je u Njemačkoj, na primjer: Herr Weber. U ovom smislu, najopušteniji su Holanđani i Šveđani.

Čini se da se u istočnim zemljama, u kojima je dugo godina vladao socijalistički društveni poredak, više koristio način oslovljavanja titulom, po funkciji ili stepenu obrazovanja. Ova vrsta tituliranja je, vjerovatno, njegovana kao slobodniji način obraćanja sa posebnim poštovanjem, u želji da se pobjegne od neizbježnog: družbe, drugarice.

Prilikom pozdravljanja uspostavljaju se određene veze i odnosi. Najčešći su oblici pozdravljanja rukovanjem, klimanjem glavom, mahanjem, pozdravljanjem s dodirivanjem i slično. Ustaljen i opšteprihvaćen oblik pozdravljanja jeste rukovanjem.

Rukovati se treba čvrstim, ne prejakim stiskom ruke sa osobom s kojom se pozdravlja. Prilikom rukovanja sagovornik se gleda uz osmijeh i naklon tijela ka toj osobi. Pozdravljanje takozvanim rukohvatom, čvrstim stiskom šake uz dodirivanje - pridržavanje partnerove podlaktice drugom

rukom, odlikuje političare prilikom zvaničnih susreta ili stare saradnike u poslu koji su na sličnom položaju. Ovim načinom se ističe i pokazuje srdačnost i prijateljstvo. Dužim rukovanjem pokazuje se želja za daljim kontaktom.

Ukoliko susret kratko traje - muškarac prvi daje posjetnicu ženi ili mlađa osoba starijoj. Na poslovnim sastancima, vizitkarte se razmjenjuju pri kraju sastanka

Pravila bontona nameću sljedeći redoslijed postupka: starija osoba prva pruža ruku mlađoj, a žena muškarcu, iako je muškarac dužan da riječima prvi pozdravi ženu. Ženi se ostavlja mogućnost da odabere način pozdravljanja - rukovanjem, osmijehom, klimanjem glavom i slično. Osoba koja ulazi u prostoriju dužna je da prva pozdravi prisutne.

Prilikom susretanja važno je da se predstave osobe koje se ne poznaju međusobno. Ime i prezime (titulu u određenim situacijama) treba pažljivo i čujno izgovoriti. Ako je nekim slučajem propušten trenutak predstavljanja, treba se sam(a) predstaviti u pogodnom momentu. Ukoliko muškarac sjedi, prilikom predstavljanja ženi, on mora da ustane, isto tako i mlađi (po godinama i statusu) muškarac u odnosu na starijeg. Djevojka ustaje da bi se predstavila starijoj ženi ili osobi značajnoj po svom statusu.

Na manjem prostoru (u liftu, hodniku) može se pozdravljati samo riječima ili klimanjem glave. Tako se pozdravljaju komšije koji se sreću tokom dana, iako se ne družbe i čak međusobno ne znaju lična imena. Kada su lica na rastojanju ili u eksterijeru pozdravljaju se mahanjem (rukom). U prolazu, na primjer, u preduzeću, može se otpozdraviti klimanjem glave ili laganim naklonom

(muškarac muškarcu ili ženi). Pozdravlja se i skidanjem šešira na ulici, ljubljenjem ruke dami ili grljenjem i ljubljenjem s bliskim prijateljem ili saradnikom.

Interesantno je da se u Rusiji, na primjer, ljudi mnogo češće pozdravljaju zagrljajem no ljubljenjem. Žene se rijetko rukuju, a od vrste verbalnog pozdrava i oslovljavanja zavisi da li će doći do rukovanja. U mnogim azijskim zemljama, fizički kontakt - dodirivanje, između osoba suprotnog pola je zabranjen. Stoga treba biti oprezan prilikom pozdravljanja rukovanjem sa ženama ovog podneblja. Kinezi i Japanci su, takođe, prihvatili rukovanje kao način pozdravljanja, poštujući standarde zapadne kulture. Međusobno, oni se i dalje pozdravljaju manjeviše dubokim naklonom. U Holandiji je, na primjer, čest slučaj obraćanja pozdravnim riječima, svih prolaznika, pogotovo u manjim mjestima ili predgrađima s porodičnim kućama. U Francuskoj, a pogotovo u Engleskoj, na svim javnim mjestima službenici u poštama, bankama, samoposlugama... redovno pozdravljaju klijente uz riječi zahvalnosti i poziv za ponovni dolazak i korištenje usluga. Pozdravljanje u ovim i sličnim situacijama može biti i osmijehom, naklonom i slično.

Izvor: Poslovna komunikacija, M. Marković

ZAŠTO SE KAŽE?

Okrugli sto

PIŠE: SANDRA STANIĆ

Često se koristimo poznatim izrazima kojima znamo značenje, ali baš i ne znamo istoriju njihovog nastanka i priče koje se kriju iza tih ustaljenih sintagma. Neke od njih su veoma interesantne i sasvim logične, dok su druge neočekivane i o njihovom nastanku vodi se polemika u jezičkim krugovima.

Kada kažemo *okrugli sto* mislimo na neki skup ljudi, sastanak s određenom tematikom. Iako se takvi skupovi nazivaju okruglim stolovima, učesnici tih sastanaka obično sjede za četvrtastim stolovima ili čak u velikim salama, u amfiteatrima, gdje su stolice namještene kao u redovima za publiku. U izrazu *okrugli sto* važna je simbolika - važno je da se svi učesnici osjećaju ravnopravno bez obzira na rang ili položaj.

Kad i kako je nastao ovaj izraz? Nastao je još u srednjem vijeku u viteškoj literaturi. Dobro znamo priču o kralju Arturu i vitezovima Okruglog stola. Kako navodi Milan Šipka u svojoj knjizi „Zašto se kaže“, taj viteški red, odnosno orden Okruglog stola, uveo je otac kralja Artura, vođa Brita, na prijedlog čarobnjaka Merlina. Nosioci toga ordena stvarno su sjedeli za okruglim stolom i tako su se svi osjećali jednakim i ravnopravnim.

Ono što je svima manje poznato, to je da se izraz *okrugli sto*, u značenju ravnopravnosti učesnika, počeo šire upotrebljavati tek kasnije, krajem 17. vijeka, na među-

narodnim skupovima, mirovnim pregovorima zaraćenih sila i slično, a još manje je poznato da je prvi takav sto u istoriji međunarodne diplomatije upotrijebljen upravo na našim prostorima - u Sremskim Karlovcima. I danas postoji spomen-obilježje tog istorijskog događaja - Kapela Gospe od mira, na jednoj uzvisini u samim Sremskim Karlovcima.

Dakle, svojevrsni spomenik prvom okruglom stolu podignut je u spomen potpisanog Karlovačkog mira, 27. januara 1699. godine, između predstavnika Otomanske imperije i hrišćanske alijanse (habzburška monarhija, Venecija, Poljska). Kako navodi profesor Šipka, drvena zgrada u kojoj se nalazio sto bila je četvrtastog oblika, sa četiri ulaza - tako da bi predstavnici svake zemlje učesnice u pregovorima mogli jednovremeno da uđu - da niko ne bi bio počašćen time što je ušao prvi, ili zapostavljen, ako uđe posljednji. Iz istih razloga postavljen je i okrugli sto da bi se izbjeglo bilo kakvo rangiranje po značaju.

Zanimljivo je da su ovalni prozori na spomen-kapeli izrađeni u obliku engleske zastave, jer je Engleska, pored Holandije, bila jedna od sila garanata.

Izraz *okrugli sto* i simbolika koju predstavlja zasigurno će živjeti u jeziku, ne samo zato što je opštepoznato, nego i zato što će ljudi uvijek imati potrebu da razgovaraju, kao i potrebu da se osjećaju ravnopravnim ma o čemu se taj razgovor vodio.

Da li želiš da oživiš uspomene?

htc BoomSound™

Dva prednja stereo zvučnika

htc BlinkFeed™

Interaktivni početni ekran

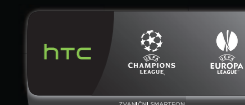
htc Zoe™

Galerija kojoj je udahnut život

htc one

htc.com

Copyright © 2013 HTC Corporation. Sva prava zadržana.

INTERVJU MOBILNIM

Neša Galija

RAZGOVARAO: DEJAN PAVLOVIĆ

Nenada Milosavljevića znam tridesetak godina. Od dugih makaranskih ljetovanja, koja su kasnije, onih loših godina, preselila u Boku kotorsku, tačnije u bar u Zelenici. Moja, davnašnja, impresija o ovom pametnom i južnjački duhovitom Nišliju, maestralnom kozeru i zabavljaču, koja traje i danas je da čovjek baš voli da svira. Dugonočne svirke kombinovane s bevdama vodile su u kasne odlaske na plažu, ali ta sviranja, s takvim užitkom, nadživjela su mnoga kupanja po morima svijeta. Nekako, mislim da poslije tih Nešinih svirki nikada nisam sreo muzičara koji tako i toliko voli da svira, a profesionalno sam se sretao s mnogima.

Nedavno je imao koncert u Banjaluci, idealna prilika da se čujemo mobilnim telefonom i napravimo priču o mobilnom i Neši Galiji.

- Gdje mene nađe? Da me nisu izabrali za najvećeg potrošača, ja se ne skidam s telefona i mnogo zovem, ali nisam valjda ja najveći potrošač. I kad idem u roming, više ne kažemo inostranstvo, nikada ništa ne isključujem, to mi je i posao i sekretarica i vodič - sve...

Prvi telefon

Ja sam, vjerovatno, jedan od rijetkih koji ima ovaj broj još od pojave mobilnih. Meni je i pejdžer tada bio revolucija, da možeš da dobiješ informaciju bilo kada i gdje god da se nađeš, to je bilo čudo.

A onda se pojavio telefon, bio je malo veći. Kupio sam ga. Mobilni je nešto izuzetno, do neslučenih razmjera poboljšao je komunikaciju.

I taj siroti, mobilni telefon proživljavao je sve dječije bolesti društva i bio je na početku simbol prestiža i poslovnosti. Ja sam nekako uvijek kupovao Nokiu, i onda prva revolucija, kada sam bio u Americi 2001. godine, tada sam se prvi put sreo s Iphone-om. Dan-danas ga imam, ne koristim ga, ali radi i vrlo je pouzdan, nema sada ove aplikacije i programe koje imaju androidi, ali tada to je bilo kao spejs šatl.

Nisam mnogo eksperimentisao poslije tog američkog Iphone-a, imao sam Samsungovog keca i relativno skoro sam uzeo četvorku.

To je sada više nego telefon, to je sve što ti treba, nije kao nekad jedan kompjuter, pa malo jači u drugoj sobi, pa laptop, mislim da je telefon, neki dobar s androidom, sve to uspio da stavi u džep. Ovo novo, što sada izlazi s tim hologramom, mislim da će tek da bude revolucija i mislim da će kompjuteri, pogotovo laptopi biti out. Telefoni će biti praktičniji i korisniji u svim situacijama.

Šta je tebi telefon, muzika, kamera, foto-aparat?

Nisam nikada opterećivao telefon muzikom, i dalje ga doživljavam kao sredstvo obavještenja, mada kod androida je dobro, jer možeš da gledaš film, imaju dobre ekrane, ponekad stavim neki film i kada putujem negdje, duže, brže mi prođe dan.

U muzici ga koristim kao spravu za preslušavanje, u ovom poslu kada istražuješ, a uvijek istražuješ. Čak i da si najidealnije napisao i svirao, nađeš nešto što ti smeta, onda je dobro to uzastopno preslušavanje, putuješ i slušaš,

Vrlo često koristim telefon kao foto-aparat, pogotovo one panorama fotografije

ne gubiš vrijeme, i tako nađeš tačno ono što ti smeta u toj konkretnoj stvari, pa imaš mogućnost da ispraviš. To je prilično korisno.

Vrlo često koristim telefon kao foto-aparat, pogotovo za panoramske fotografije. To je vrlo korisno kada negdje idem i spremamo spot. Super je. Napravim stotine fotografija i tako biram lokacije snimanja spota. Kasnije se vratim na mjesto gdje sam snimio dobru fotografiju, pa napravim stotine novih fotografija te lokacije, sve detalje i uglove.

I štimer mnogo koristim za gitaru, nije to baš mnogo važno, ali korisna je stvarčica. Mada, mislim da su mi najkorisnije stvari YouTube i internet uopšteno, tu kontrolisem naš sajt... Stvarno korisno.

Kako vidiš budućnost mobilnih komunikacija i telefona?

Kako sada ide, za deset, dvadeset godina ovo će biti, kako da kažem, dio čovjeka, dio organizma, kao ruka. Mislim da će telefon izaći iz svoje ljuštore i kada se usavrši ta priča s hologramima, onda će se sve ovo smanjivati, ova aparatura, a taj neki, nazovi ga, čip, vjerovatno će postati beznačajno mali da može biti bilo gdje, možda i pod kožom, pa da neko aktiviranje ide mislima, možda nekim moždanim talasima... Telefon će biti gost u organizmu čovjeka, kao neki novi organ.

Čitam, sada najviše rade na ekranima, kako razviti da ekran postigne trodimenzionalnost, to je najveća fora, da to urade efikasno, a da ne moraš da nosiš naočare. Mislim da će razvijanje tog holograma sve riješiti. Mana je što više nikada nećeš biti slobodan, to je neki novi sistem.

Ipak, neće mobilni telefoni nikada praviti muziku, možda u nekoj dalekoj, dalekoj, budućnosti, ako se uspostavi taj neki kontakt da ti možeš da ga kontroliseš mislima. Muzika je nešto drugo, to je vještina, pokazno zanimanje, da ga tako nazovem.

Pazi, probao sam mnogo sa raznovrsnim pravcima, ima to nekog smisla, ali to nije muzika, to je parcijalno odvajanje muzičkih segmenata, a to nije to, jer muzika je sastavljena od ritma, harmonije, melodije i svih njihovih poddjelova, različitih sazvučja koja ulaze u taj harmonijski segment. Ova moderna muzika počela je da raščlanjuje to, na primjer, ritam sa zvukovima, tu harmonija nije bitna, ona je moguća i može, ali nije bitna.

Mislim da je to mana tog raščlanjivanja muzike. A onda će u jednom trenutku telefon ili taj futuristički nastavak telefona biti to što može da sve spoji, kada se bude emitovala muzika u našim glavama. Mislim da će visoke frekvencije moći da se nekako projektuju na neki način, ali da će one niske ostati u psihičkoj sferi ili, ako hoćeš, konačno, umjetnosti. Za to treba duša.

PREPORUKE

WEB SAJT

www.rayogram.com/news

Naslovnice najvažnijih svjetskih dnevnih novina

Puls života dalekih metropola najbolje ćete osjetiti ako kupite tamošnje najčitanije dnevne novine, sjednete u ugodan kafe i prelistavate ih uz kafu. Virtuelno mjesto rayogram.com/news nudi vam da svakodnevno pogledate naslovnice svih najvažnijih dnevnih novina na svijetu. Tu je "New York Times", "Washington Post", "Wall Street Journal", "USA Today", "The Guardian"...

Naslovnice možete pregledati skrolajući nadesno, pa imate osjećaj pregledanja štampe i tako se brzo i lako informišete o najvažnijim događajima iz svjetskih medija.

Imajući u vidu kako iz godine u godinu nestaju papirna izdanja novina i knjiga i ustupaju mjesto elektronskim, divno je vidjeti sve ove naslovnice na jednom mjestu - dok još postoje.

KNJIGA

Floberov papagaj : : Džulijan Barns

"Floberov papagaj" je roman o piscu i pisanju, piščevoj ličnosti i o procesu pisanja. Šta god vam rekli o ovoj knjizi, može biti istina. Čak i oprečne stvari, jer je ovaj roman višeslojna biografija, parodija, ironija, istina, otkrivanje... Barnsova knjiga je, na samoj površini, priča o starijem engleskom doktoru Brajtvajtu u potrazi za intrigantnim detaljima Floberovog života. Ono što počinje kao neobično i intrigantno putovanje kroz pojedinosti Floberovog života i uma, zajedno sa pokušajem rješavanja zagonetke papagaja - ili dva papagaja, jer dva pretenduju na titulu Gistavovog pernatog druga - uskoro postaje nešto mutno i mračno, istraživanje potajne, a možda i patološke Brajtvajtove opsesije. U svakom slučaju, ovo je jedna od onih knjiga u kojoj biste, kada biste podvukli sve ono što vam se kao misao dopada, sigurno podvukli više od polovine teksta.

Dovoljno za preporuku, zar ne?!

PLEJ-LISTA

Je li neko spremio muziku za auto? Ima jedan prashnjav CD, malo preskače, ali...

Ovoga puta vam ne preporučujemo album ili izvođača, već vam inspirisani putovanjima nudimo prijedlog za plej-listu. Znamo, znamo da nećete sad slušati ove pjesme, ali neka vam ova preporuka bude podsjetnik da za sljedeći službeni ili privatni put na vrijeme pripremite omiljenu muziku.

Ovo je prvo što nam je na pamet palo: (malo onih u kojima se spominje put)

1. Iggy Pop - The Passenger
2. Charlotte Gainsbourg - Voyage
3. Yammam - Putujem
4. Leb i sol - Putujemo (začinjeno snovima i srećom)
5. Lou Reed - Perfect Day
6. Jan Garbarek - In Praise of Dreams
7. Duft Punk - Get Lucky
8. Pharrell Williams - Happy

P.S. Kome se ne da da sad sprema mp3 plej-liste, neka pomoću servisa m:music pretvori mobilni telefon u džuboks i pronađe za sebe nešto od preko 100.000 ponuđenih domaćih pjesama.

FILM

Velika ljepota - La Grande Bellezza

Preporuke ovoga puta bojimo virtuelnim putovanjima, a filmska priča režisera Paola Sorentina vodi nas tamo gdje vode svi putevi - u Rim. Film je dobio nagrade Evropske filmske akademije za najbolji evropski film, najbolju režiju, najbolju mušku ulogu i najbolju montažu, a na nedavno održanoj ceremoniji dodjele nagrade Oskar dodijeljen mu je zlatni kip za najbolji film izvan engleskog govornog područja.

"Velika ljepota" je film zanosniji od mnogih Fellinijevih ostvarenja. Paolo Sorentino ne pribjegava samo kopiranju majstorovog stila i interesovanja, što bi mnogima pošlo za rukom, već oživljava emocije koje su "Sladak život" i "8 1/2" učinile neprolaznim (Vašington post).

Signals - World Press Photo 2013,
pobjednička fotografija godine
autora Džona Stenmejera

TEST LIČNOSTI

"Velikih pet"

"Velikih pet" će vam pomoći da bolje razumijete zašto se ponašate kako se ponašate, a shvatite i strukturu vaše ličnosti. Lako i jednostavno pratite instrukcije ispod, sakupite poene i rezultate možete pročitati na dnu strane.

Svih pedeset izjava ocjenite po skali 1 - 5 gdje su:

- 1 = nisam saglasan/a;
2 = djelimično nisam saglasan/a;
3 = neutralan/a sam;
4 = djelimično sam saglasan/a;
5 = saglasan/a sam.

Sabirajte rezultate na ovaj način:

$$E = 20+(1) _ -(6) _ +(11) _ -(16) _ +(21) _ - \\ (26) _ +(31) _ -(36) _ +(41) _ -(46) _ = _$$

$$A = 14-(2) _ +(7) _ -(12) _ +(17) _ -(22) _ +(27) _ - \\ (32) _ +(37) _ +(42) _ +(47) _ = _$$

$$C = 14+(3) _ -(8) _ +(13) _ -(18) _ +(23) _ - \\ (28) _ +(33) _ -(38) _ +(43) _ +(48) _ = _$$

$$N = 38-(4) _ +(9) _ -(14) _ +(19) _ -(24) _ -(29) _ - \\ (34) _ -(39) _ -(44) _ -(49) _ = _$$

$$O = 8+(5) _ -(10) _ +(15) _ -(20) _ +(25) _ - (30) _ + \\ (35) _ +(40) _ +(45) _ +(50) _ = _$$

Dobijeni rezultati su u intervalu od nula do četrdeset.

- **Ekstrovertnost (E)** je osobina traženja ispunjenja od svoje okoline ili zajednice. Ljudi koji ostvare veliki broj poena obično su veoma socijalni, dok oni koji zabilježe mali broj poena preferiraju da rade sami.
- **Saglasnost (A)** govori koliko osoba prilagođava svoje ponašanje drugima. Oni koji imaju velik broj poena uglavnom su učtivi i vole ljude. Oni s malo poena obično "kažu kako jeste".
- **Savjesnost (C)** je osobina koja govori o poštenju i marljivosti. Oni koji imaju velik broj poena prate pravila i preferiraju čiste domove. Oni koji imaju malo poena često su neuredni i varaju druge.
- **Neurotičnost (N)** govori o tome koliko ste emocionalni.
- **Otvorenost prema iskustvima (O)** govori o vašoj potrazi za novim intelektualnim podvizima i iskustvima. Oni s mnogo poena obično mnogo maštaju. Oni koji nemaju mnogo poena obično su racionalni.

Ocjena	Ja...
_____	1. Sam najzabavniji/a na žurki.
_____	2. Se malo brinem za druge.
_____	3. Sam uvijek spreman/a.
_____	4. Lako budem pod stresom.
_____	5. Imam širok vokabular.
_____	6. Ne pričam mnogo.
_____	7. Se zanimam za druge ljude.
_____	8. Ostavljam stvari okolo.
_____	9. Sam relaksiran/a većinu vremena.
_____	10. Imam problem sa shvatanjem apstraktnih ideja.
_____	11. Osjećam se ugodno u društvu drugih ljudi.
_____	12. Vrijeđam druge.
_____	13. Obraćam pažnju na detalje.
_____	14. Brinem se o stvarima.
_____	15. Imam bujnu maštu.
_____	16. Držim se u pozadini.
_____	17. Simpatišem sa osjećajima drugih.
_____	18. Pravim nered.
_____	19. Rijetko se osjećam potišteno.
_____	20. Nisam zainteresovan/a za apstraktne ideje.
_____	21. Počinjem razgovore.
_____	22. Nisam zainteresovan/a za rješavanje tuđih problema.
_____	23. Rješavam obaveze odmah.
_____	24. Lako me prekinu u onom što radim.
_____	25. Imam odlične ideje.
_____	26. Imam malo da kažem.
_____	27. Imam meko srce.
_____	28. Obično zaboravim da vratim stvari na svoje mjesto.
_____	29. Lako se uznemirim.
_____	30. Nemam bujnu maštu.
_____	31. Pričam s drugim ljudima na žurkama.
_____	32. Nisam zaista zainteresovan/a za druge ljude.
_____	33. Volim red.
_____	34. Često mijenjam raspoloženje.
_____	35. Brzo razumijem stvari.
_____	36. Ne volim da budem u centru pažnje.
_____	37. Izdvajam vrijeme za druge.
_____	38. Zabušavam u poslu.
_____	39. Imam česte promjene raspoloženja.
_____	40. Koristim komplikovane riječi.
_____	41. Ne smeta mi da sam u centru pažnje.
_____	42. Osjećam tuđe emocije.
_____	43. Pratim raspored (listu šta da radim)
_____	44. Lako se iznerviram.
_____	45. Provodim vrijeme razmišljajući o stvarima.
_____	46. Sam tih/a u društvu stranaca.
_____	47. Činim da se ljudi oko mene osjećaju ugodno.
_____	48. Striktan/a sam vezano za posao.
_____	49. Često se osjećam neraspoloženo.
_____	50. Pun/a sam ideja.

EISA Najbolji telefon prema ocjeni korisnika za 2013-2014 godinu.

HUAWEI Ascend P6
IPS ekran 4,7" sa
Magic Touch tehnologijom
1,5 GHz Quad Core
2 GB RAM
8 MP auto-fokus zadnja i
5 MP prednja kamera

UZ MOJ MIX 60
uživajte u bonusima od:
500 minuta
do 250 poruka
500 MB brzog interneta

6,18mm
NAJTANJI
MOBILNI
TELEFON
NA SVIJETU

HUAWEI P6
MOJ MIX 60
1 KM

m:tel imate prijatelje!
www.mtel.ba

YouTube mtelimateprijatelje
f mteblh korisnički servis 066 10 10 10

HUAWEI

Izuzetan stil, nevjerovatne mogućnosti

LG Optimus L7^{II} L4^{II} L9^{II} i G2

L7^{II}

4,3" WVGA IPS
1 GHz Dual Core
2.160 mAh
8MP

L9^{II}

4,7" HD IPS
1,4GHz Dual Core
2.150 mAh
8MP

G2

5,2" Full HD IPS
2,26 GHz Quad
Core
3.000 mAh

L4^{II}

3,8" HVGA
1GHz Single Core
1.700mAh
3MP